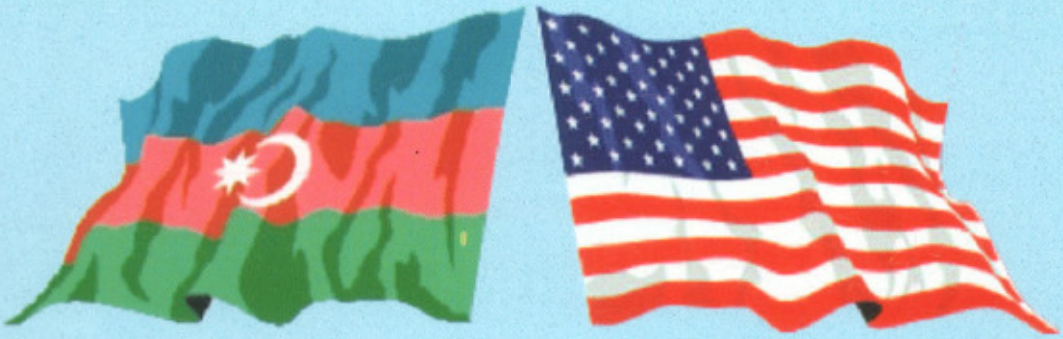

Tofiq Bakıxanov
Тофик Бакиханов
Tofig Bakikhanov

CAZ SAYAĞI 6 SAYLI KONSERT

Skripka ilə simonik orkestr üçün
Skripka ilə fortepiano üçün köçürmə

КОНЦЕРТ № 6 В СТИЛЕ ДЖАЗА

Для скрипки с симфоническим оркестром
Переложение для скрипки с фортепиано

CONCERTO # 6 IN THE STYLE OF JAZZ

For Violin and Symphony Orchestra
Violin to piano version

Məşhur Amerika bəstəkarı

Corc Gerşvinin

xatirəsinə ithaf olunur.

Посвящается памяти известного
Американского композитора

Джорджа Гершвина.

Dedicated to the memory
of the great American composer

George Gershwin.

Tofiq Bakıxanov

Caz sayağı 6 saylı konsert

Skripka ilə simfonik orkestr üçün

Skripka ilə fortepiano üçün köçürmə

Bakı, «Mütərcim», 2009

Тофик Бакиханов

Концерт № 6 в стиле джаза

Для скрипки с симфоническим оркестром

Переложение для скрипки с фортепиано

Баку, «Мутарджим», 2009

Tofig Bakikhanov

Concerto # 6 in the style of jazz

For Violin and Symphony Orchestra

Violin to piano version

Baku, «Mutarjim», 2009

Skripka partiyasının redaktəsi **Töhfə Babayevanındır.**
Piano partiyasının redaktəsi **Fəridə Əhmədbəyovanındır.**

Редактор партии скрипки **Тохфа Бабаева.**
Редактор партии фортепиано **Фарида Ахмедбекова.**

Violin part edited by **Tofa Babayeva.**
Piano part edited by **Feride Ehmedbeyova.**

Bu nəşrin gerçəkləşməsi Amerika Birləşmiş Ştatlarının Bakıdakı səfirliyinin qismən maliyyə dəstəyi ilə mümkün olmuşdur. Müəllif cənab Terri Devidsona və cənab Dmitri Taraxovskiyə minnətdarlığını bildirir.

Данная публикация стала возможной и частично профинансирована посольством Соединённых Штатов Америки в Баку. Автор выражает благодарность мистеру Терри Девидсону и мистеру Дмитрию Тараховскому.

This publication has been made possible and was funded in part, through a Grant Agreement with the Embassy of the United States of America in Baku. Author would like to express his personal gratitude to Terry Davidson, Public Affairs Officer and to Dmitri Tarakhovsky.

B $\frac{49061600018}{026}$ 78-09 sifarişlə

© T.Bakıxanov, 2009

Tofiq Bakıxanovun C.Gerşvinə həsr olunmuş skripka ilə simfonik orkestr üçün 6 saylı «Caz sayağı» konserti (skripka ilə fortepiano üçün köçürmə)

Azərbaycanın xalq artisti, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının professoru Tofiq Bakıxanov Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin parlaq nümayəndələrindən biridir.

Bəstəkarın dərin və məzmunlu yaradıcılığı Azərbaycan musiqi incəsənətinin maraqlı səhifələrindəndir.

İstedadlı Azərbaycan bəstəkarının musiqisi milli mədəniyyətdən ayrılmazdır və bu cəhət onun əsərlərinin nəinki obraz düzümündə, həmçinin musiqisinin musiqili-üslub cizgilərində aydın hiss olunur.

T.Bakıxanovun əsərlərində həmişə zəmanənin nəbzi hiss olunur, belə ki, yaradıcı sənətkar ətraf mühitin gerçək şəkildə təsvirinə üstünlük verməklə, müasirliyin zirvəsində durur.

Bəstəkarın musiqisində, bir tərəfdən, dil, üsul, formaların yeniləşdirilməsinə, digər tərəfdən isə müəyyən obraz və janrlar seçilmiş tematikaya sadiqlik nümunəsi duyulur.

Və doğrudan da, Azərbaycanın həyatında hər bir yenilik, mənalı və əlamətdar hadisə bəstəkarın yaradıcılığında öz inikasını tapır.

Tofiq Bakıxanov üç balet («Xəzər balladası», «Şərq poeması», «Xeyir və Şər»), 8 simfoniya, 5 simfonik muğam, müxtəlif alətlər üçün 24 konsert, 26 kamera-instrumental əsər, musiqili komediyalar, 100-dən artıq mahnı və romansın müəllifidir.

T.Bakıxanovun böyük yaradıcı uğuru ictimaiyyətin geniş rəğbətini qazanmış «Xəzər balladası» baletidir. Balet müvəffəqiyyətlə Bakıda və SSRİ-nin bir çox şəhərlərində (Moskva, Sankt-Peterburq, Kislovodsk, Kiyev), həmçinin xarici ölkə səhnələrində nümayiş etdirilmişdir.

1969-cu ildə Parisdə keçirilən VII Beynəlxalq rəqs festivalı günlərində balet son dərəcə böyük uğur qazandı. Balet bir tək Parisdə deyil, Fransanın digər şəhərlərində, o cümlədən, Amyen, Bezanson, Dijon, Le-Krezo, Eks-Provans, Nansi, Soşoda səsləndirildi. O, həmçinin Lüksemburq və Monakoda nümayiş etdirildi.

Qeyd etmək lazımdır ki, T.Bakıxanovun əsərlərinin sadəcə olaraq sadalanması artıq onun bu və ya digər janrda yaratdığı müxtəlifliyi isbat edir.

Lakin T.Bakıxanovun hansı janrda işləməsindən asılı olmayaraq, onun musiqisi fikir aydınlığı, emosionallıq, daxili qüvvə, dinləyicini cəlb edən tükənməz enerji ilə həmişə fərqlənir.

Məhz ağır, çətin yaradıcı prosesin nəticəsində T.Bakıxanovun təkrarsız əsərləri meydana çıxmışdır ki, hazırda müasir Azərbaycan musiqisini bu ecazkar əsərlər olmadan təsəvvür etmək qeyri-mümkündür.

Tofiq Bakıxanov – yüksək səviyyəli peşəkar bəstəkardır. Sənət əsərini yaratmaqdan ötrü bu işi bacarmaq lazımdır. Və söhbət tək ondan getmir ki, bəstəkar tərəfindən yazılan hər bir əsər tamamlanaraq itilənmişdir. O, ilk növbədə, bacarıq və təcrübə, hərtərəfli intellekt nümayiş etdirir.

Bu cəhət, əlbəttə ki, ilk növbədə onun müəllimi Qara Qarayevdən əxz olunmuşdur. Özünün kompozisiya məşğələlərində çoxsaylı və müxtəlif problemlərə toxunaraq, o, yetirmələrinin maraq dairəsini genişləndirib, zəngin bilik verir, onların bədii təxəyyülünü təlatümə gətirirdi. Müəlliminin təcrübəsini böyük yanğı ilə mənimsəyən T.Bakıxanov həmişə zəngin klassik ənənələrin varisi kimi, Azərbaycan, rus, Qərbi Avropa və müasir musiqini cəmləşdirirdi.

Həm sənətdə, həm də həyatda əsl azərbaycanlı, hərtərəfli təhsil görmüş ziyalı və mədəni insan olan T.Bakıxanov öz xalqının nəinki musiqi nitqinə, habelə müasir yazı texnikasına yüksək səviyyədə malikdir.

Prinsipial sənətkar olan T.Bakıxanov milli və klassik incəsənətə münasibətdə daima sadiqliyi hifz edir. Bu ənənələrə o, heç zaman üz çevirməmişdir. Ənənələrə sadiqlik təsadüfi deyil, T.Bakıxanov köklü musiqiçi nəslinin nümayəndəsidir.

Tofiq Bakıxanovun instrumental musiqisində skripka əsərləri vacib sahəni təşkil edir. Özü skripka ifaçısı olaraq, alətin təbiətini əla hiss edir və erkən yaşlarından ona böyük maraq göstərirdi.

Onun tərəfindən həmçinin skripka ilə fortepiano üçün 13 sonata, skripka ilə simfonik orkestr üçün 7 konsert bəstələnmişdir.

Məhz skripka əsərlərində bəstəkarın instrumental üslubu kifayət qədər tam şəkildə aşkarlanır.

T.Bakıxanovun skripka əsərləri bir çox musiqiçilərin repertuarına möhkəm daxil olaraq, mütəmadi şəkildə konsertlərdə, radio və televiziyada səslənir.

Onun skripka sonataları Azərbaycanda və xaricdə xüsusilə böyük populyarlıq qazanmışdır. Bu əsərlər Rusiyanın bir çox şəhərlərində, Rumıniya, Gürcüstan, Türkiyə, İranda səslənmişdir.

İri həcmli musiqi bəstələyən sənətkar kimi, T.Bakıxanov musiqi obrazlarının parlaq və kontrastlığına, masştablığına yer verir, musiqi formalarını fəal inkişaf etdirərək, konsert janrını sevir. Onun bu sahədə əldə etdiyi ciddi bədii nailiyyətləri içərisində skripka konsertləri xüsusilə fərqlidir.

Beləliklə, hələ konservatoriyanın tələbəsi ikən, o, diplom işi kimi skripka ilə simfonik orkestr üçün 1 saylı konsertini təqdim edərək, Dövlət imtahan komissiyasının yüksək rəyini qazandı.

Konsert parlaq şəkildə gənc musiqiçinin Q.Qarayev sinfində əldə etdiklərini nümayiş etdirməklə yanaşı, onun öz fikir və hisslərini səslər vasitəsilə müstəqil ifadə etmək bacarığını, ən başlıcası isə, gələcək yaradıcı inkişafının potensial imkanlarını aşkarladı.

Həmçinin qeyd edək ki, T.Bakıxanovun yaradıcılığına müəyyən mənada caz, ona səciyyəvi olan ritmin aparıcı rolu, ifanın improvizəli tərzi öz təsirini göstərmişdir. Məlumdur ki, caz – qeyri-adi dərəcədə canlı və dinamik sənət növü olub, eyni zamanda böyük musiqi mədəniyyəti və əlbəttə ki, istedad tələb edir.

T.Bakıxanovun maraqlı skripka konsertləri içərisində C.Gerşvinə həsr olunmuş skripka ilə simfonik orkestr üçün 6 saylı «Caz sayağı» konsertini qeyd etmək lazımdır.

Amerika pianoçu və bəstəkarı Corc Gerşvin (1898-937) öz yaradıcılığında simfonizm və caz elementlərinin prinsiplərini növbələşdirmişdi. Onun zənci həyatından bəhs edən süjet əsasında yazdığı «Porgi və Bess» operası və «Blüz tonlarında Rapsodiya»sı böyük şöhrət qazanmışdır.

Tofiq Bakıxanovun skripka ilə simfonik orkestr üçün 6 saylı konserti bəstəkarın palitrasında yeni boyaların yaranması ilə səciyyələnir.

Bəstəkarın öz əsərlərinə üzvi şəkildə daxil etdiyi yeni dil vasitələri, onların mənimsənilməsi nə dərəcədə qeyri-adidirsə, heç də ekstravaqant qəbul edilmir, əksinə, verilmiş kontekstdə yeganə mümkün hal kimi qavranılır və bu Caz konsertində özünün parlaq təzahürünü tapmışdır.

6 saylı skripka və orkestr konserti 3 hissədən ibarətdir. I hissə güzgülü reprizalı sonata alleqrodur. Hissə leytmotiv funksiyasını yerinə yetirən kiçik girişlə başlayır, özü də burada caz priyomları «Bayatı-Şiraz» muğamının intonasiyası ilə növbələşir.

Girişin intonasiyaları əsasında əsas mövzu qurularaq, «Cahargah» muğamının caz musiqisinə xas qarışıq sinkopalarla vəhdətini yaradır.

Qısaca olaraq orkestr inkişafı «Rast» muğamının intonasiyalarından qurulan blüz üslubunda lirik köməkçi mövzuya üzvi surətdə keçir. O, solistlə orkestr arasındakı dialoq formasında səslənir. Orkestr partiyasında olan forşlaq və səsətrafı gəzişmələr lirik melosu əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndirir.

İşlənmə – hissənin dramatik mərkəzidir. Ekspozisiyanın əsas mövzusu burada intensiv inkişafını tapır. Orkestrdə təkrarlanan ritmik fiqurasiyalar solistin partiyasında melodik xətlə növbələşir. Bəstəkar xüsusilə orkestr partiyasında ostinato inkişaf prinsipindən fəal istifadə edir.

Diqqətəlayiqdir ki, bəstəkar köməkçi mövzunu işlənmədə Azərbaycan xalq mahnısı kimi irəli sürərək, onun inkişafı ərzində artırılmış şəkildə verir. Köməkçi partiyanın meydana çıxması ilə solist və orkestrin səsləşməsi üzərində qurulan güzgülü repriza başlayır.

Koda əsas mövzu üzərində qurulur, solo skripkada giriş leytmotivinin keçidi hissəni çərçivəyə alaraq, bütün musiqi inkişafına yekun vurur.

Konsertin II hissəsi mürəkkəb 3 hissəli formadadır. Bu kədərli musiqi dərin xəyalpərvər obraz əmələ gətirir. Skripkalarda səslənən əsas mövzu zərif və isti nəfəsi ilə qüssəli qəlbin monoloqu kimi səslənir. Orkestr partiyasındakı rəngarəng harmoniyalar skripkanın qəmli mövzusunu artırır. II hissənin orta bölməsi əsas mövzudan əmələ gələrək, daha impulsiv və

dinamik xarakteri ilə ziddiyyət təşkil edir. Skripkanın sərbəst axıcı melodiyası öz daxilində mahnıvari lirizmin ifadəli deklamasiyalılıqla sintezini yaradır.

Sonata formasında yazılan III hissə təntənəli xarakterli orkestr girişi ilə başlayır və əsas mövzunu hazırlayır.

Əsas mövzunun meydana çıxması ilə hərəkətə stimul verən ritmik başlanğıc önə keçir. Üçton səslənməsi müəyyən gərginlik yaradır, başlayıcı partiyada qarışıq sinkopaların çoxluğu caz ritmikasını vurğulayaraq, ifadəyə hədsiz impulsivlik gətirir.

Köməkçi mövzu təbiətin işıqlı poetik obrazını yaradaraq suyun şırıltısını xatırladır. O, özünün inkişafı ərzində daha da emosional yüksəliş əldə edir. İşlənmədə əsas mövzu orkestr partiyasında keçir. Mahnıvari lirik köməkçi mövzunun ardınca yeni mövzu epizod meydana çıxır, o, ritmik və faktura etibarilə caz elementləri ilə zəngindir. Reprizada I hissədən lirik xalq mövzusu səslənir. Kodada əsas mövzu I hissədən leytmotiv və tamamlayıcı partiya ilə birləşərək, vahid tamlıq əmələ gətirir.

Konsertin musiqisi ilk notdan sonuncuya qədər öz dəst-xəttinə görə vahidliyi ilə üslub keyfiyyətində dönüş, yeniliyə doğru addım kimi bəstəkarın yaşlı çağında həyata keçmişdir.

Tofiq Bakıxanovun C.Gerşvinə həsr olunmuş skripka ilə simfonik orkestr üçün 6 saylı «Caz sayağı» konserti ilk dəfə 2006-cı ildə M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında bəstəkarın anadan olmasının 75 illiyinə həsr olunmuş yubiley konsertində səslənmişdir.

Skripka ilə simfonik orkestr üçün konserti böyük şövq və yüksək professional səviyyədə respublikanın əməkdar artisti, skripkaçı Töhfə Babayeva ifa etmişdir. Skripkaçı bu musiqinin emosional çalar və ritmik ziddiyyətlərini bacarıqla «eşitmiş»dir.

Azərbaycan bəstəkarlarının bir çox əsərlərini istedadla interpretasiya edən dirijor - Azərbaycan Respublikasının xalq artisti, professor Rauf Abdullayev bu əsərdə də böyük incəliklə və dərin düşüncə ilə səslənən musiqinin bütün emosional qammasını çatdıra bilmişdir.

Zemfira Qafarova,
professor, Azərbaycanın əməkdar incəsənət xadimi

**Концерт для скрипки с симфоническим оркестром № 6 «В джазовом стиле»
(переложение для скрипки с фортепиано)
Тофика Бакиханова, посвященный Д.Гершвину**

Народный артист Азербайджана, профессор Бакинской музыкальной Академии им. Уз. Гаджибейли Тофик Бакиханов один из ярких представителей азербайджанской композиторской школы.

Содержательное и глубокое творчество композитора принадлежит к интересным явлениям азербайджанского музыкального искусства.

Музыка талантливого азербайджанского композитора неотделима от национальной культуры, и это ясно ощущается не только в образном строе его сочинений, но и в музыкально-стилистических чертах его музыки.

В сочинениях Т.Бакиханова всегда ощущается пульс времени, потому, что ее создатель – художник глубоко современный, стремящийся к правдивому воссозданию окружающего мира.

В музыке композитора, с одной стороны, ощущается стремление к постоянному обновлению языка, приемов, форм, а с другой - верность избранной тематике, определенному кругу образов и жанров.

И, действительно, каждое большое и знаменательное событие в жизни Азербайджана всегда находит отклик в творчестве композитора.

Тофик Бакиханов является автором трех балетов («Каспийская баллада», «Восточная поэма», «Добро и зло»), 8 симфоний, 5 симфонических мугамов, 24 концертов для различных инструментов, 26 камерно-инструментальных сочинений, музыкальных комедий, более 100 песен и романсов.

Крупным творческим достижением Т.Бакиханова стал балет «Каспийская баллада», получивший широкое общественное признание.

Балет успешно демонстрировался в Баку и во многих городах Союза СССР (Москве, Сант Петербурге, Кисловодстве, Киеве), а также в зарубежных странах.

Неизменный успех сопутствовал балету в дни VI1 Международного фестиваля танца в Париже в 1969г. Балет звучал не только в Париже, но и в других городах Франции, таких, как Амьен, Безансон, Дижон, Ле - Крезо, Экс - Прованс, Нанси, Сошо. Он демонстрировался также в Люксембурге и Монако.

Надо сказать, что даже простой перечень композиторских работ Т.Бакиханова свидетельствует о большом разнообразии созданных им жанров.

Однако, в каком бы жанре не работал Т.Бакиханов его музыку всегда отличает ясность замысла, выразительность, эмоциональность, внутренняя сила, какая-то неуемная энергия, увлекающая слушателей.

Именно в результате нелегкого творческого процесса возникли прекрасные сочинения Т.Бакиханова, без которых сейчас нельзя представить современную азербайджанскую музыку.

Тофик Бакиханов - отличный профессионал. Чтобы создавать произведения искусства, надо уметь это делать. И дело не только в том, что все, написанное композитором законченно и отточено; он демонстрирует, прежде всего, выучку, разносторонний интеллект.

Это черта, конечно, прежде всего, от его учителя Кара Караева, который касаясь на своих занятиях композиции многих разнообразных проблем, будил в своих воспитанниках мысль, расширяя их кругозор, дарил богатые знания, волновал художественное воображение. Жадно изучая опыт учителя, Т.Бакиханов всегда был наследником богатейших классических традиций, включая сюда традиции азербайджанской, русской, западноевропейской и современной музыки.

Истинный азербайджанец в искусстве и в жизни, широко образованный и интеллигентный, Т.Бакиханов великолепно владеет не только музыкальной речью своего народа, но и обладает

также техникой современного письма.

Будучи принципиальным художником Т.Бакиханов всегда хранит верность по отношению к великим традициям национального и классического искусства. Этим традициям он не изменял никогда. Любовь к традициям неслучайна, так как Т.Бакиханов - представитель потомственных музыкантов.

В инструментальной музыке Тофика Бакиханова весомую область составляют скрипичные сочинения. Скрипач по призванию, отлично чувствующий природу скрипки, он с юных лет проявляет к нему большой интерес.

Им написано также 13 сонат для скрипки и фортепиано и 7 концертов для скрипки с симфоническим оркестром.

Именно в скрипичных сочинениях достаточно ярко раскрывается инструментальный стиль композитора.

Скрипичные сочинения Т.Бакиханова прочно вошли в репертуар многих музыкантов, часто звучат на концертах по радио и телевидению.

Особенно большой популярностью в Азербайджане и за рубежом получили его скрипичные сонаты. Они звучали во многих городах России, в Румынии, в Грузии, Турции, Иране.

Художник крупного штриха, контрастов и ярких музыкальных образов, масштабности, активно развивающихся музыкальных форм, Т.Бакиханов любит концертный жанр. Среди серьезных художественных достижений его в этой области отличаются созданные им скрипичные концерты.

Так, еще, будучи студентом консерватории, он в качестве дипломной работы представил 1 концерт для скрипки с симфоническим оркестром, получивший высокую оценку государственной экзаменационной комиссии.

Концерт ясно продемонстрировал не только приобретенные в классе К.Караева навыки, но и умение молодого музыканта самостоятельно выразить в звуках свои мысли и чувства, а, главное, потенциальные возможности будущего творческого роста.

Отметим также, что определенное влияние оказал на творчество Т.Бакиханова джаз, с характерной для него ведущей ролью ритма, импровизационной манерой исполнения. Как известно, «Джаз - захватывающий вид искусства, необычайно живой и динамичный, при этом очень серьезный, требующий большой музыкальной культуры и, разумеется, таланта.»

В числе интересных скрипичных концертов Т.Бакиханова надо отметить Концерт№6 для скрипки с симфоническим оркестром « В джазовом стиле», посвященный Д.Гершвину.

Американский пианист и композитор Джордж Гершвин (1898-1937) -сочетал в своем творчестве принципы симфонизма и елементы джаза. Большую известность получила его опера «Порги и Бесс» на сюжет из негритянской жизни и «Рапсодия в блюзовых тонах».

Концерт № 6 для скрипки с оркестром Тофика Бакиханова ознаменовал собой появление новых красок в палитре композитора.

Умение композитора органично вводить в свои сочинения новые языковые средства, так их осваивать, что всякие приемы, какими бы непривычными они не были, воспринимаются не как экстравагантные, а как единственно возможные в данном контексте ярко проявились и в Джазовом концерте.

Концерт №6 для скрипки с оркестром состоит из 3 частей. 1 часть представляет собой Сонатное аллегро с зеркальной репризой. Начинается часть с небольшого вступления, выполняющего функцию лейтмотива, причем здесь джазовые приемы сочетаются с интонациями мугама «Баяты-Шираз».

На интонациях вступления строится главная тема, где мугам «Чаргях» соединяется со смешанными синкопами, свойственными джазовой музыке.

Небольшое оркестровое развитие подводит органично к лирической побочной теме в блюзовом стиле, построенной на интонациях мугама «Раст». Она звучит в форме диалога между солистом и оркестром. В оркестровой партии форшлаги и опевание звуков

значительно укрепляют лирический мелос.

Разработка - драматический центр части. Основная тема экспозиции здесь получает интенсивное развитие. Повторные ритмические фигурации в оркестре сочетаются с мелодической линией у солиста. Композитор активно использует остинатный принцип развития особенно в оркестровой партии.

Небезинтересно отметить, что побочную тему в разработке композитор излагает в виде народной азербайджанкой песни, которая по мере своего развития идет в увеличении. С появлением побочной партии начинается зеркальная реприза, построенная на перекличках солиста и оркестра.

Кода построена на главной теме, появление лейтмотива вступления у скрипки соло обрамляет часть, подводя итог всему музыкальному развитию. II часть концерта изложена в сложной 3 частной форме. Это грустная песнь, создающая образ углубленной мечтательности. Полная теплоты и тонкости основная тема звучит у скрипок как монолог щемящей души. Красочные гармонии в оркестровой партии дополняют задушевную тему скрипки. Средний раздел II части вытекает из основной темы, контрастирует ей более импульсивным и динамичным характером. Свободно льющаяся мелодия скрипки синтезирует в себе песенный лиризм с выразительной декламационностью.

III часть, написанная в сонатной форме, начинается с оркестрового вступления торжественного характера, подготавливающего основную тему.

С появления главной темы выдвигается ритмическое начало, являющееся главенствующим стимулом движения. Тритоновые звучания создают определенную напряженность, в связующей партии наличие смешанных синкоп, еще более подчеркивают джазовую ритмику и повышенную импульсивность высказывания.

Побочная тема, создающая светлый поэтический образ природы, напоминает журчание воды. По мере своего развития она приобретает еще большую эмоциональную приподнятость.

В разработке основная тема проходит в партии оркестра. После звучания песенной лирической побочной темы появляется новая тема – эпизод ритмически и фактурно, насыщенная джазовыми элементами. В репризе звучит лирическая народная тема из I части. В коде главная тема, соединяясь с лейтмотивом из I части и с заключительной партией, создает единство целого.

Музыка Концерта от первой до последней ноты, единая по своему почерку, знаменовала собой перелом качества стиля, шаг к новому, осуществленному композитором на склоне лет.

Концерт №6 для скрипки с симфоническим оркестром «В джазовом стиле» Тофика Бакиханова, посвященный Д.Гершвину впервые прозвучал в 2006 г. в Азгосфилармонии им.М.Магомаева на юбилейном концерте посвященным 75- летию со дня рождения композитора.

Концерт для скрипки с симфоническим оркестром с большим увлечением и на высоком профессиональном уровне исполнила Заслуженная артистка республики Тофа Бабаева. Скрипачка превосходно «услышала» и передала эмоциональный тон и ритмические контрасты этой музыки.

Дирижёр – народный артист Азербайджана, профессор Рауф Абдуллаев, талантливый интерпретатор многих сочинений азербайджанских композиторов, и в этом сочинении сумел с большой тонкостью и глубоким пониманием передать всю эмоциональную гамму прозвучавшей музыки.

Земфира Кафарова,
профессор, заслуженный деятель искусства Азербайджана

Concerto # 6 for Violin and Symphony Orchestra in the style of jazz dedicated to the memory of George Gershwin *(violin to piano version)*

Professor of the Musical Academy Tofig Bakikhanov is probably one the most talented modern Azeri composers. His work is deep and creative and stands out as vividly representative of national musical traditions. He addresses every milestone, every major event in the history of Azerbaijan. Coming from a family of many prominent musicians, professor Bakikhanov naturally adheres to national musical traditions of Azerbaijan. It would be impossible now to imagine modern Azeri classical music scene without many of the professor's beautiful musical pieces.

At the same time professor Bakikhanov has been exploring different musical styles. As a contemporary composer, professor conveys rhythm and pulse of modern time and very realistically draws truthful picture of the world around us. However, there is a sense of progressive and innovative change of style and form, when it comes to many of professor's talented musical works in different genres and styles.

No matter what genre professor is working in, his audience is captivated by clear idea, expressiveness, strong emotions and powerful energy of his creations. He is a real professional. In order to achieve the results, one has to know the trade. It is not enough to say that whatever he is working on results in solid and skillfully calibrated musical creations; those works are living prove of professor's strong education background and training combined with his extensive experience and intellect. Certainly this in some way can be attributed to his tutor, great Kara Karaev, who in his composition workshops presented and discussed vital issues, encouraged students' creativeness and imagination, taught them to express their mind, empowered them. Through these classes, professor Bakikhanov inherited a great wealth of Azeri, Russian and Western musical traditions.

Professor Bakikhanov is a prolific composer, the author of three ballets "Caspian Ballad", "Poem of the East", "Good and Evil", eight symphonies, five symphonic mugams, twenty four concerts for various musical instruments, twenty six chamber and instrumental pieces, as well as numerous musical comedies and over one hundred songs and musical romances. Simple review of the list shows great diversity of musical styles and genres.

Ballet "Caspian Ballad" have had been warmly received by the audience both domestically and abroad. In 1969, the ballet was a great success story in Paris at the VII International Dance Festival. The performances took place in many French cities, in Besancon, Dijon, and Nance, to name a few; as well as in Luxemburg and Monaco.

As a youth professor acquired superb skills as violinist. Thirteen sonatas for violin and fortepiano, seven concertos for violin with symphony orchestra are brilliant results of professors' love affair with this magical musical instrument. His violin compositions are loved by musicians and often included on the concert hall's programs, as well as in television and radio broadcasts. Violin sonatas became especially popular in Azerbaijan as well as abroad. They have been performed in many cities in Iran, Russia, Rumania, Georgia, and Turkey.

With vibrant stokes of a brash, Maestro draws a multi-colored palette of diverse, vivid musical images. Professor Bakikhanov for a long time has been exploring popular, constantly developing styles, such as concerto music. Violin concertos can be mentioned as some of his greatest achievements. Back in the years, as student of Conservatory of Nusic of Azerbaijan, Tofig Bakikhanov presented his Concerto for Violin and Symphony Orchestra № 1, as his graduation work. The concerto was has been awarded with an honorary diploma by the state examination committee. This work eloquently demonstrated that the student not only studied well at the famous workshops of his teacher Kara Karaev, but also the ability to express through the music his thoughts and emotions and his great potentials for personal growth in this field.

Jazz has always been one of favorite kind of music of composer Bakikhanov and for many years a thought of getting a work done in this fascinating musical style has been with him. Jazz music captivating listener with its rhythm and freedom of improvisation, so dynamic and alive, is at the same time a genre that demands a very serious approach and hard work from any musician even from a very talented one.

Violin Concerto #6 "In the Style of Jazz professor dedicated to the memory of great American composer George Gershwin. This is a concerto for violin and symphony orchestra.

In the works of American pianist and composer George Gershwin (1898-1937) such as "Porgy and Bess", "Rhapsody in Blue" symphony and jazz are in harmonized, collaborate creating a new, unique style, a masterpiece. Not only in the United States, but all over the globe this music captured hearts and minds of millions. It has been tremendously popular ever since. Of course Gershwin's music touched and influenced wide audience in Azerbaijan and brought about new creative ideas.

With Concerto #6 professor Bakikhanov added new colors to the palette and once again demonstrated his ability to work in different styles, to introduce elements to his music that although new, fall right in place, sound and feel distinctive.

Concerto #6 for Violin and Symphony Orchestra consists of three parts. First part is a mirrored repriza sonata allegro. It begins with short introduction, which works as leitmotiv of the concerto. Here jazz motives go along with mugam motives of "Bajati-Shiraz".

Harmonic cadence of the introduction, where mugam "Chargah" fraises intervene with the jazz style mixed syncope, becomes the main theme of the concerto. Then piano part plays a side line blues theme based on the "Rast" mugam. This theme creates a dialogue between solo and piano. Elaboration works as center of dramatization of this part. The main theme rapidly develops here. Repetitive rhythmic figure of the piano part go along with melodic lines of the soloists. Here, composer emphasizes development of the piano part.

One of the themes is in form of an Azeri national song.

Coda is based on the main theme. Towards the end, violin solo steps in beautifully enhancing the developments of the first part of the concerto.

Second part of the concerto is a complex three-section form. In the beginning a melancholy blues theme conveys a dreamy, contemplating image. Violins play the main part here, they sound warm and touching, as a monologue of a sullen soul. Then piano joins the violins with colorful harmonies.

Middle section of the second part of the concerto in contrast is very dynamic and filled with vibrant rhythms. Here, violin's song, delivering expressive declamation combined with certain degree of tenderness, flows freely.

Third part of the concerto is in the form of sonata. Somewhat solemn beginning serves as introduction to the main musical theme with its rhythmical dynamic core. Three-tone harmony provides for a certain sensible tension. Mixed syncope accentuates jazz rhythm and general expressional eloquence of this third part of the concerto.

There is a beautiful theme going along side the main one. Here a poetic image of peaceful nature creates an impression of constant flow of a creek. Emotions accentuate as this line develops into a rhythmical phase saturated with jazz elements.

Main theme evolves in an impressive piano part.

There is a connotation of lyric popular national song of part one of the concerto. Then, in coda, main theme of part one sounds along side main theme of part three in harmony.

In conclusion, Concerto #6 for Violin and Symphony Orchestra is yet another definite step up in Professor Tofig Bakikhanov's impressive career.

First performance of the Concerto #6 took place in 2006 at the National Philharmonic named after M. Magamaev, at the composer Tofig Bakikhanov 75 years anniversary concert.

Violinist Tofa Babayeva delivered a wonderful performance, with great talent expressing emotional ton and rhythmical contrasts of the music.

Conductor Professor Rauf Abdulaev, Honorary Artist of the Azerbaijan Republic, talented interpreter of works of many Azeri composers, skillfully delivered emotional gamma of this particular piece in its entirety.

Zemphira Kafarova
Musicologist
Honorary Doctor of Musical Arts
Dean of the National Music Academy of Azerbaijan

Caz sayağı 6 saylı konsert

Skripka ilə simfonik orkestr üçün.

Skripka ilə fortepiano üçün köçürmə

T.Bakıxanov
Т.Бакиханов
T.Bakikhanov

Əsər görkəmli Amerika bəstəkarı Gorc Qerşvinə həsr olunur.

Концерт №6 встиле джаза

для скрипки с оркестром

Переложение для скрипки с фортепиано

Посвящается известному американскому композитору Джорджу Гершвину

Concerto # 6 in the style of jazz

For Violin and Symphony Orchestra

Violin to piano version

Dedicated to the memory of the grear American composer George Gershwin

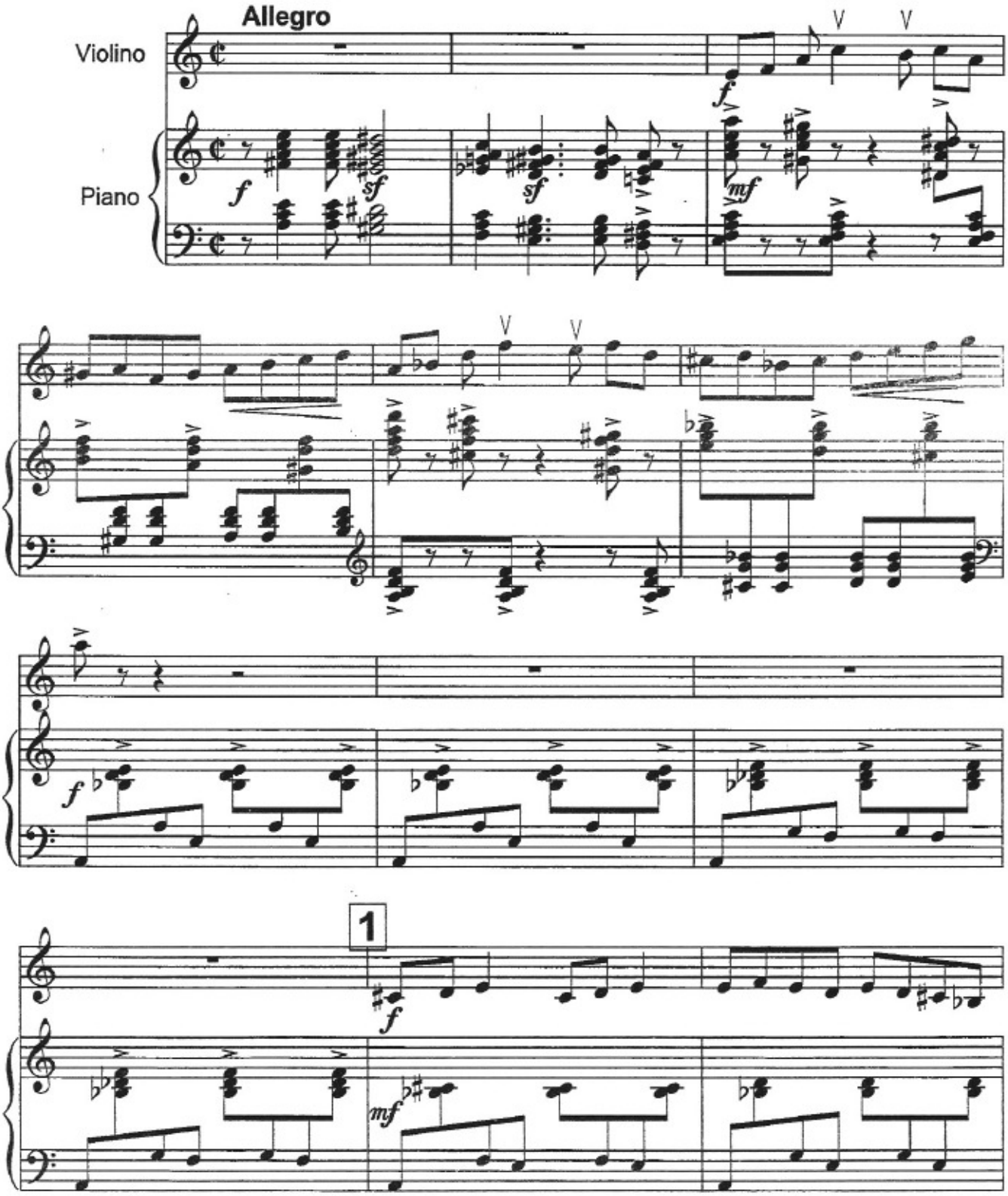

Violino

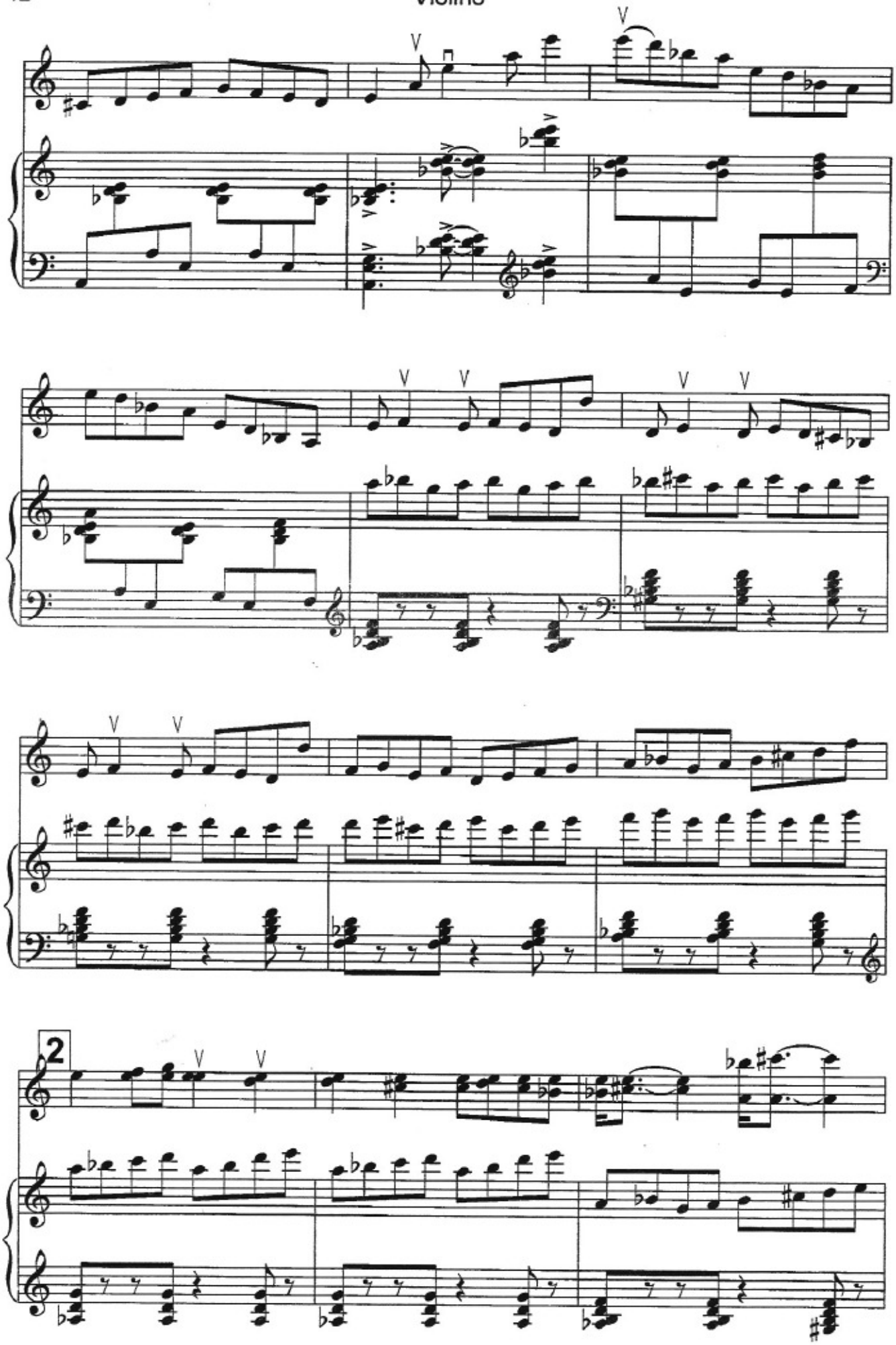

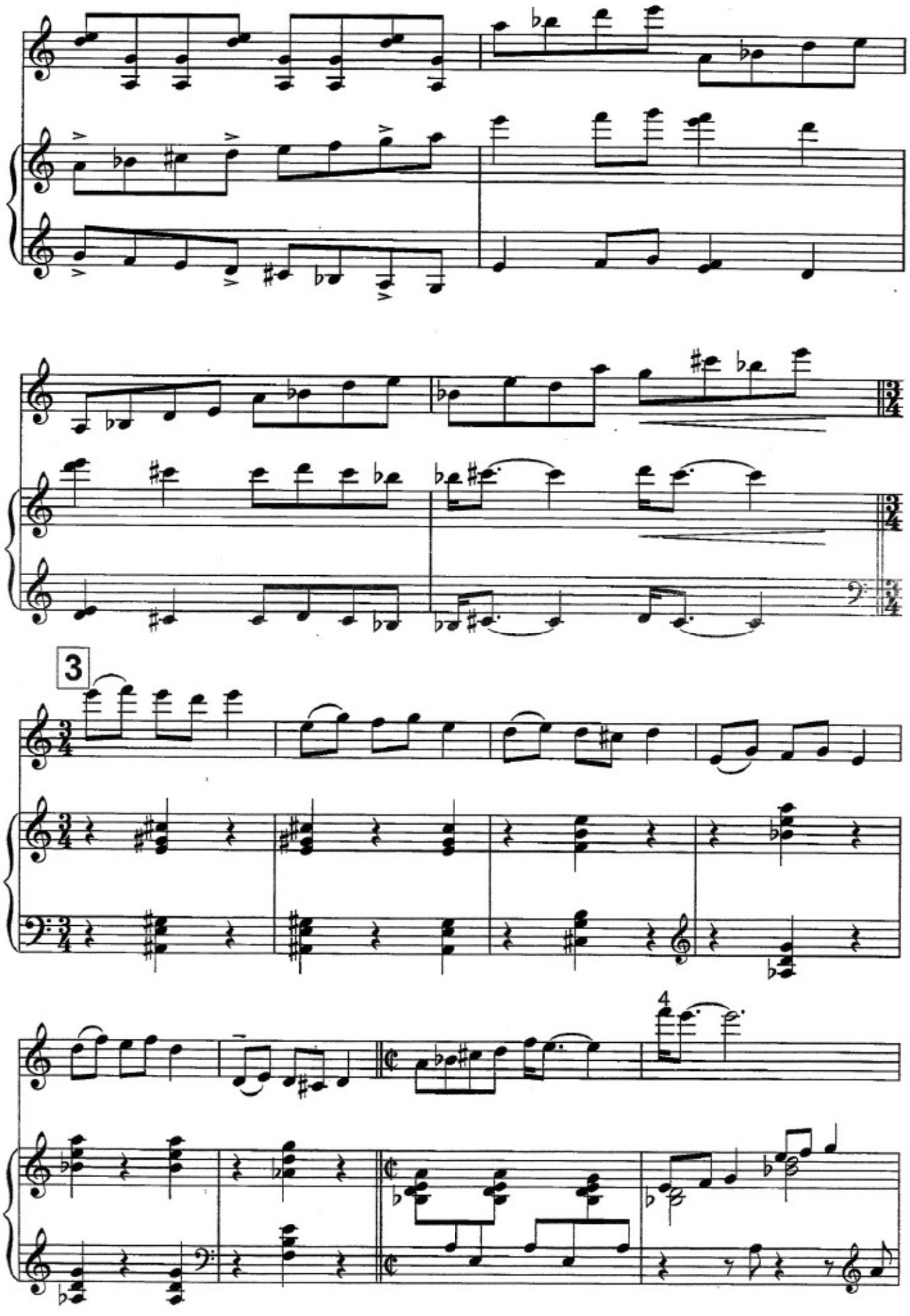
3
4

Violino

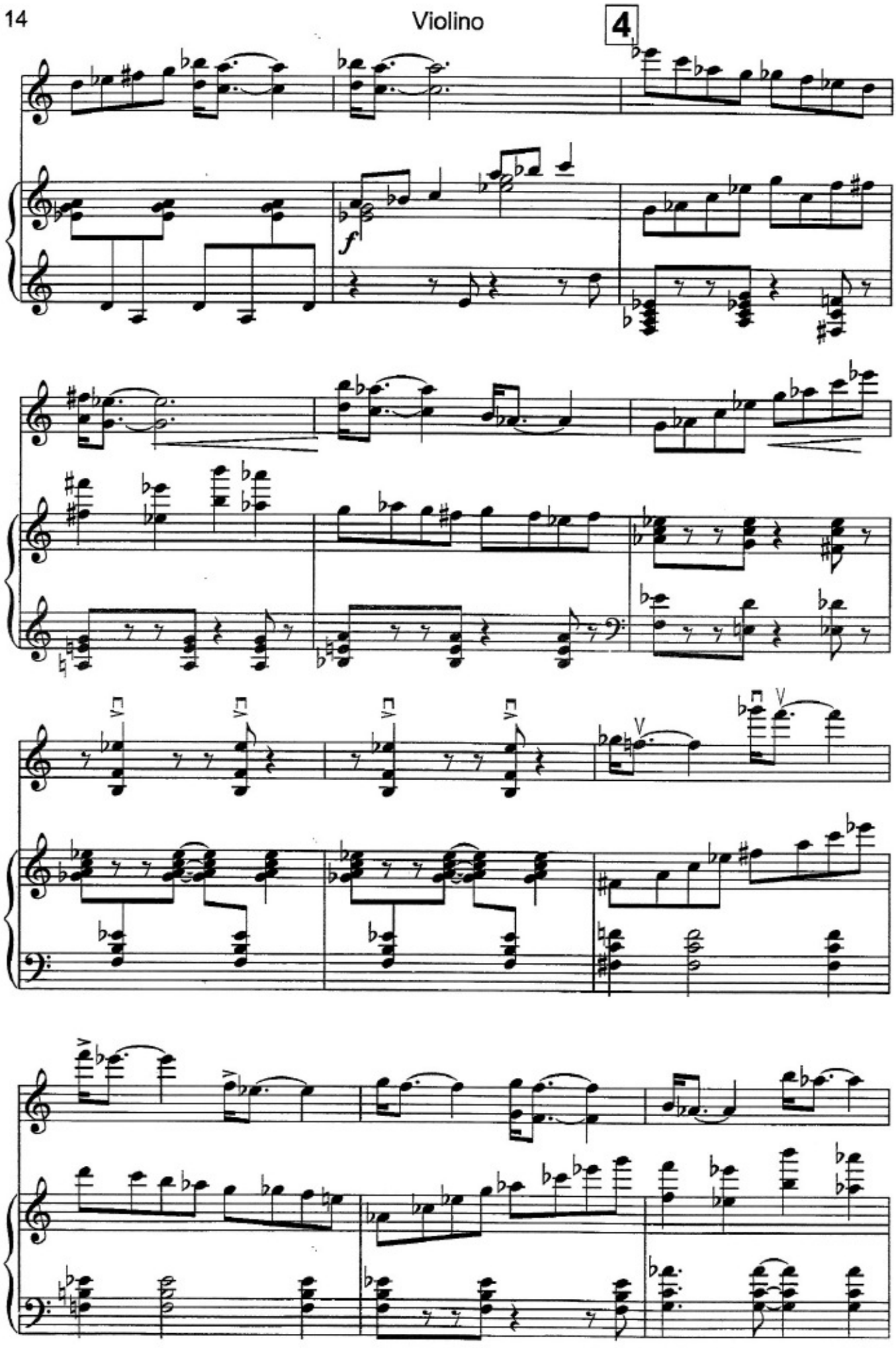

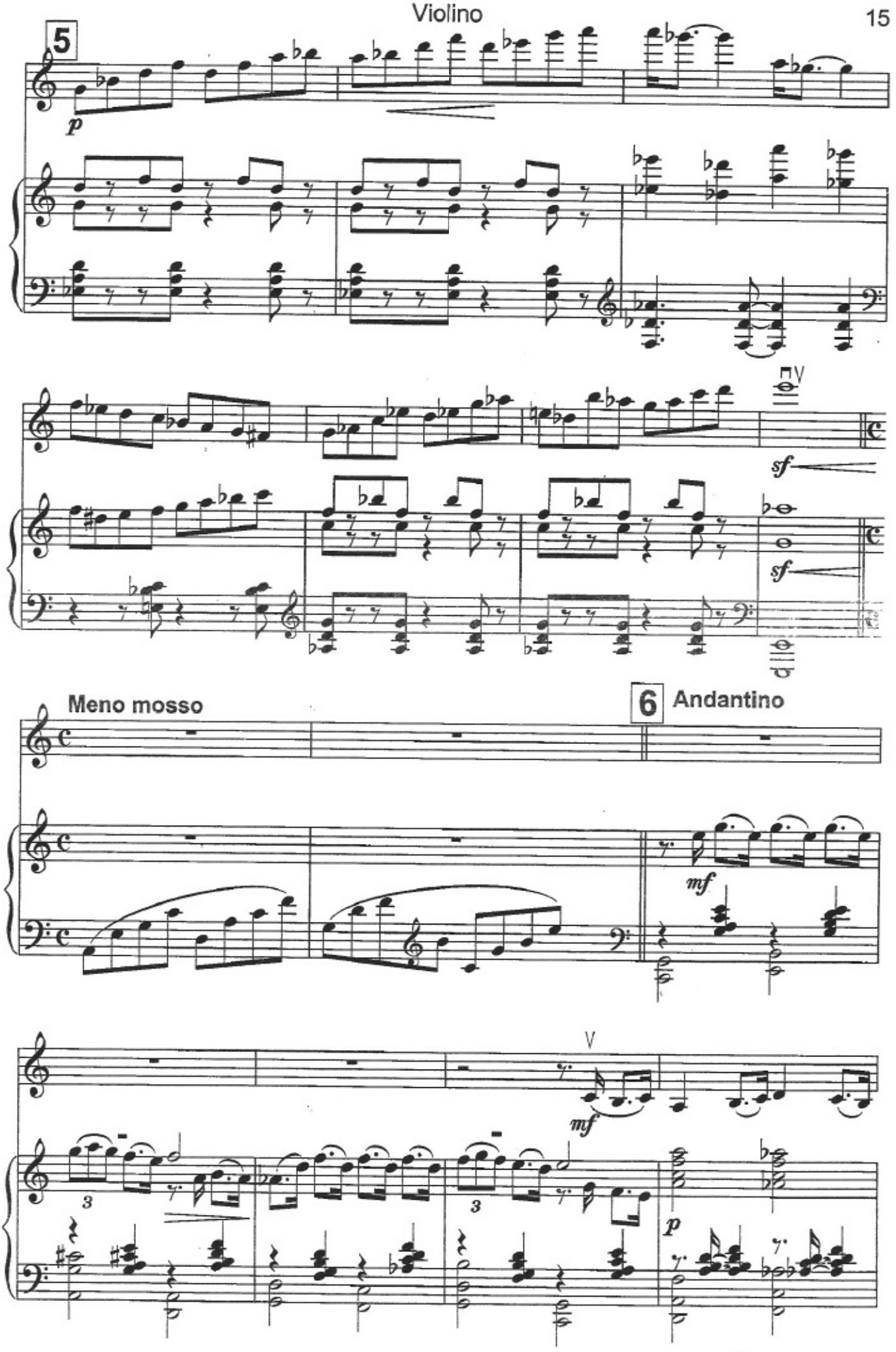
5
p
V
sf
sf
Meno mosso
6 Andantino
mf
V
mf
3
3
p

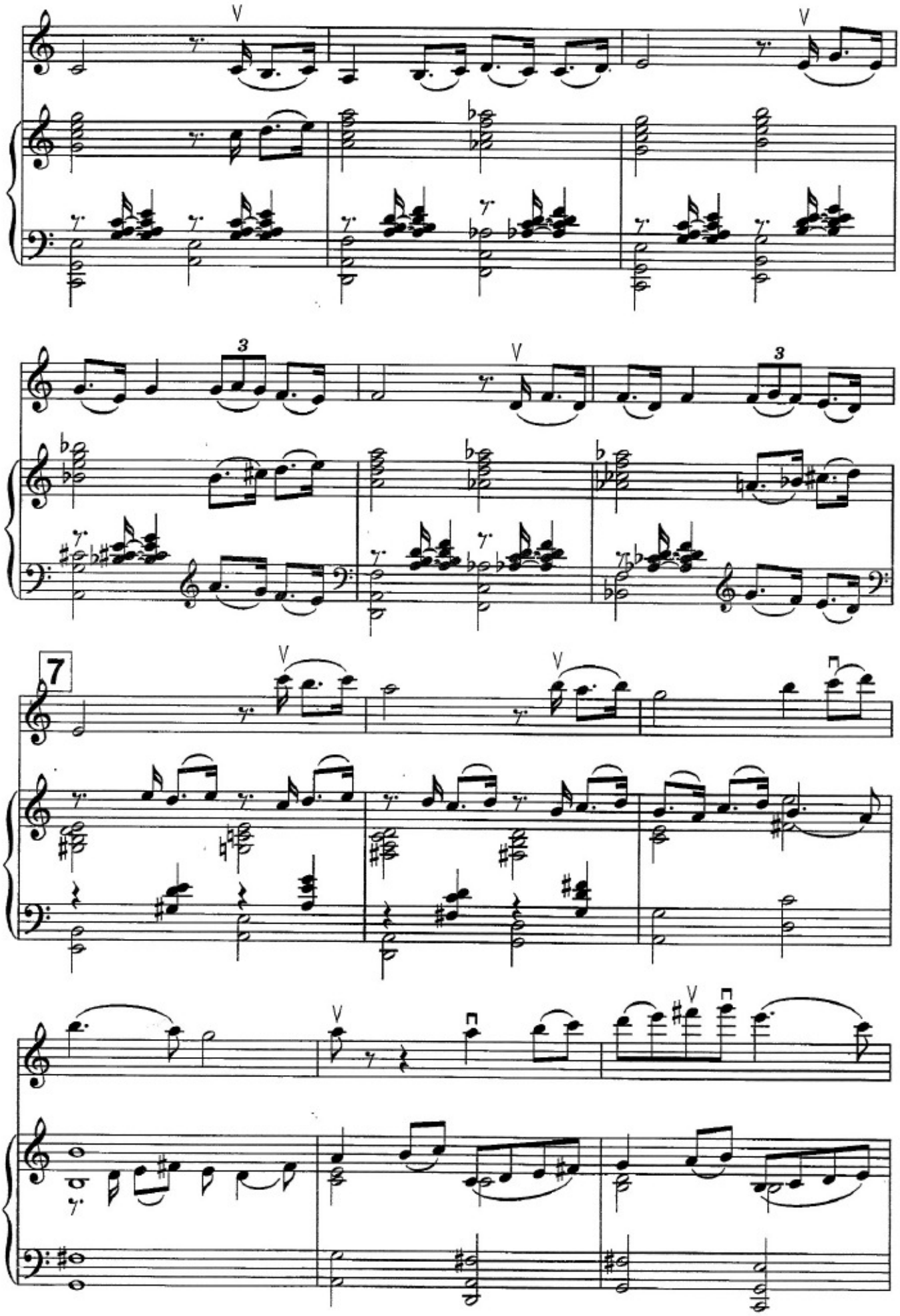
7

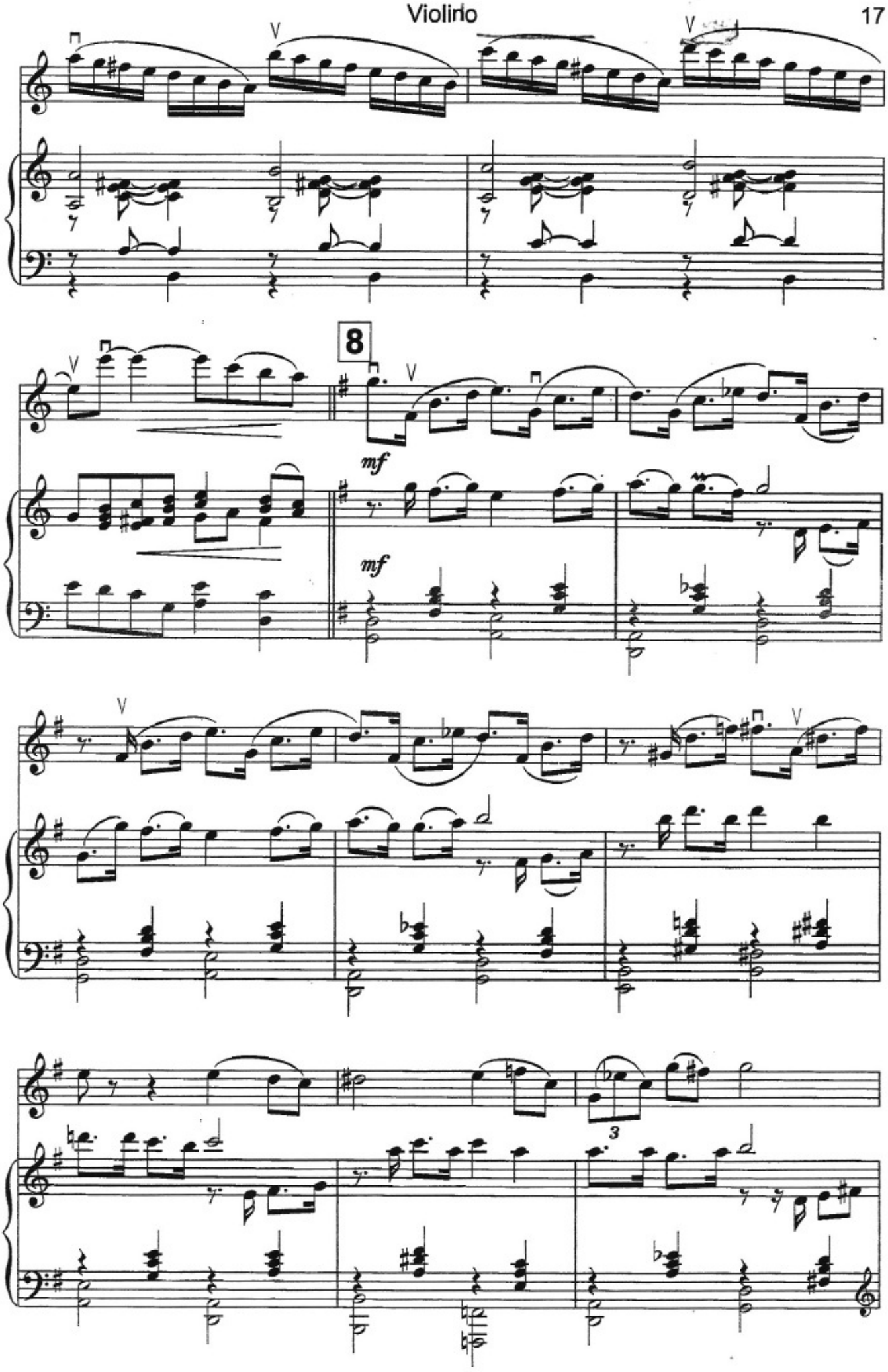
8
mf
mf
3

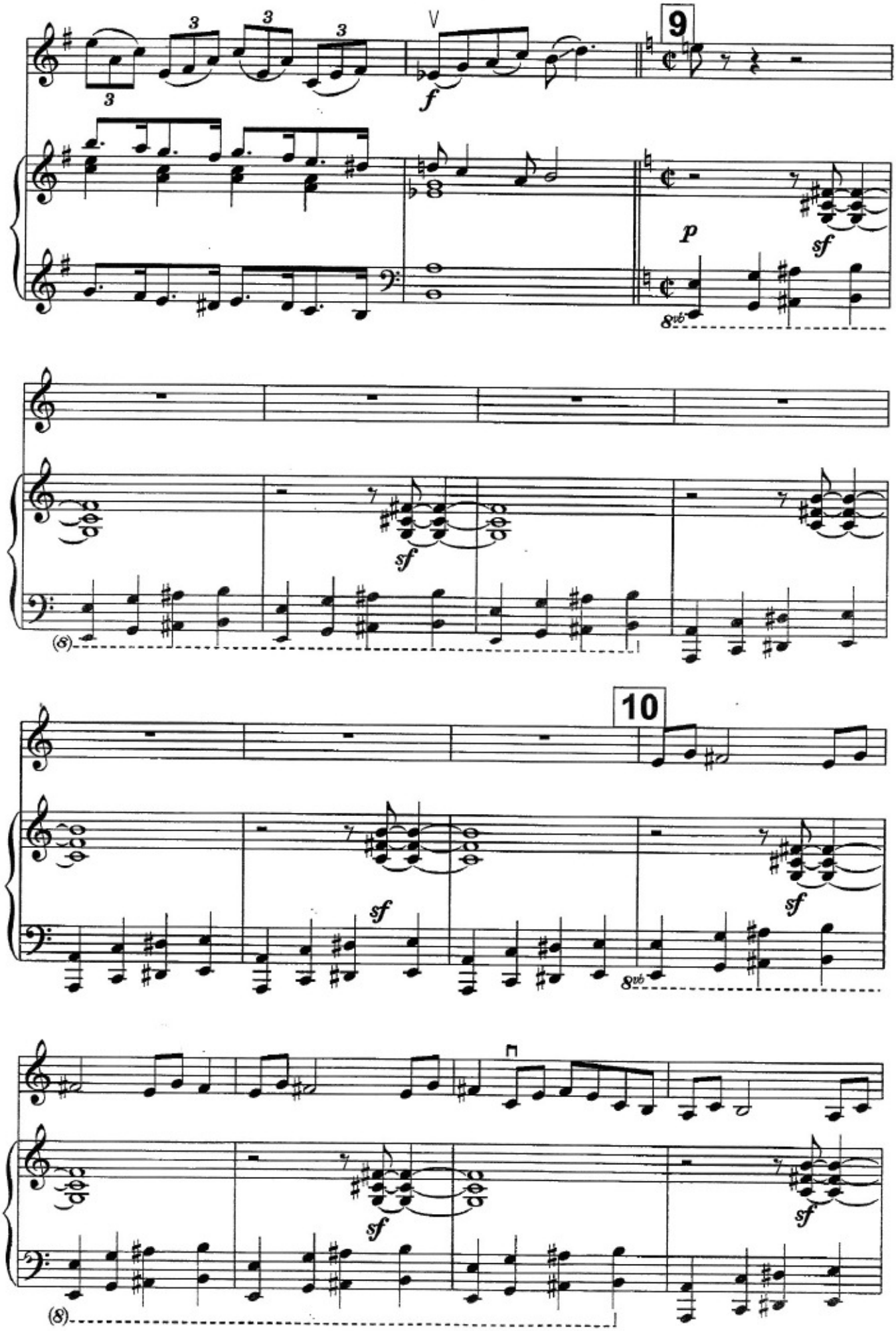
9
10
f
p
sf
8va

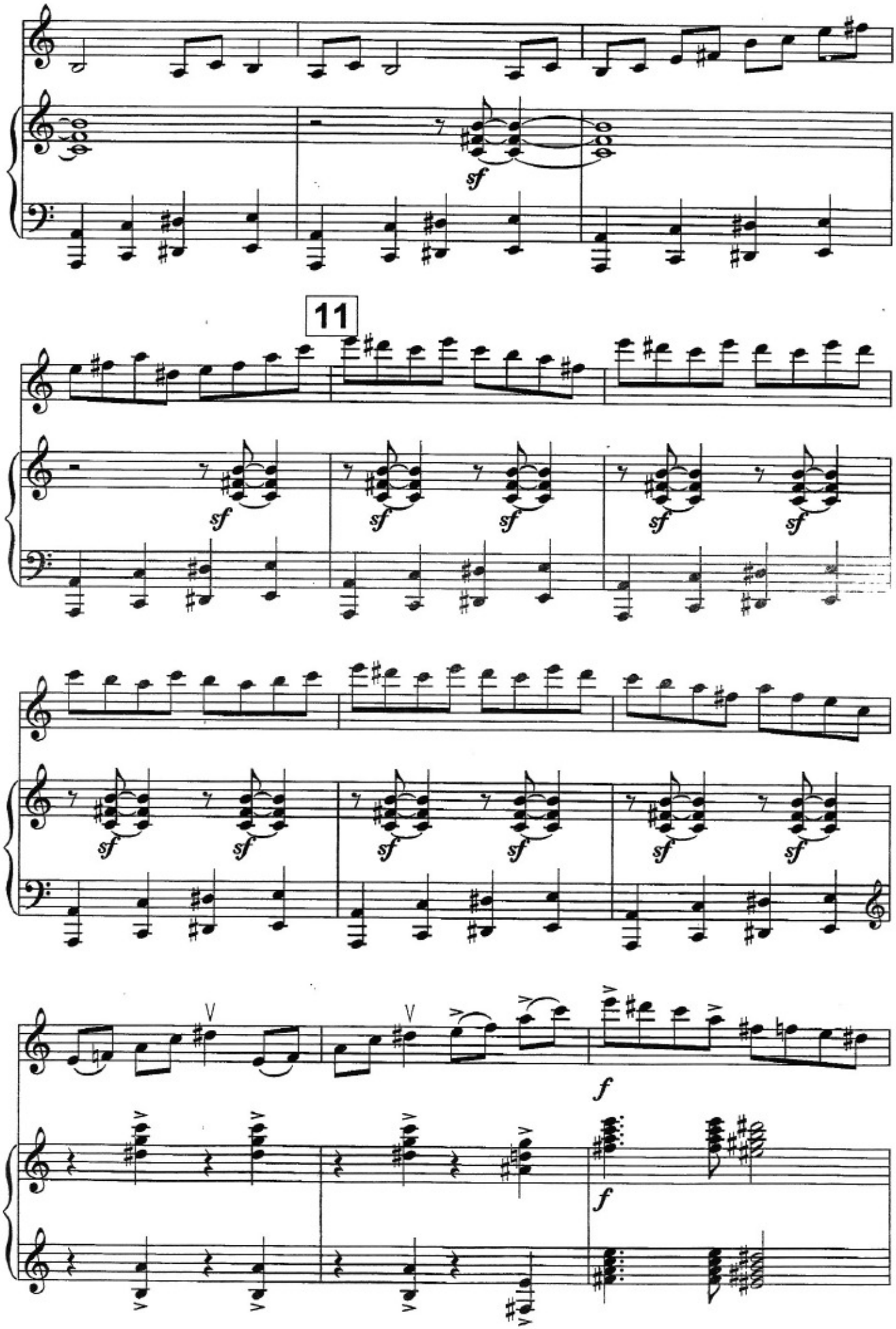
11
sf
f

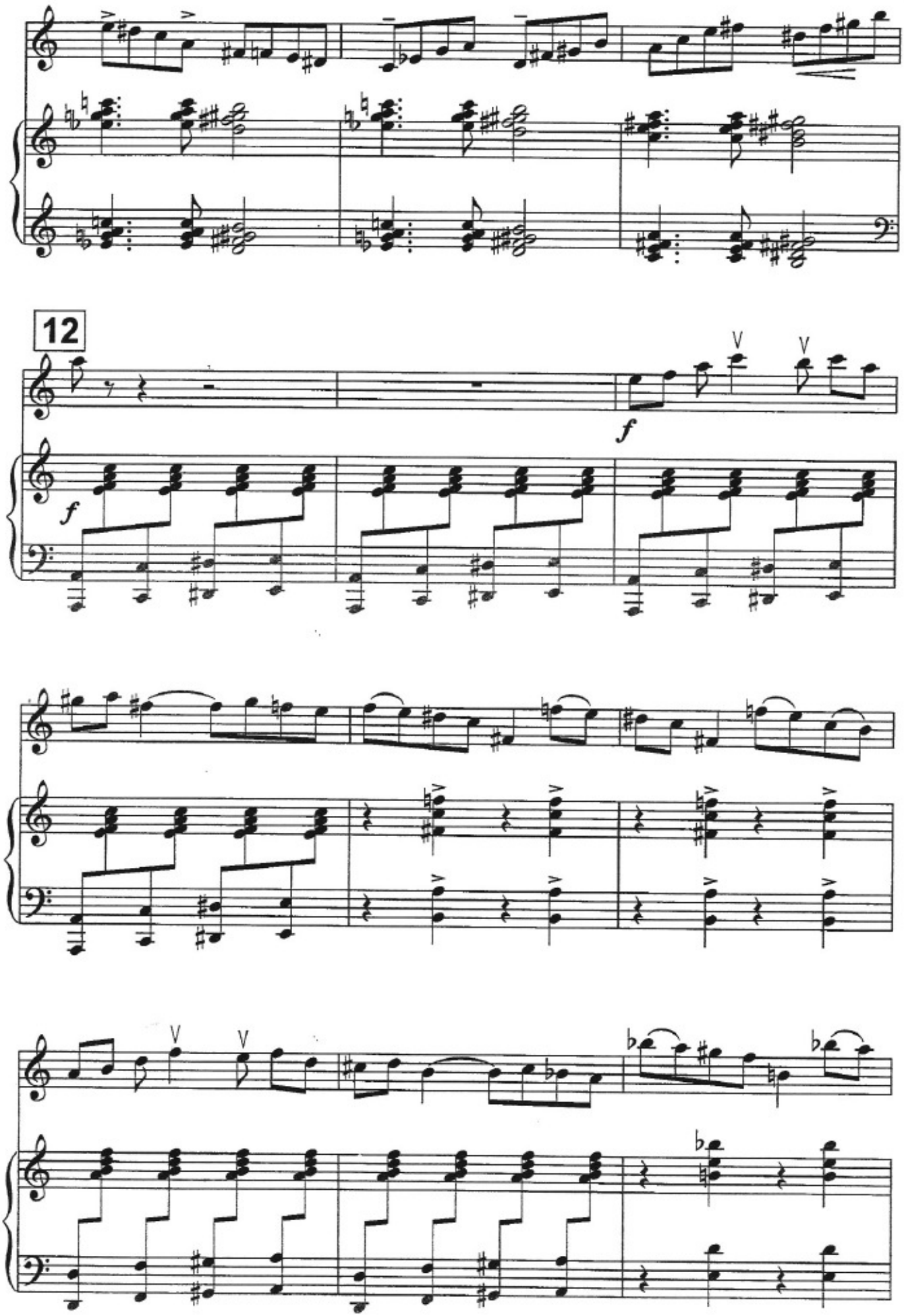
12
f
f

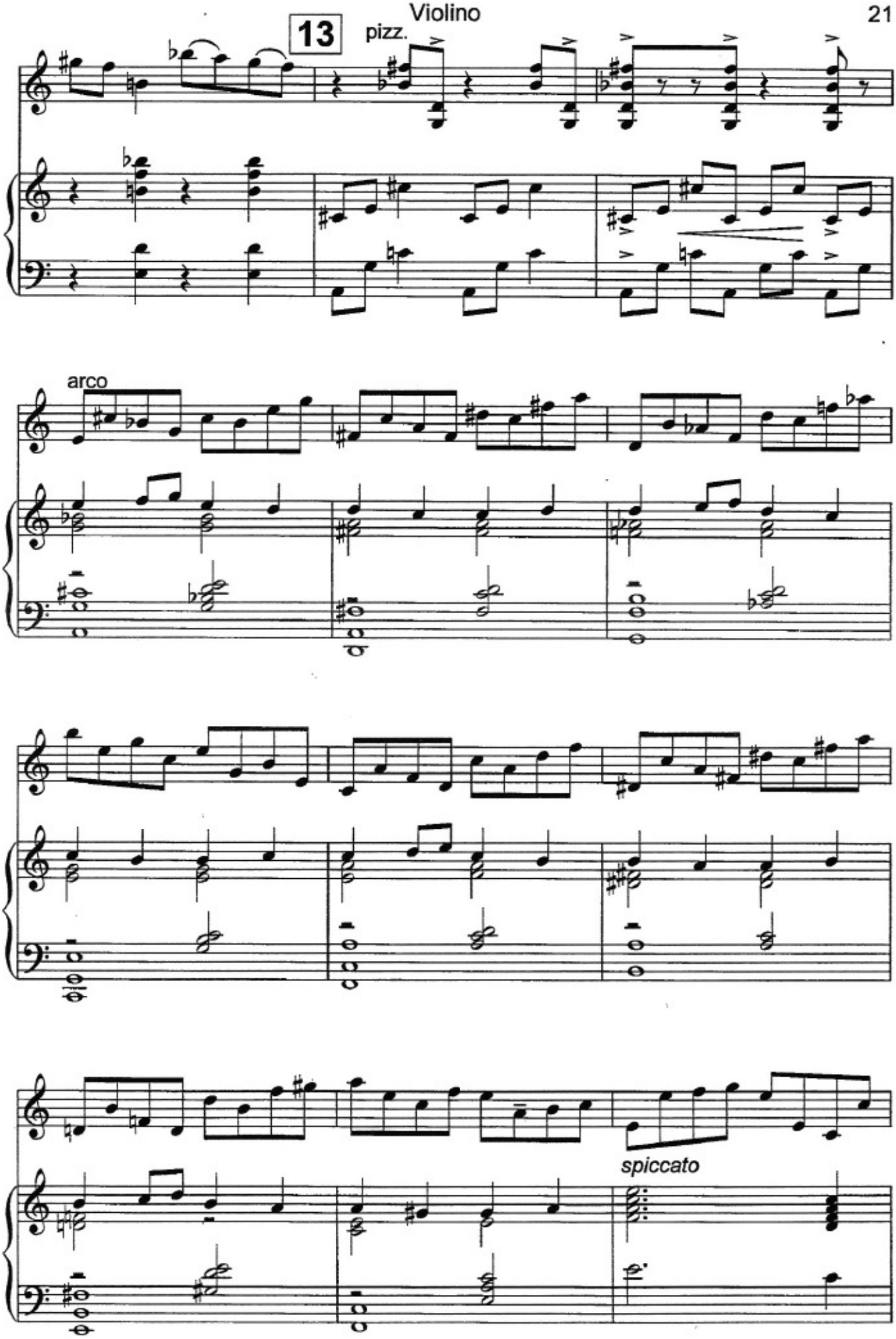
13
pizz.
arco
spiccato

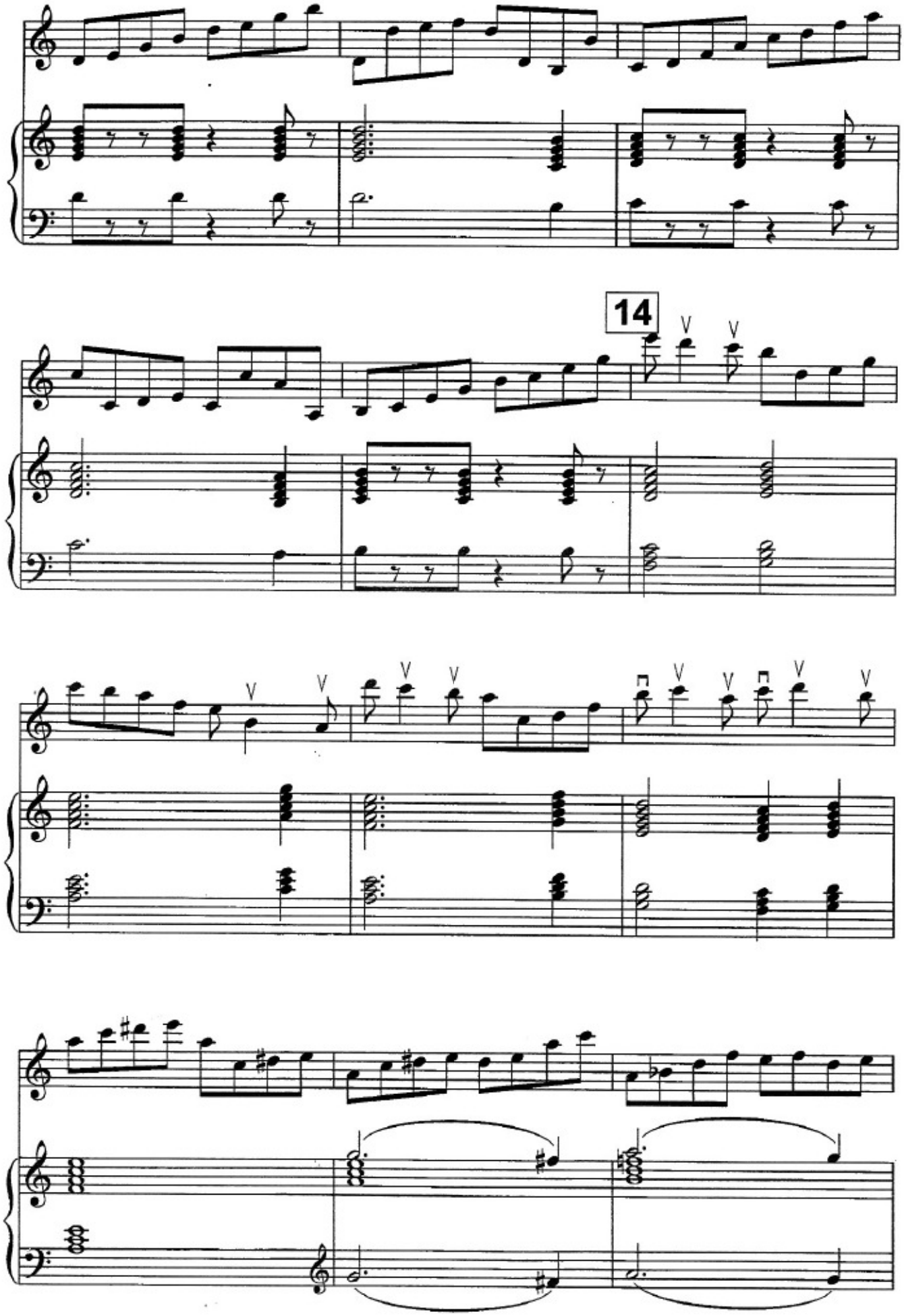
14

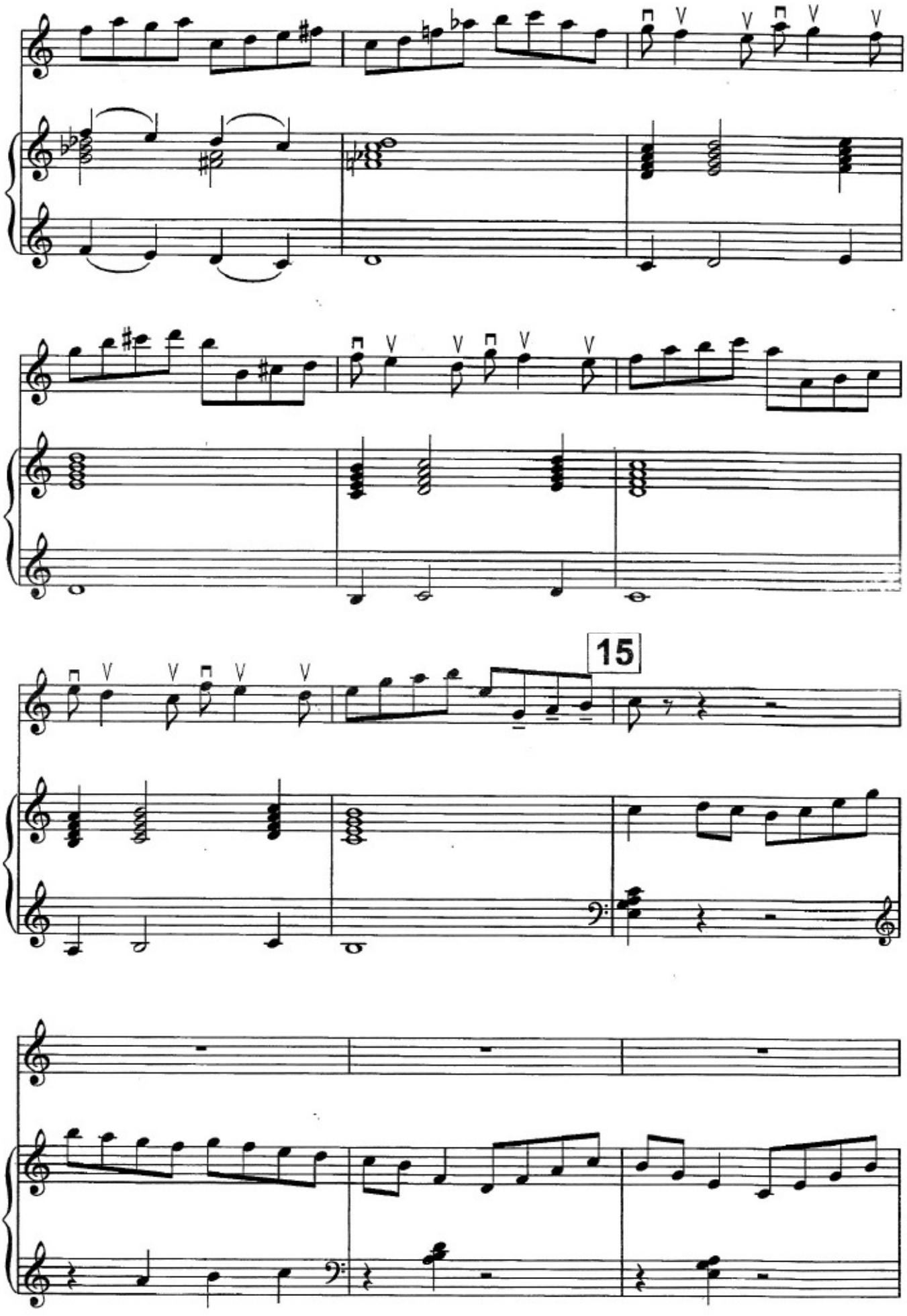
15

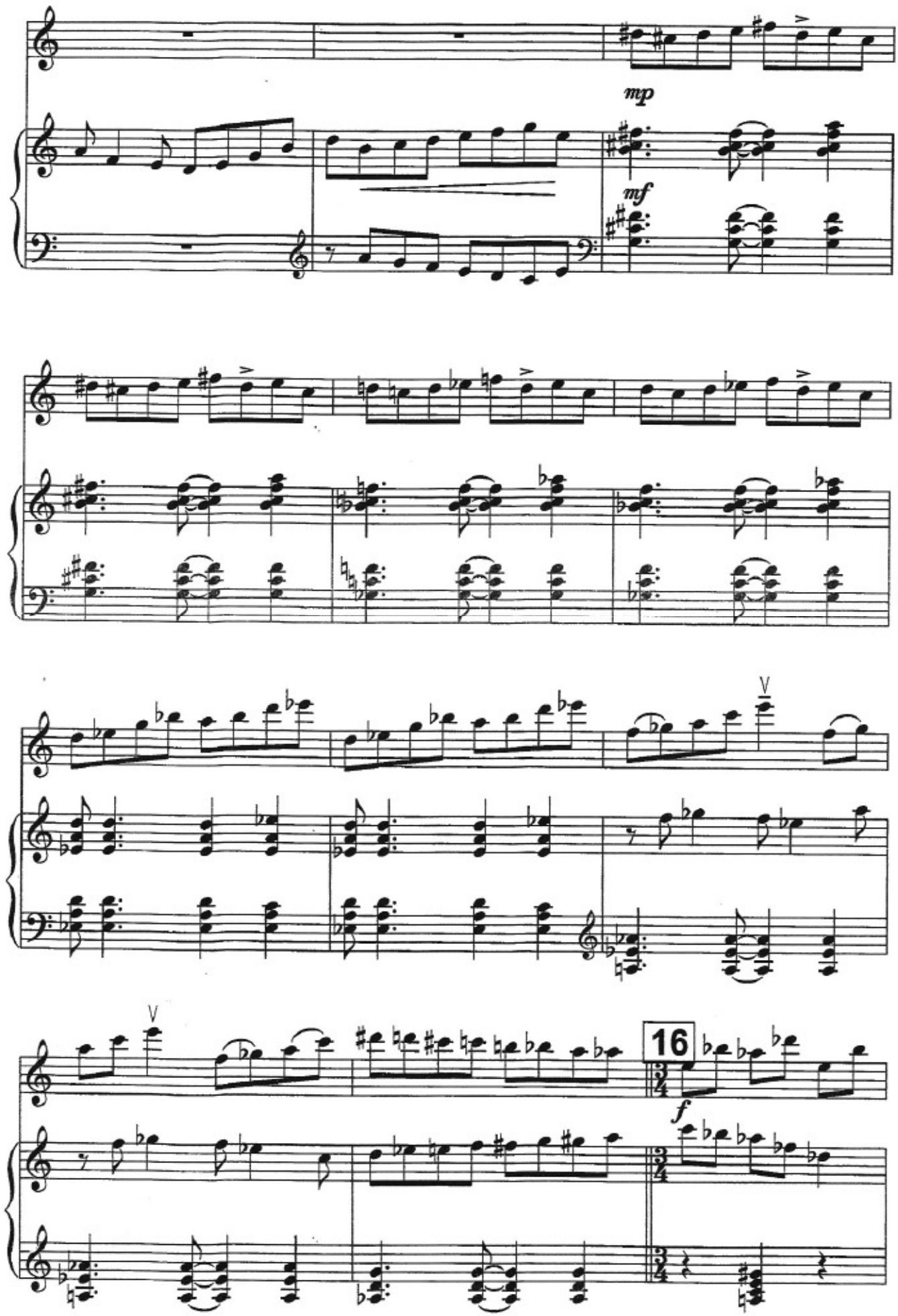
mp
mf
V
V
16
f

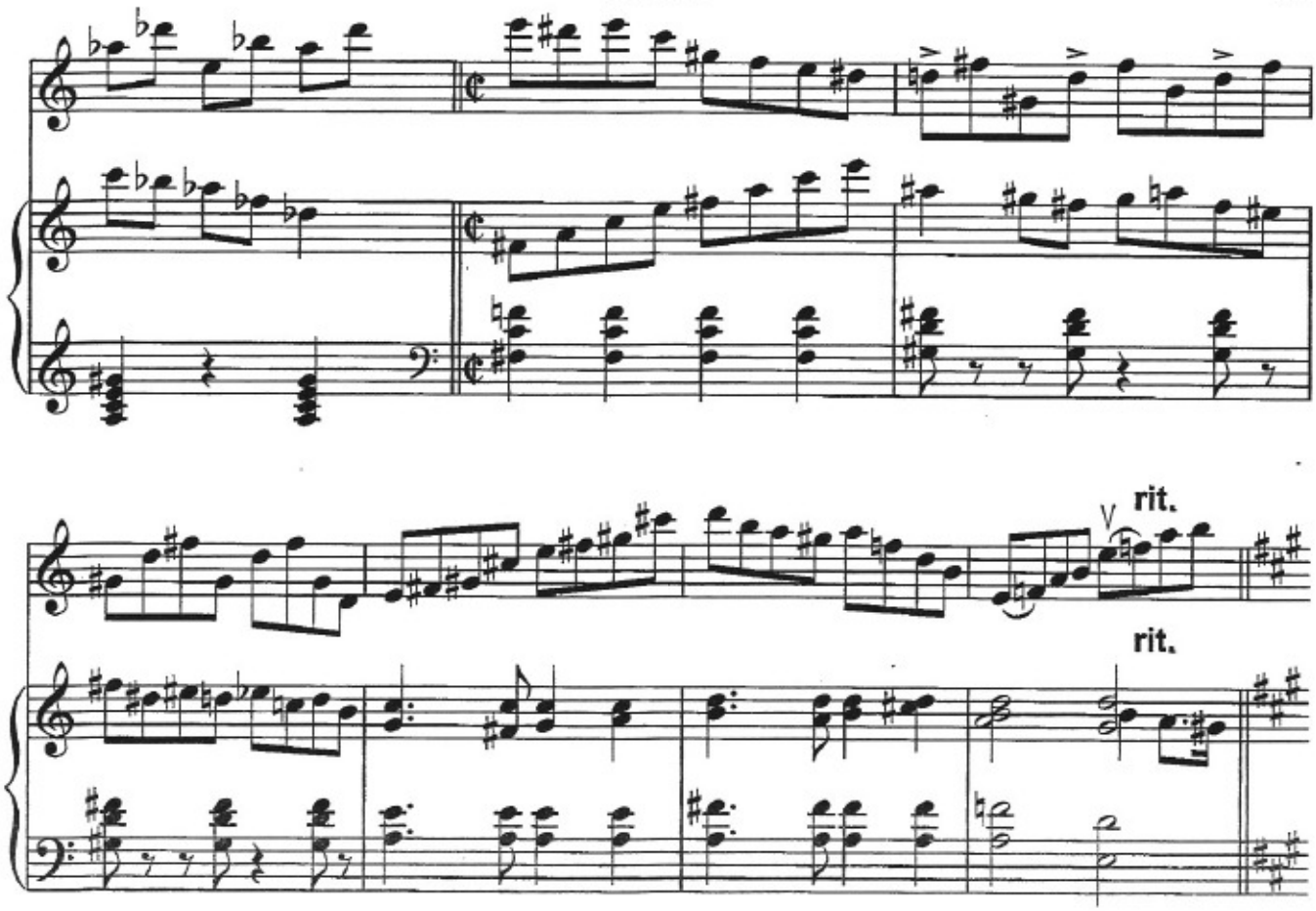
rit.
rit.

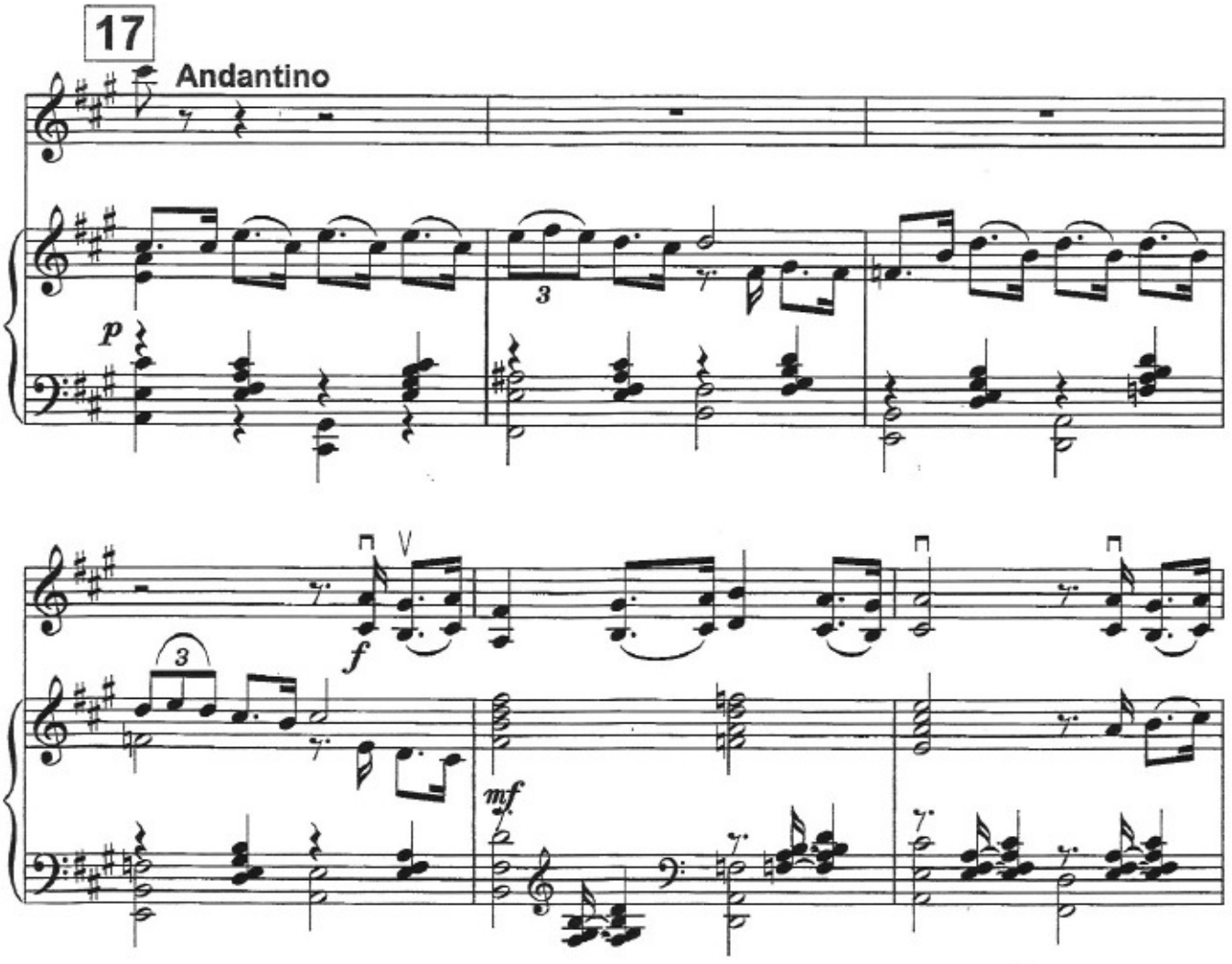
17
Andantino
p
3
f
3
mf

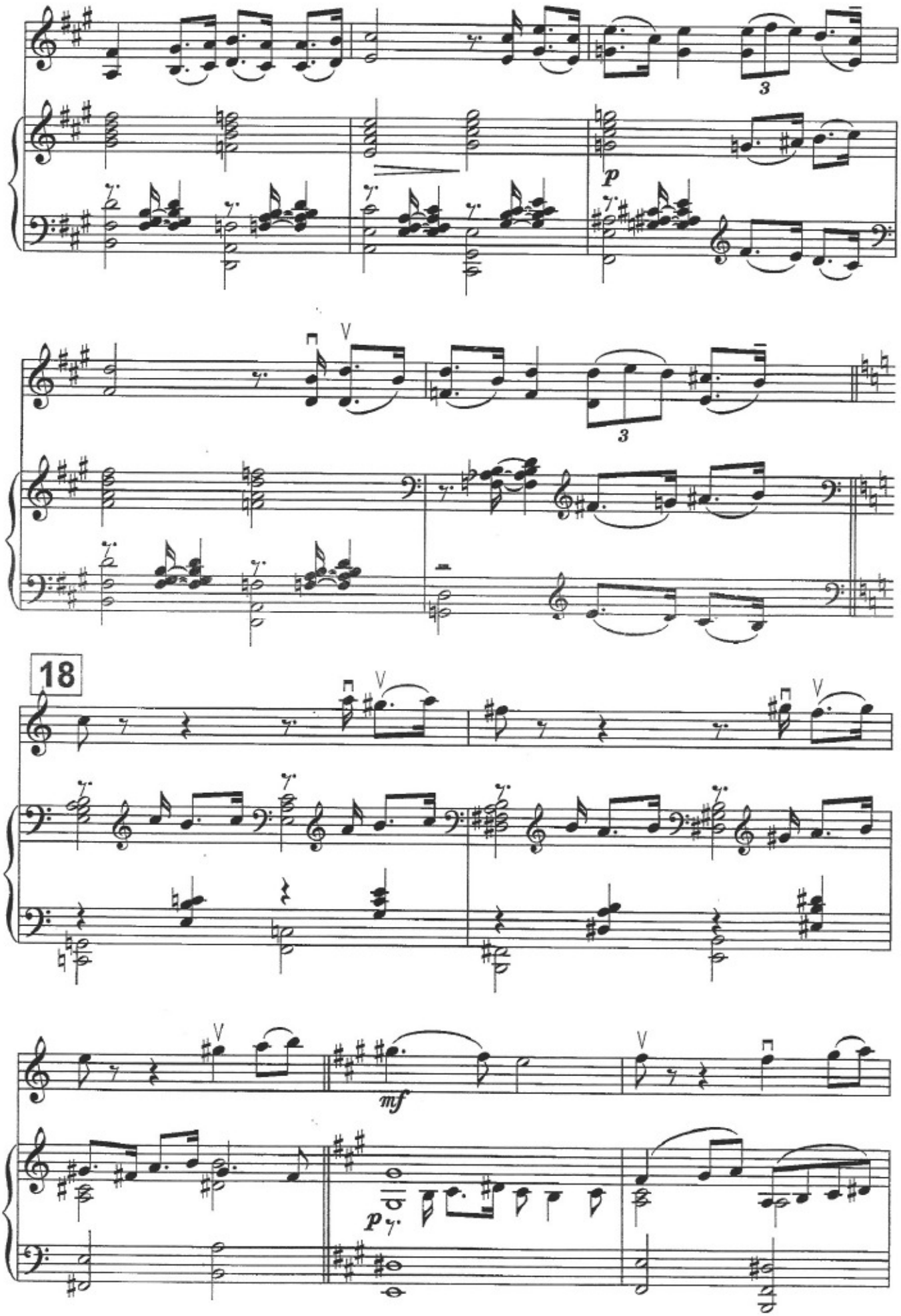
3
p
V
3
18
V
V
mf
V
p

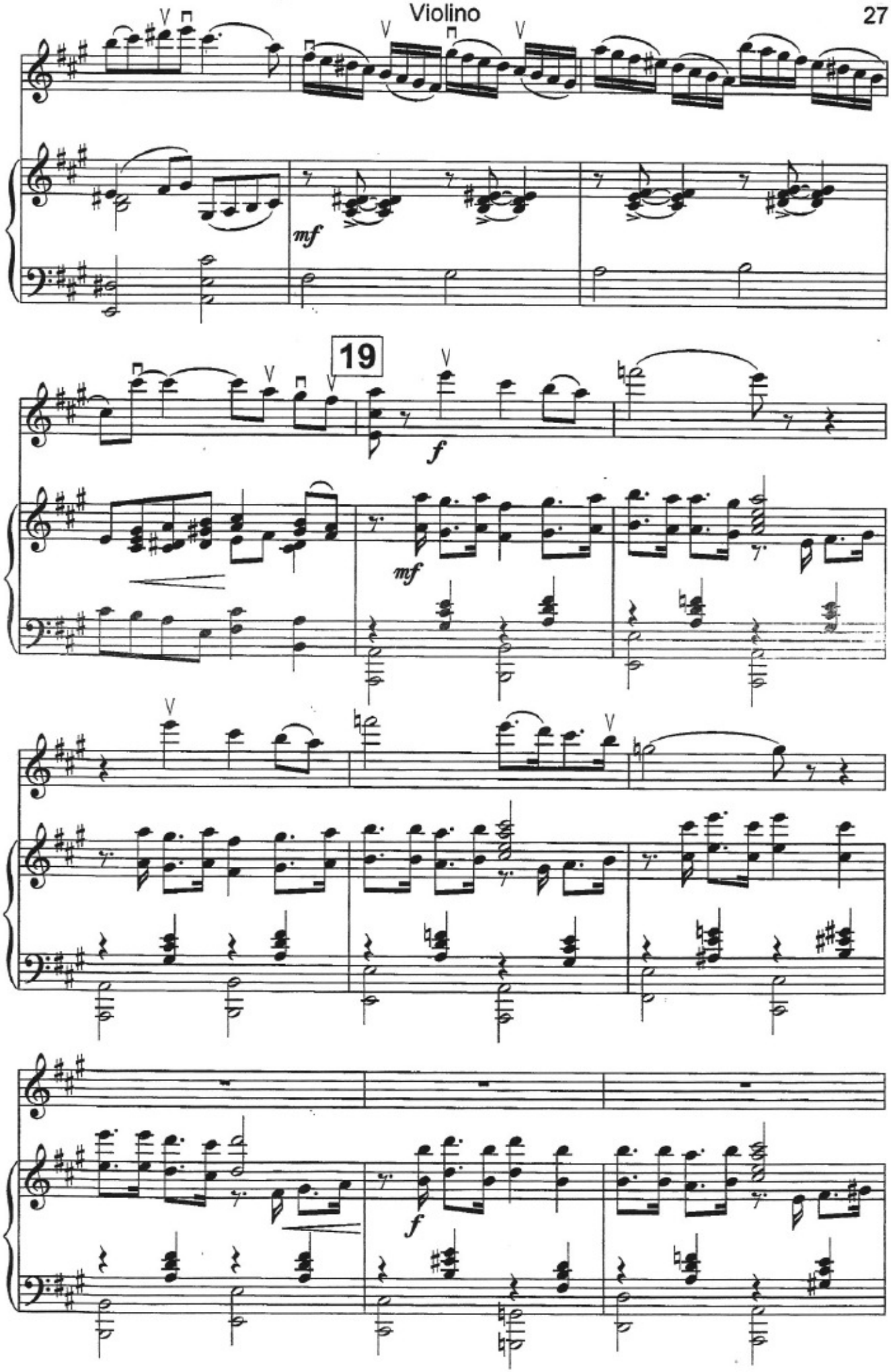
mf
19
f
mf
f

Violino

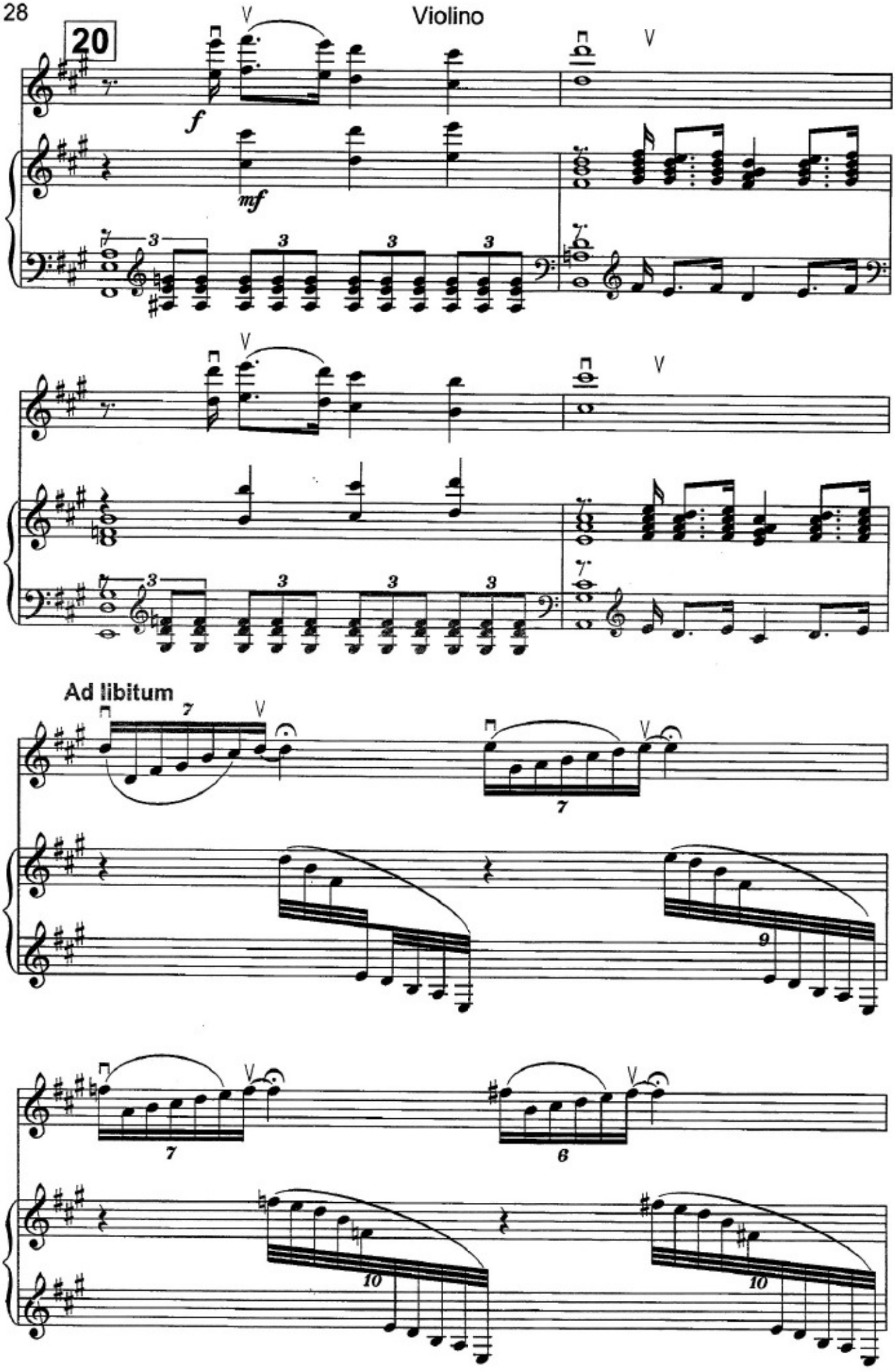

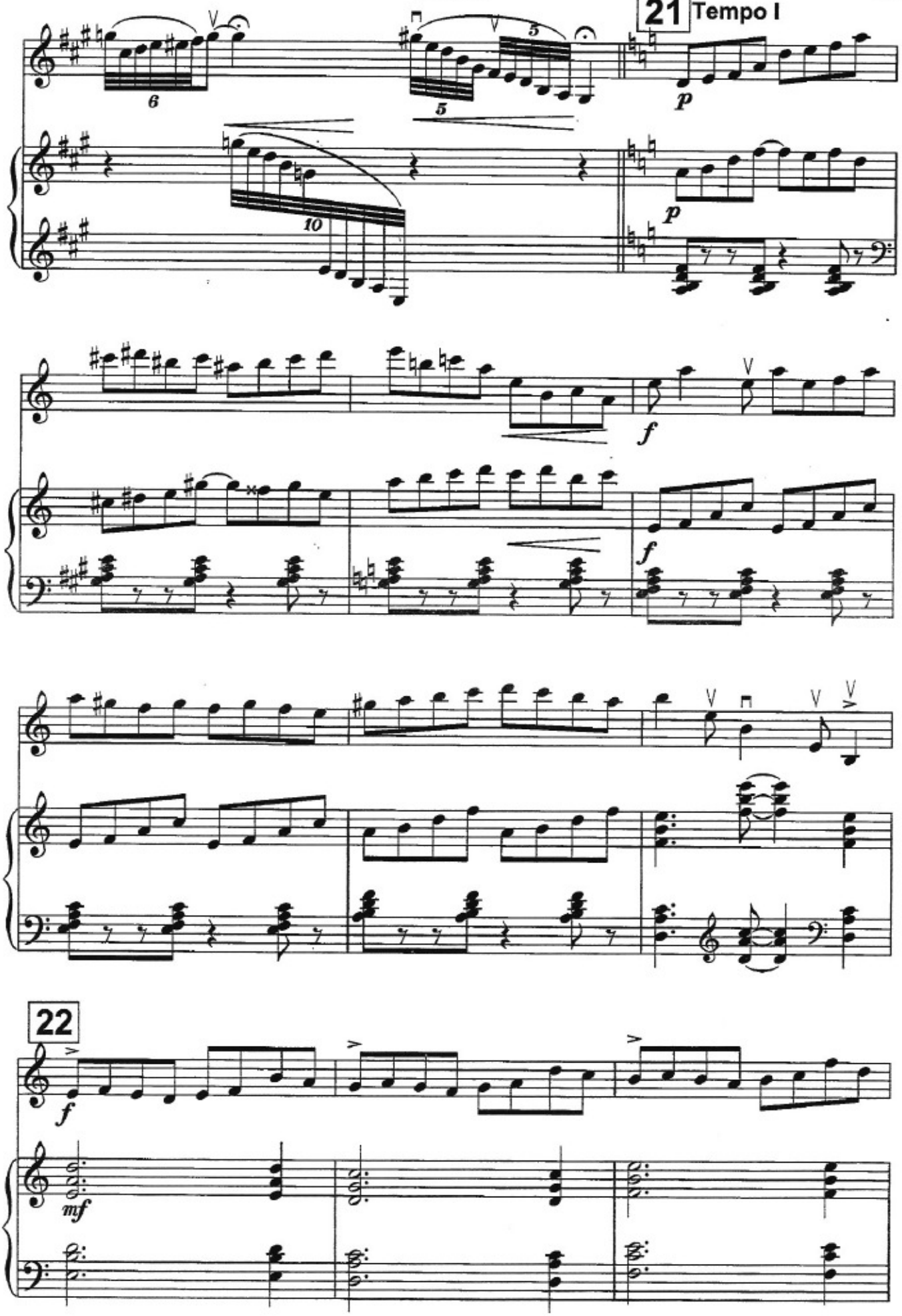
21 Tempo I
22

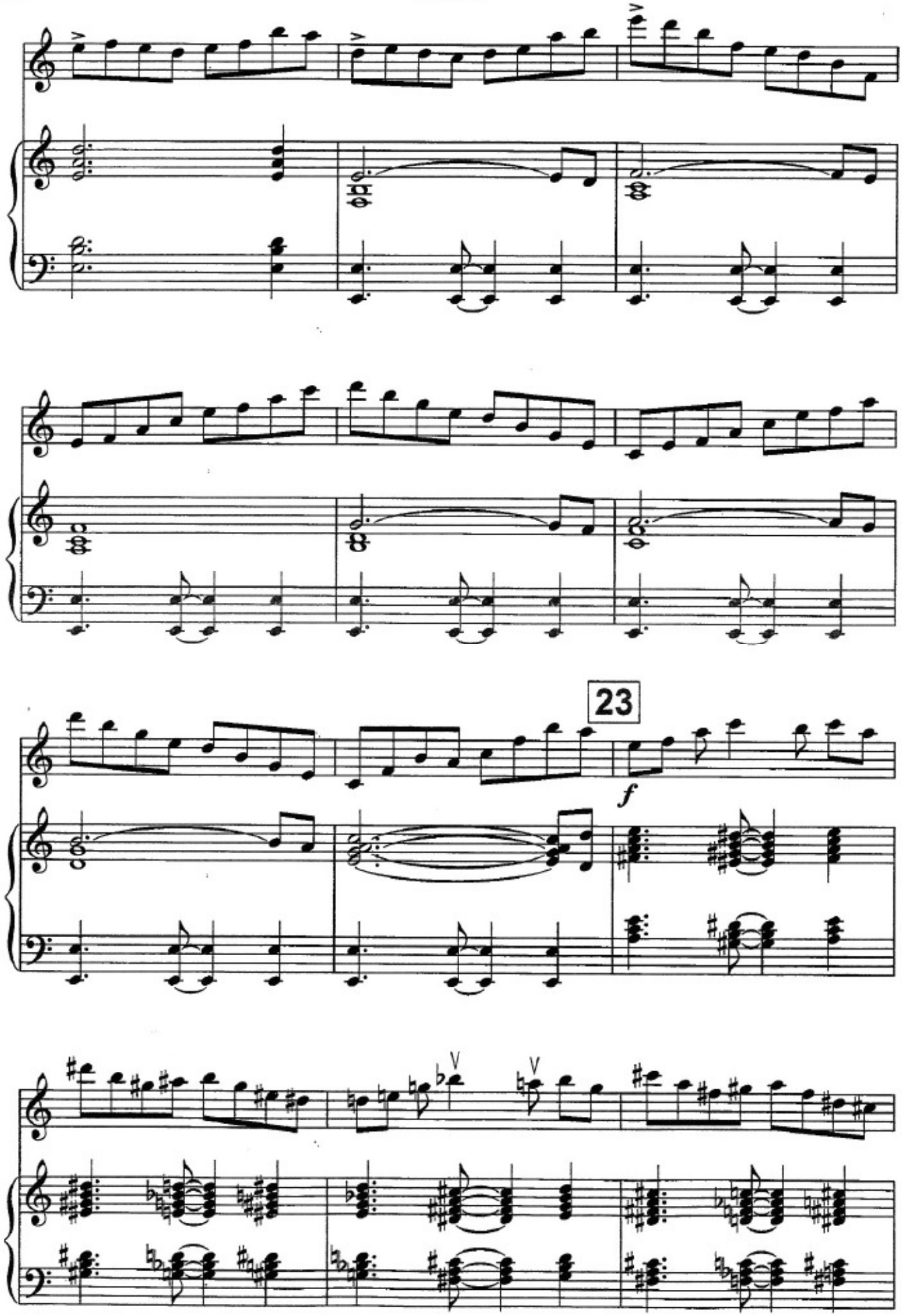
23
f

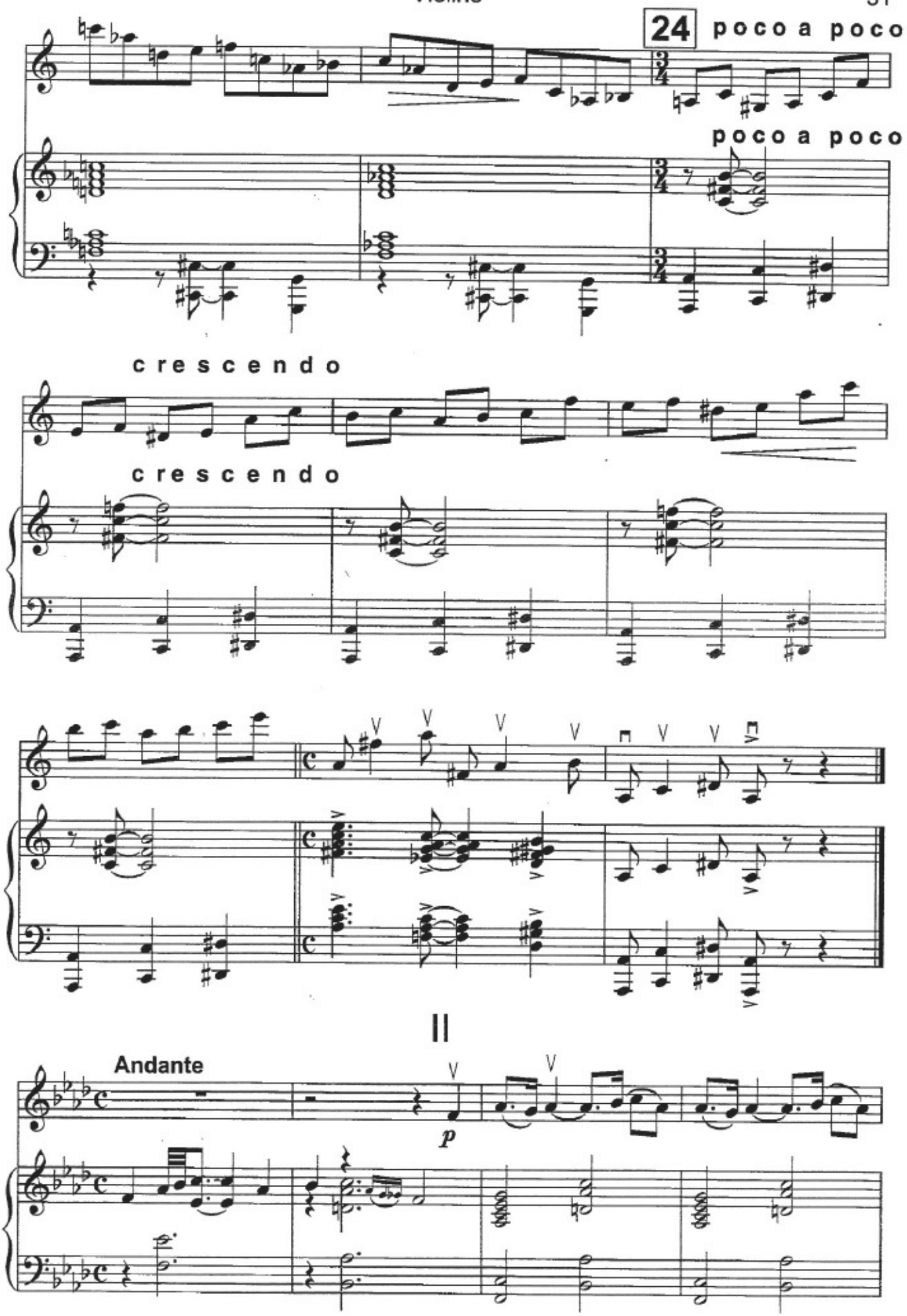
24
poco a poco
poco a poco
crescendo
crescendo
II
Andante
p

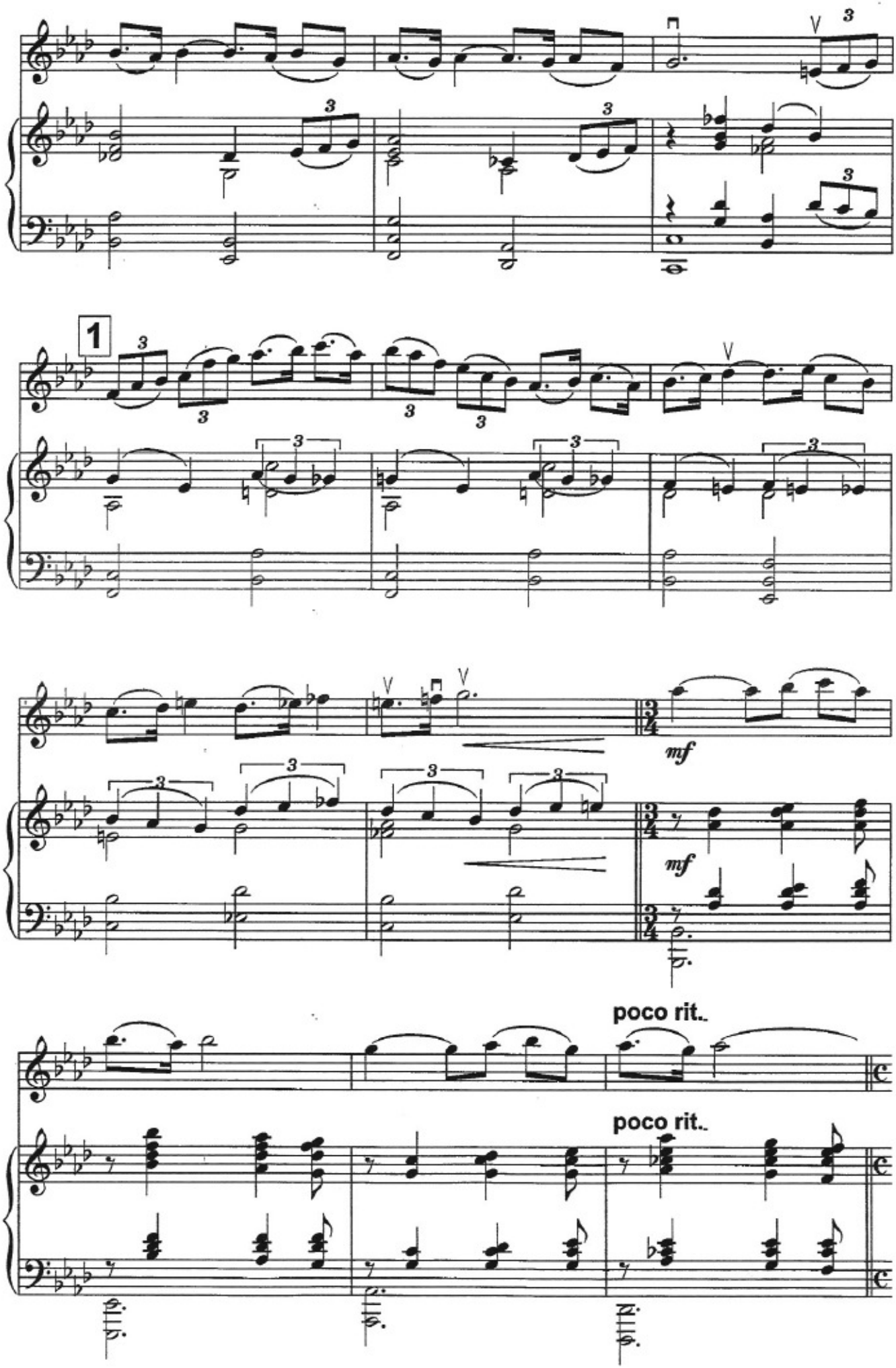
1
mf
mf
poco rit..
poco rit..

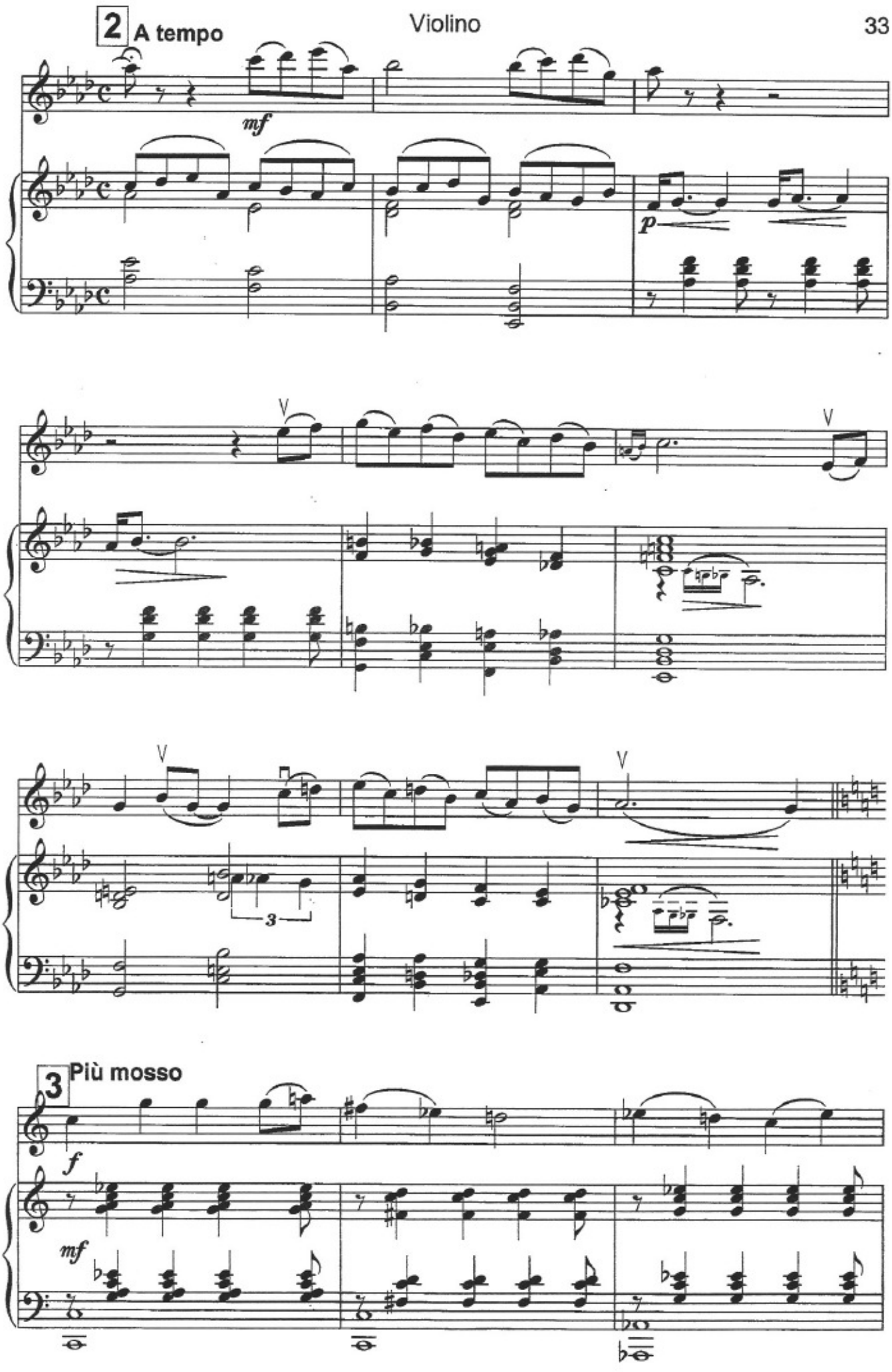
2 A tempo
mf
p
V
V
V
V
3
3 Più mosso
f
mf

Violino

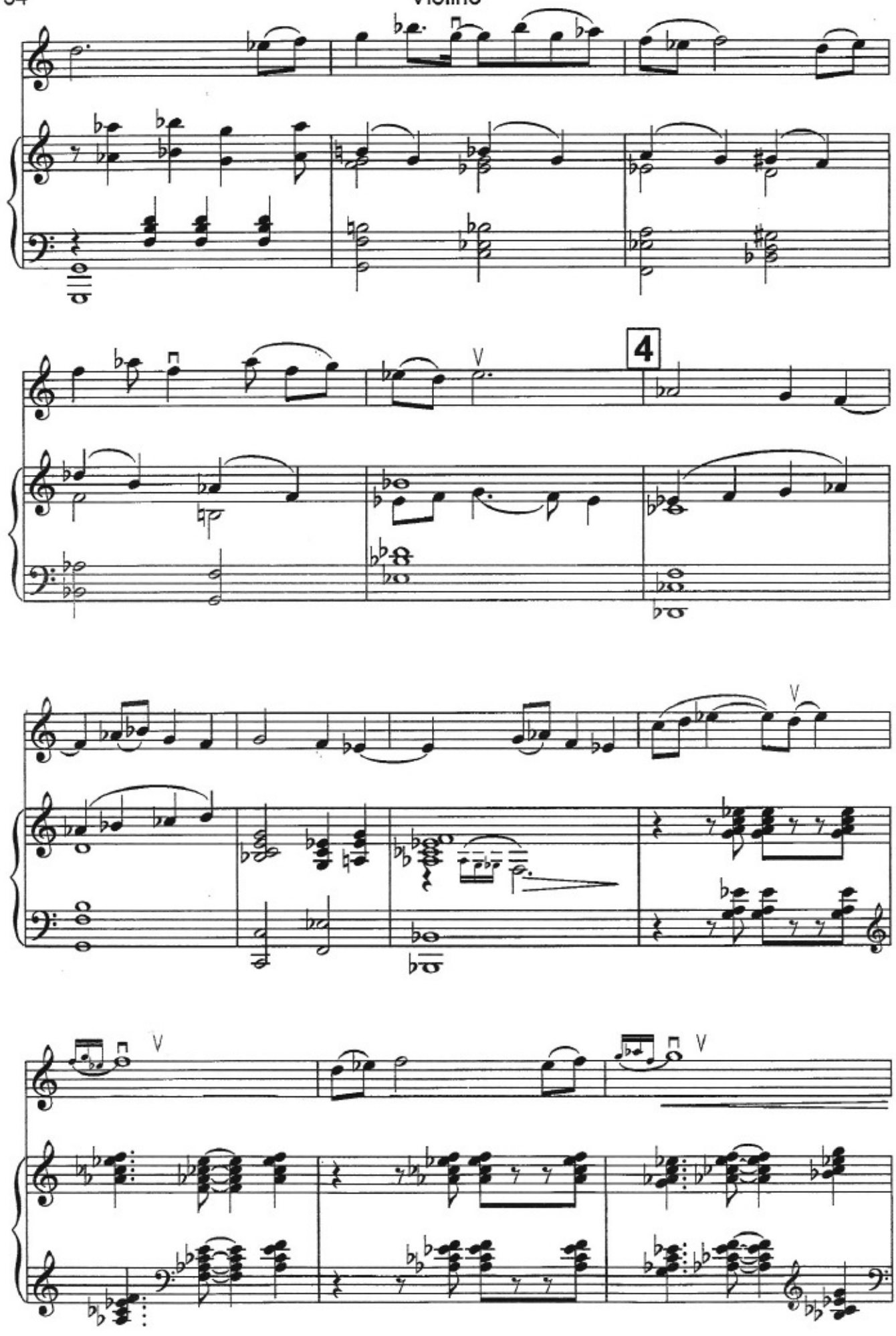

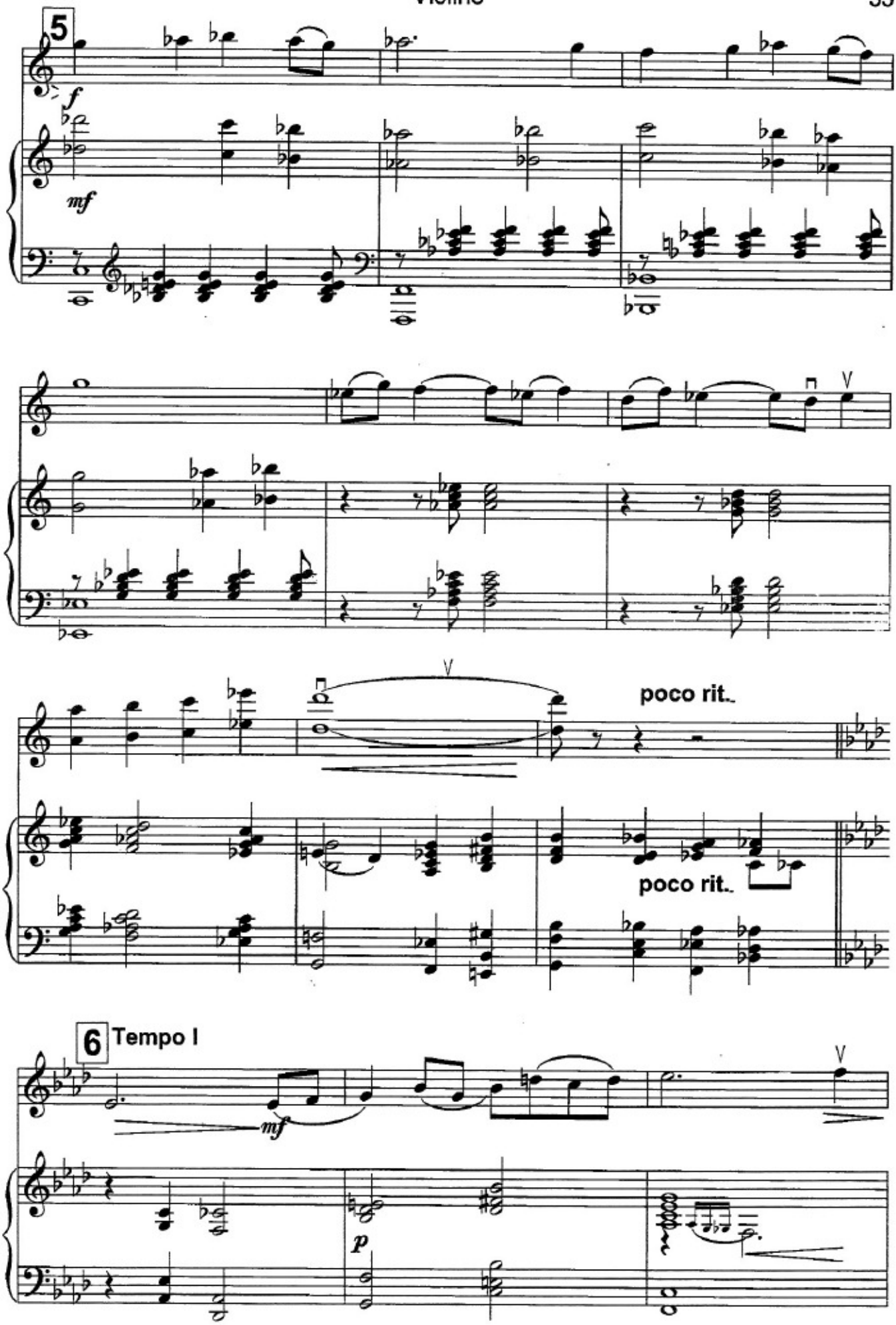
5
f
mf
poco rit.
poco rit.
6 Tempo I
mf
p

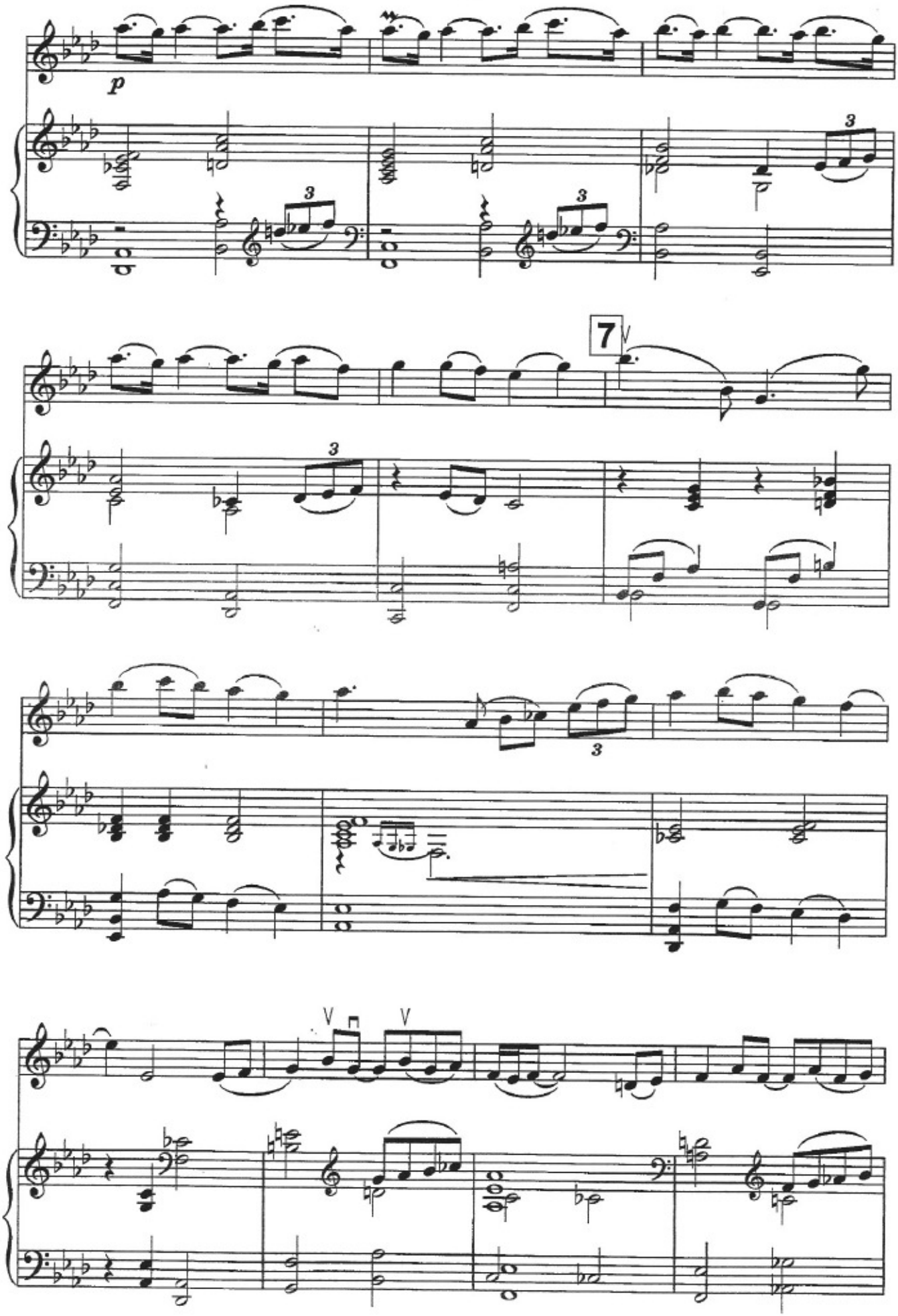
p
3
7
V
V
V

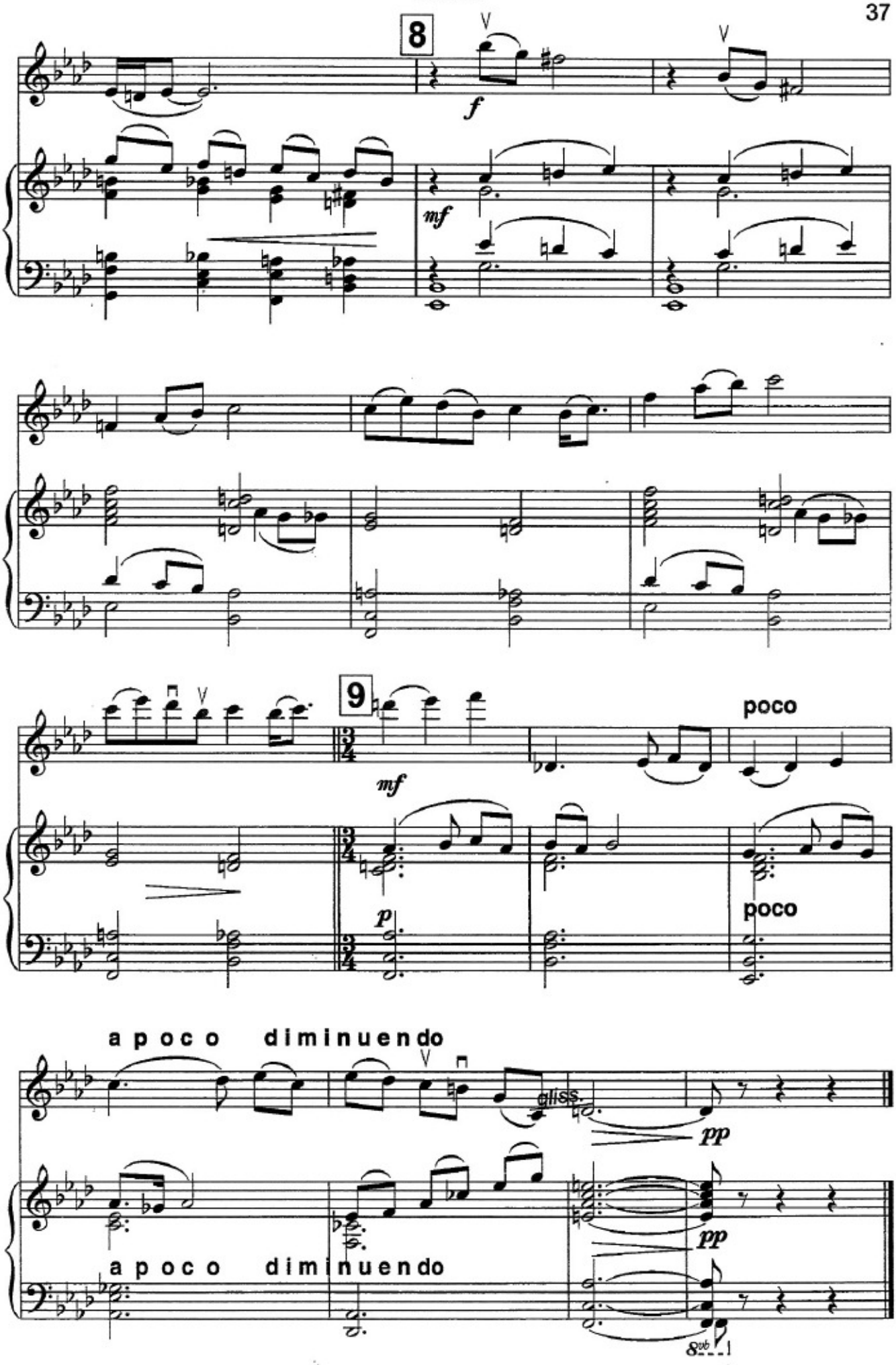
8
f
mf
9
mf
poco
p
poco
a p o c o d i m i n u e n d o
gliss.
pp
pp
a p o c o d i m i n u e n d o
8vb

Violino

III

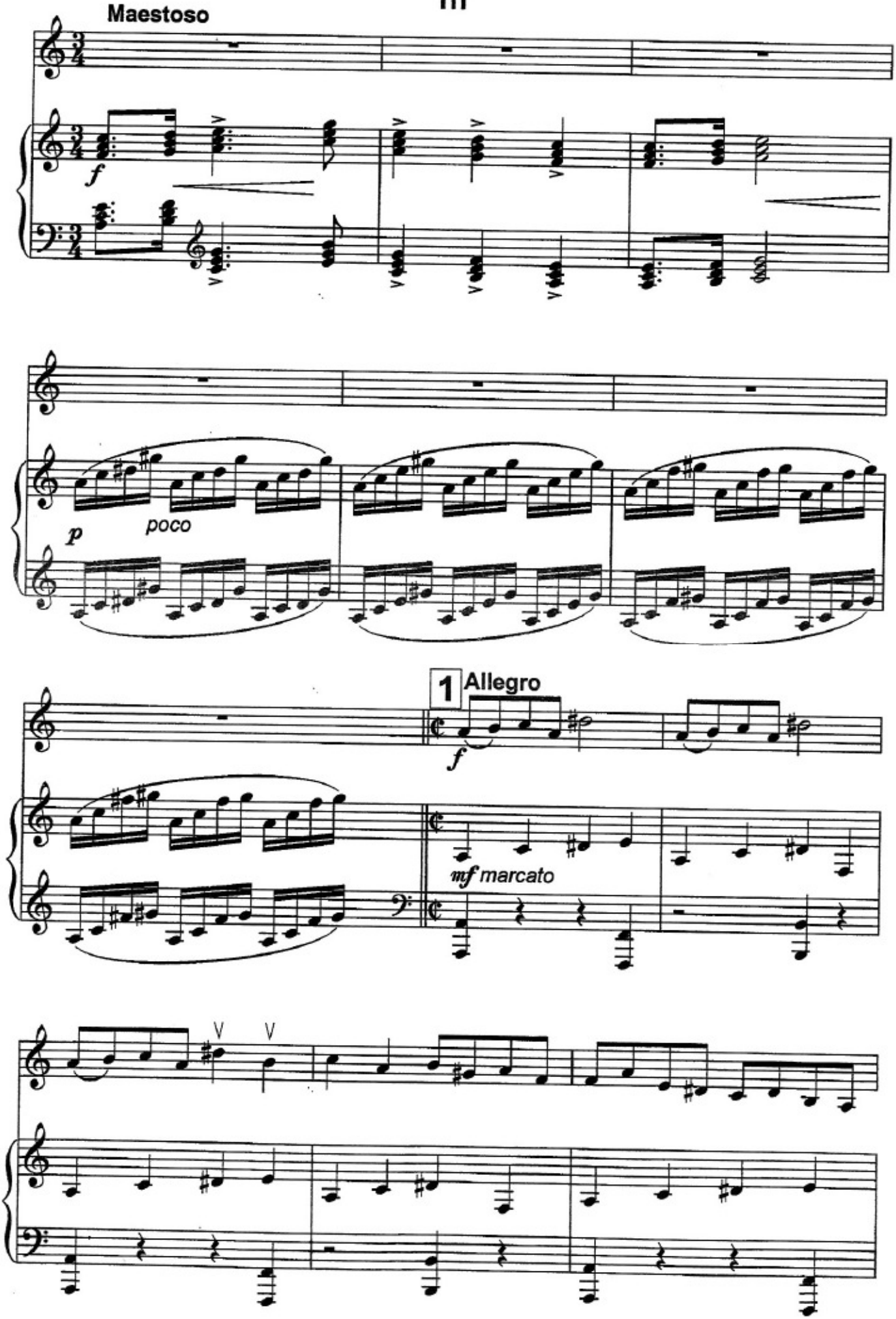

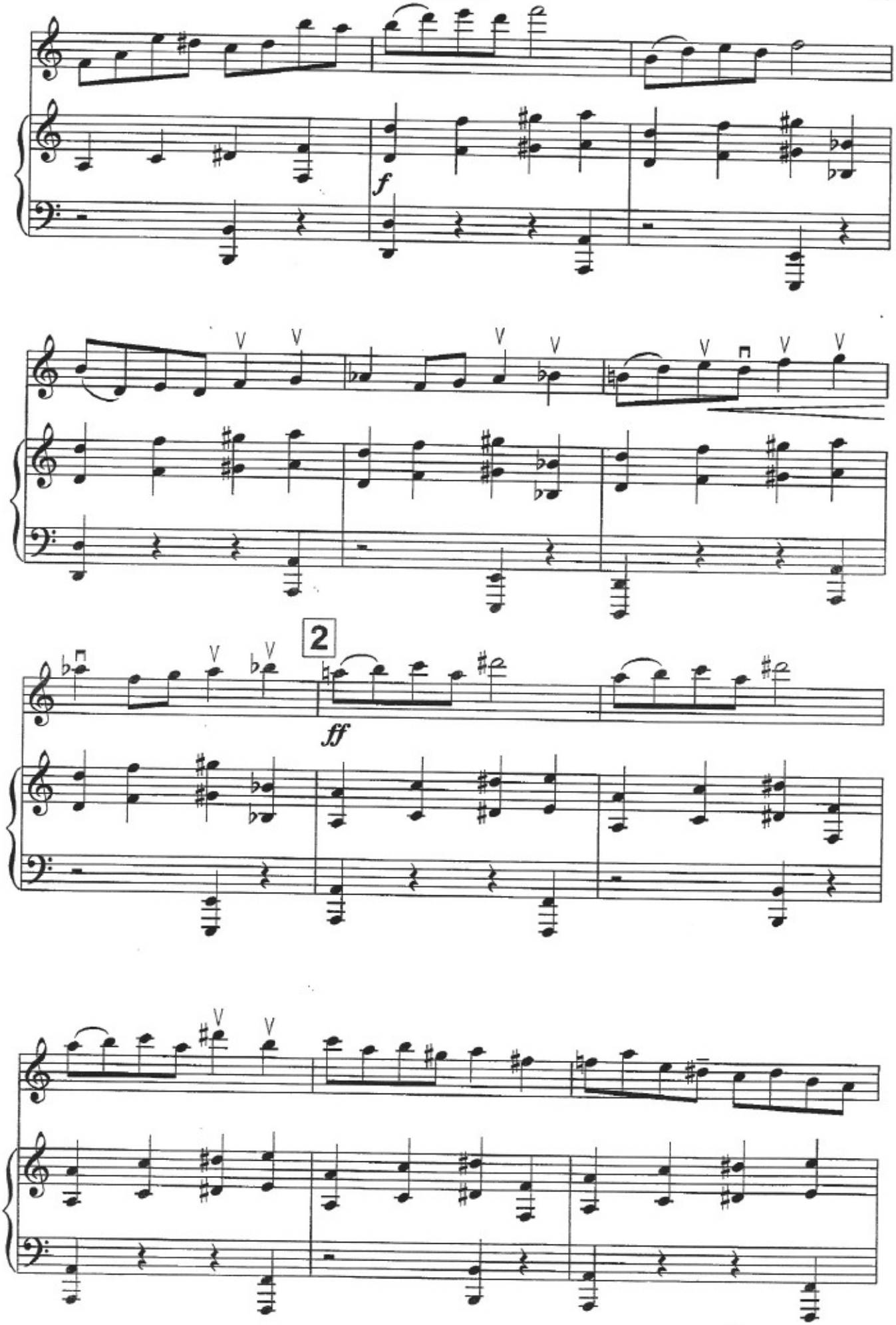
f
2
ff

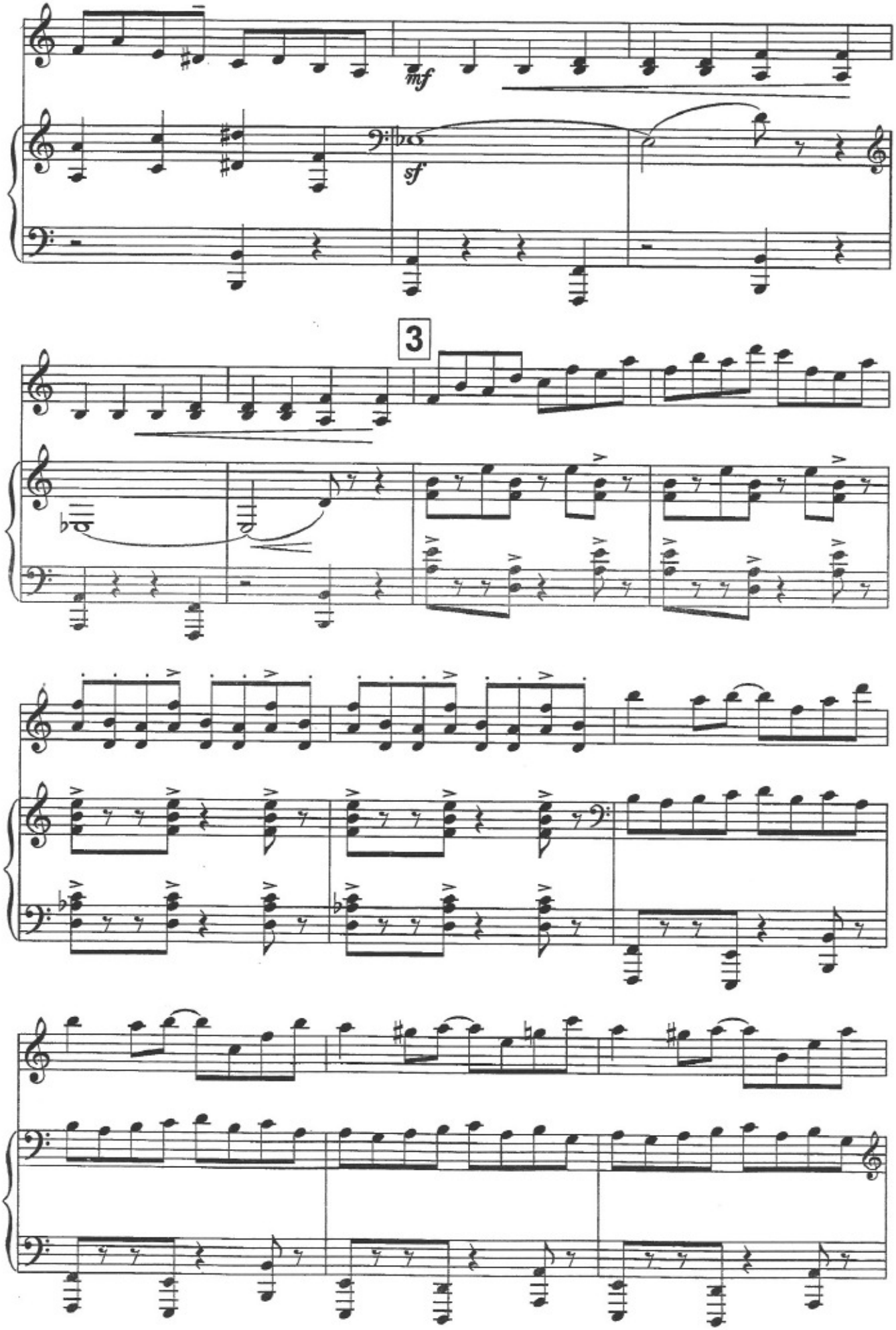
mf
sf
3

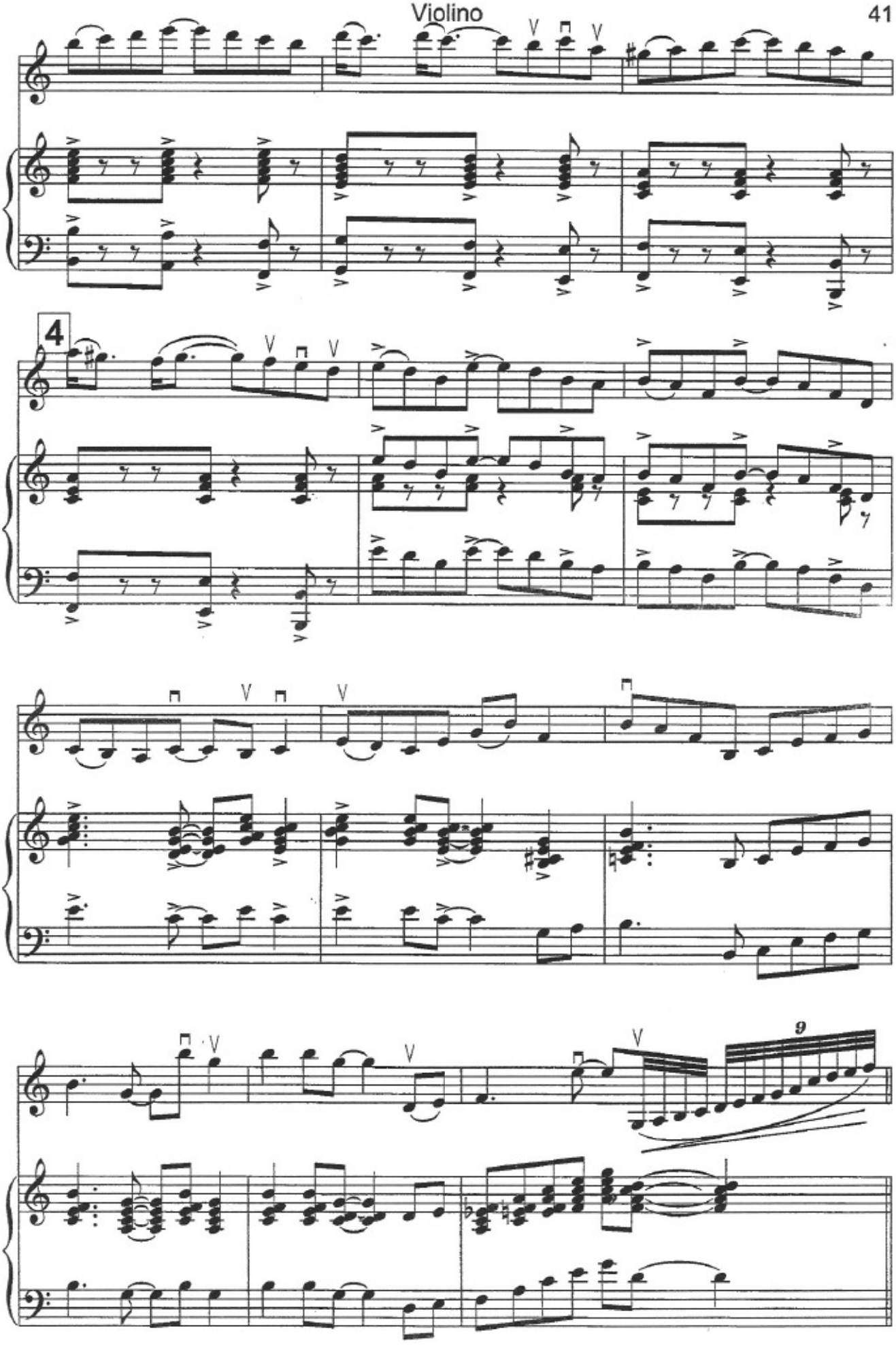
4
9

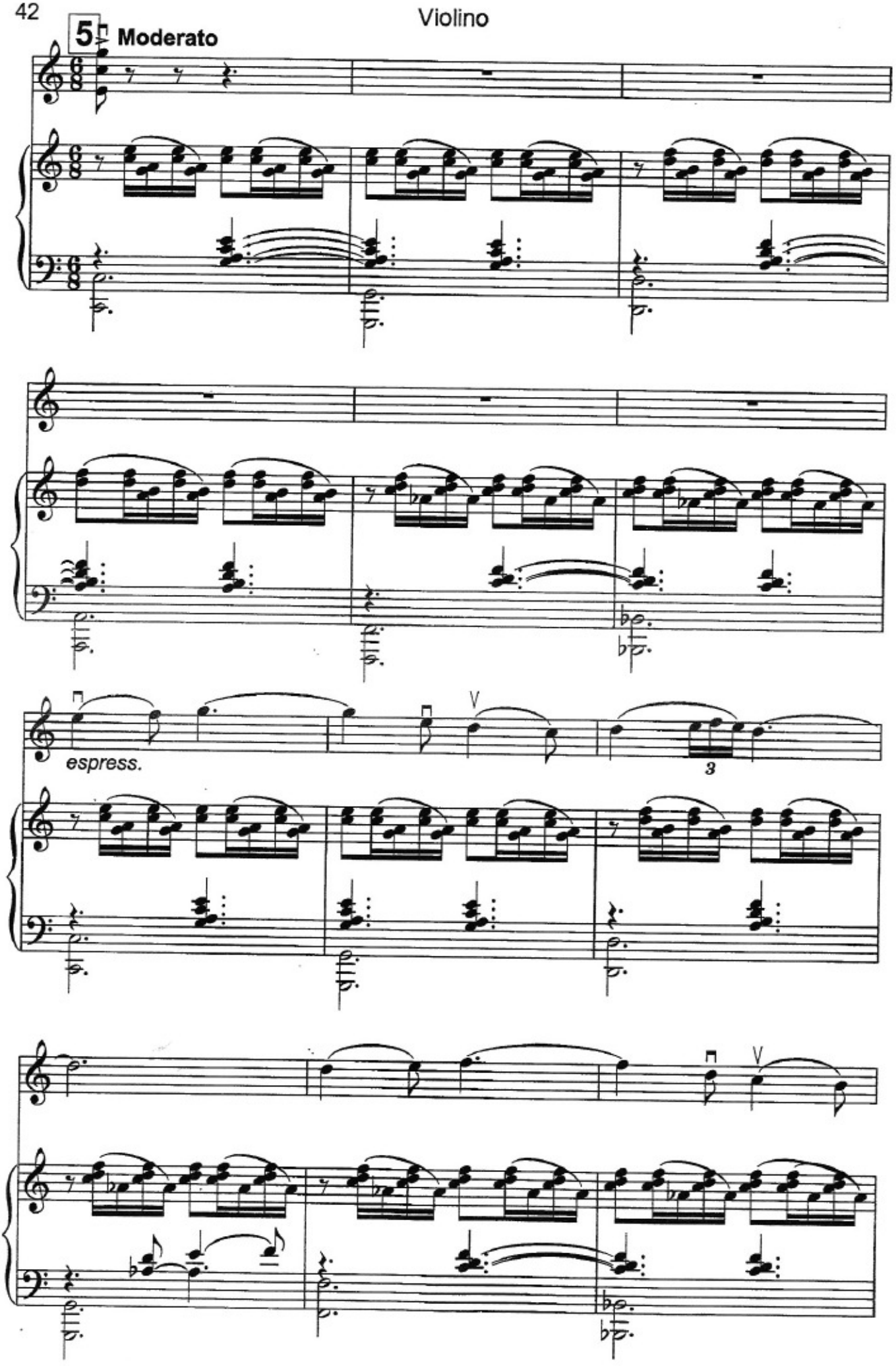
5
Moderato
espress.
3

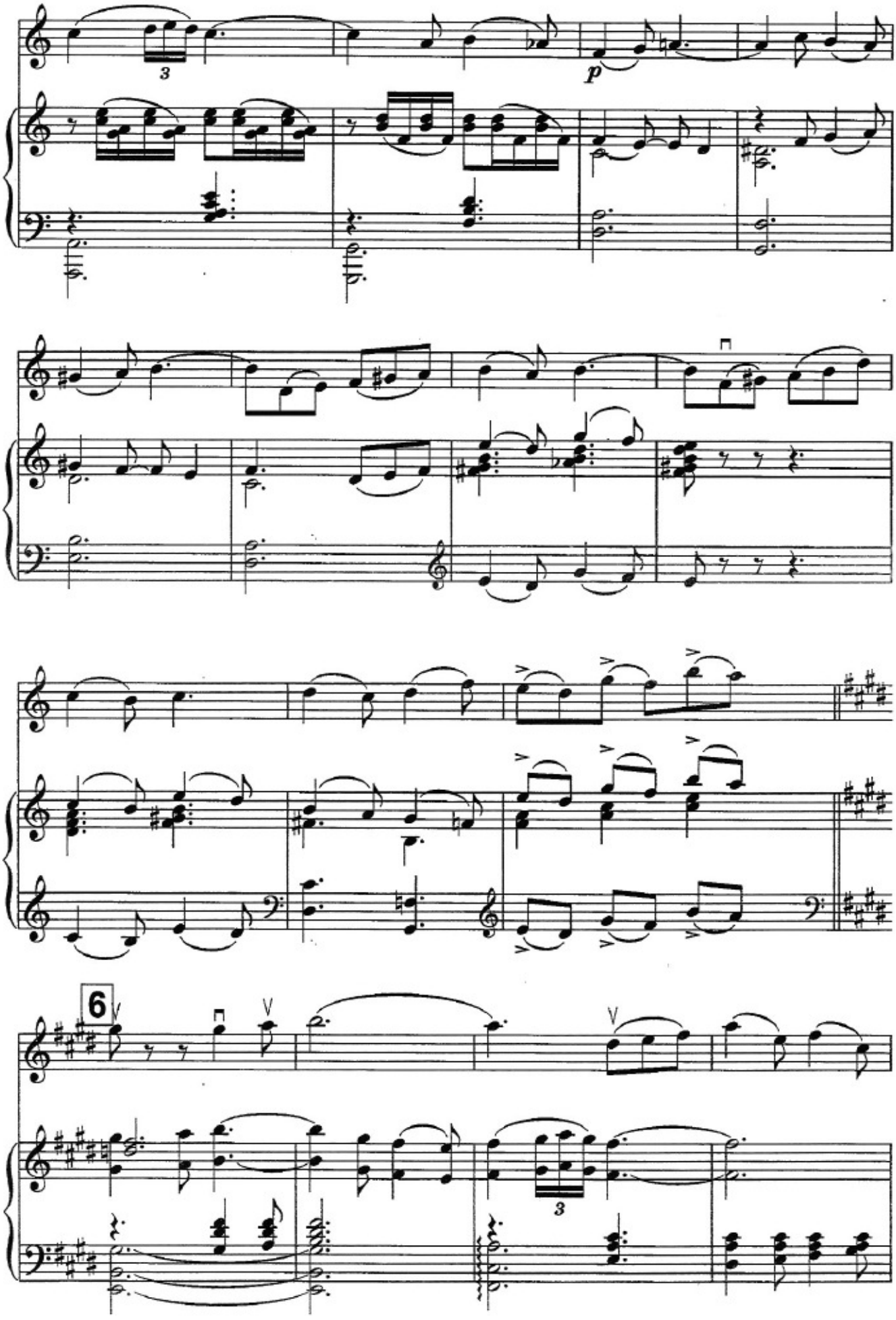
3
p
6
3

Violino

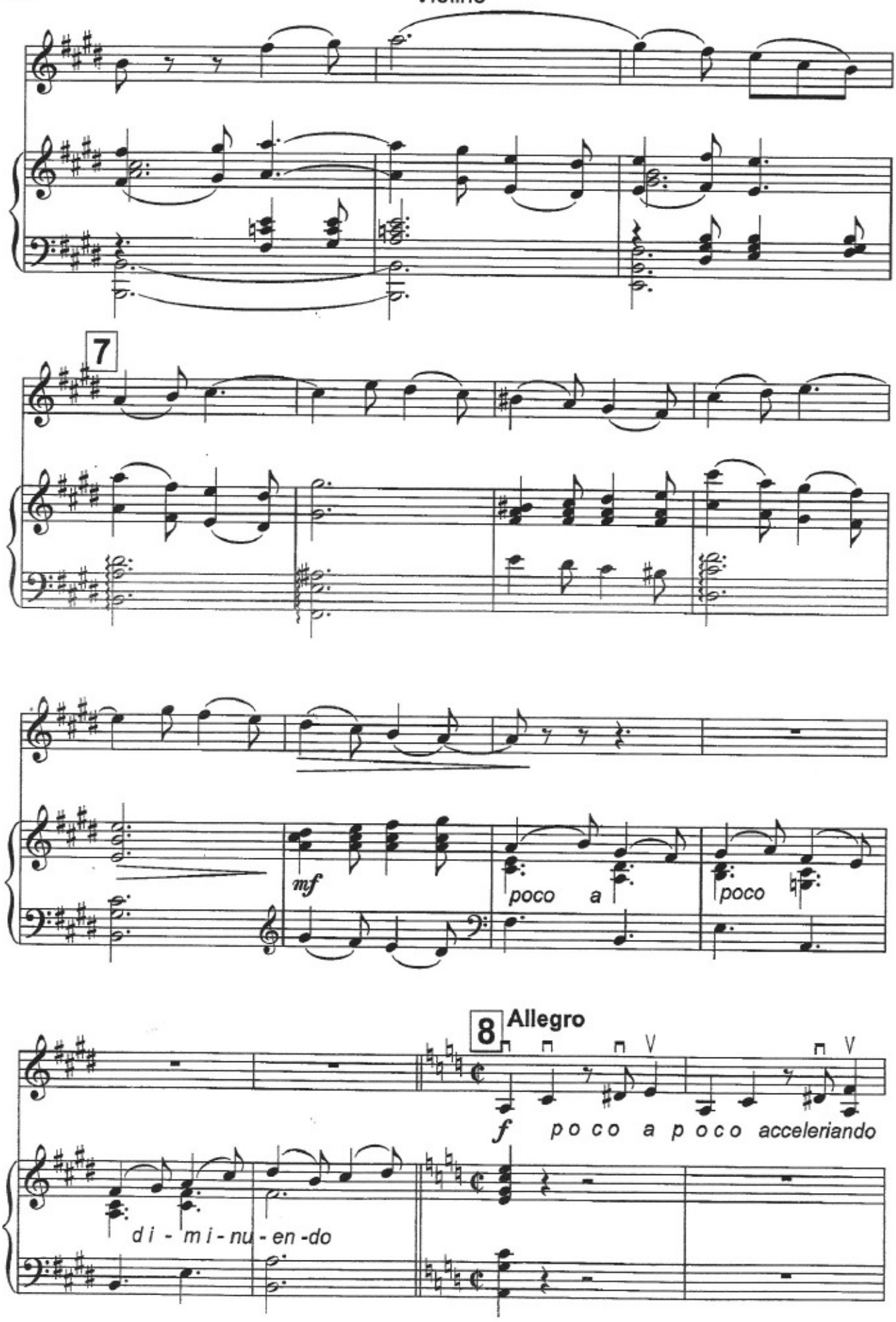
7
mf
poco a
poco
8
Allegro
f
poco a poco acceleriando
di - mi - nu - en - do

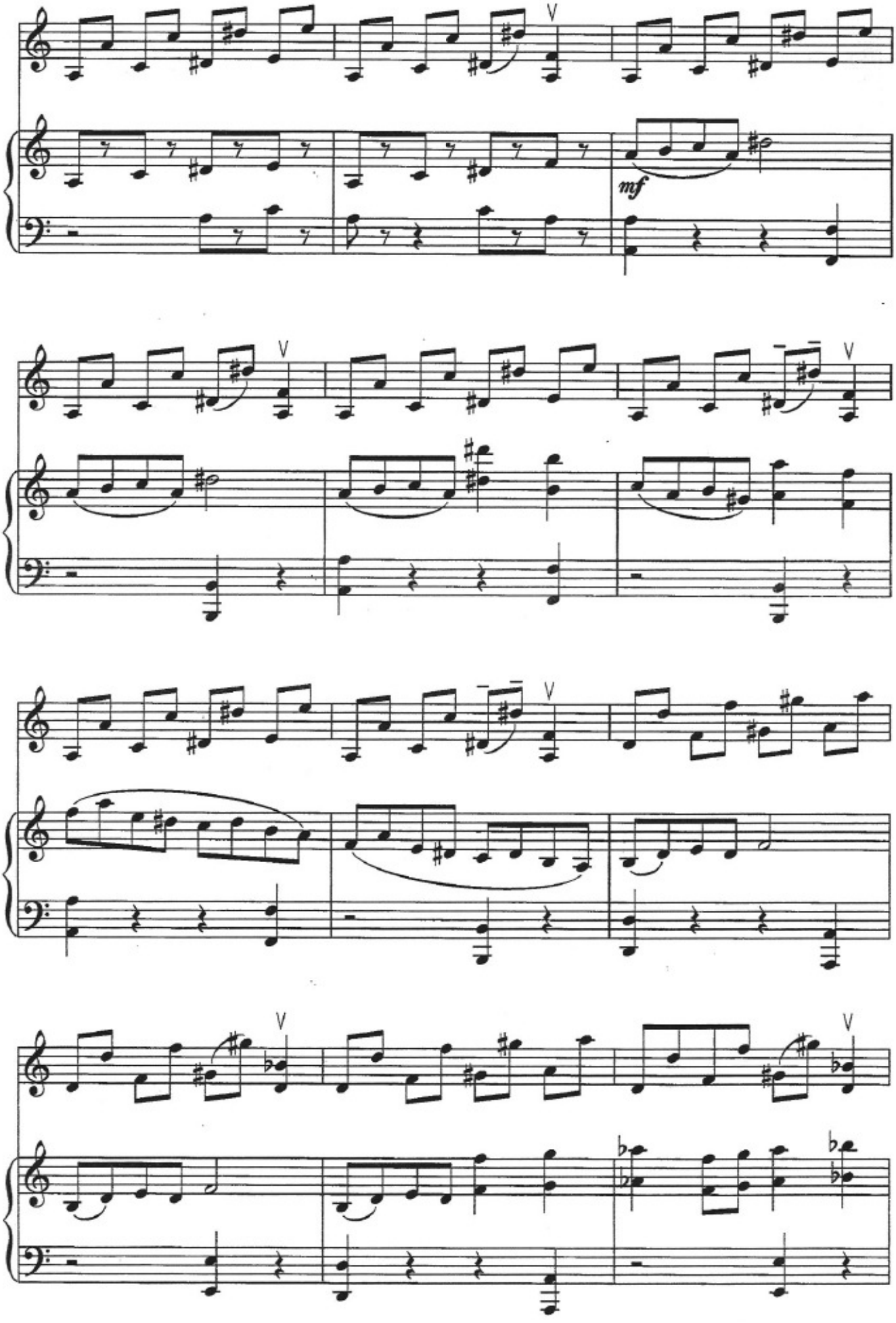
V
mf
V
V
V
V

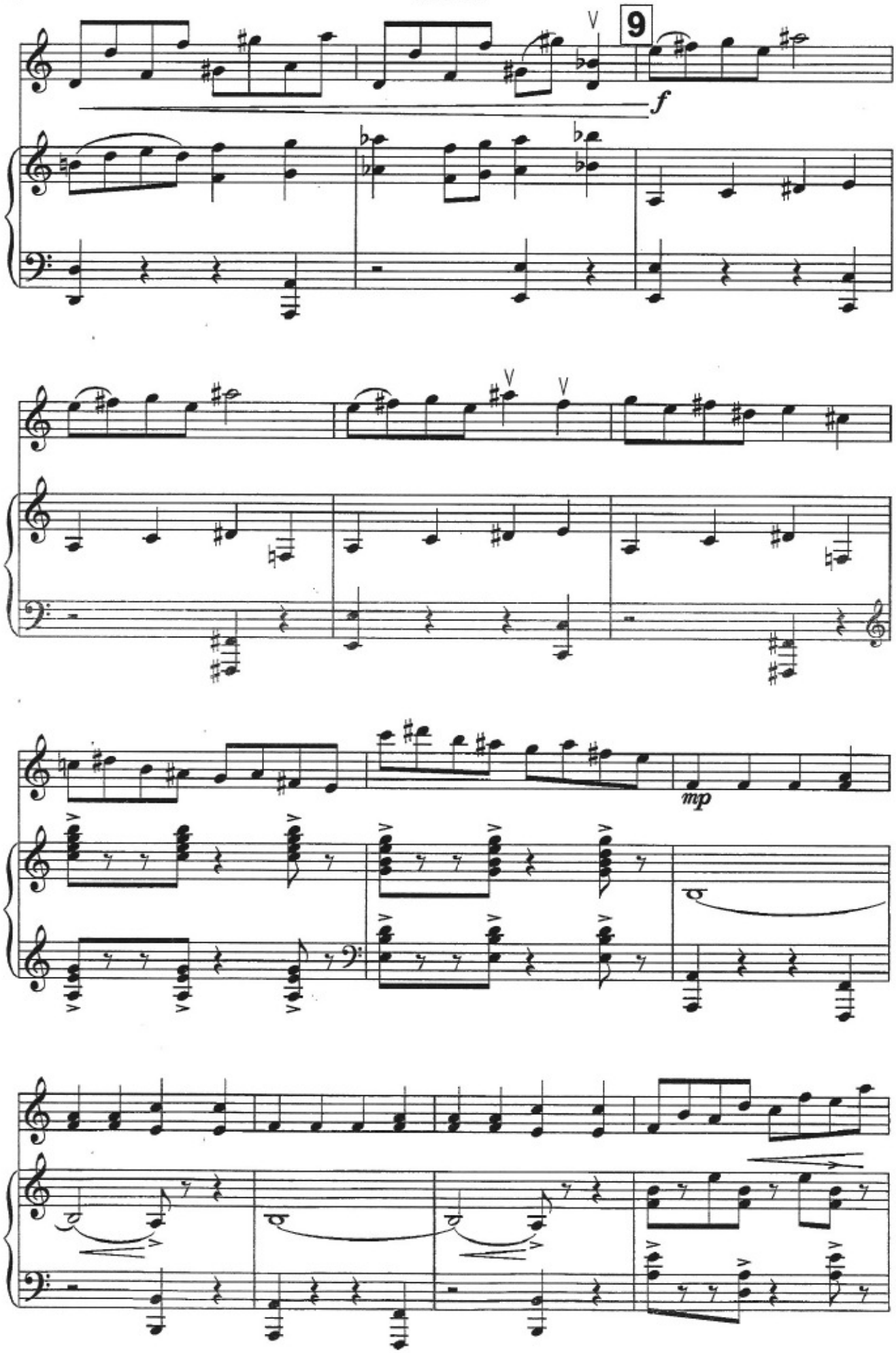
9
f
mp

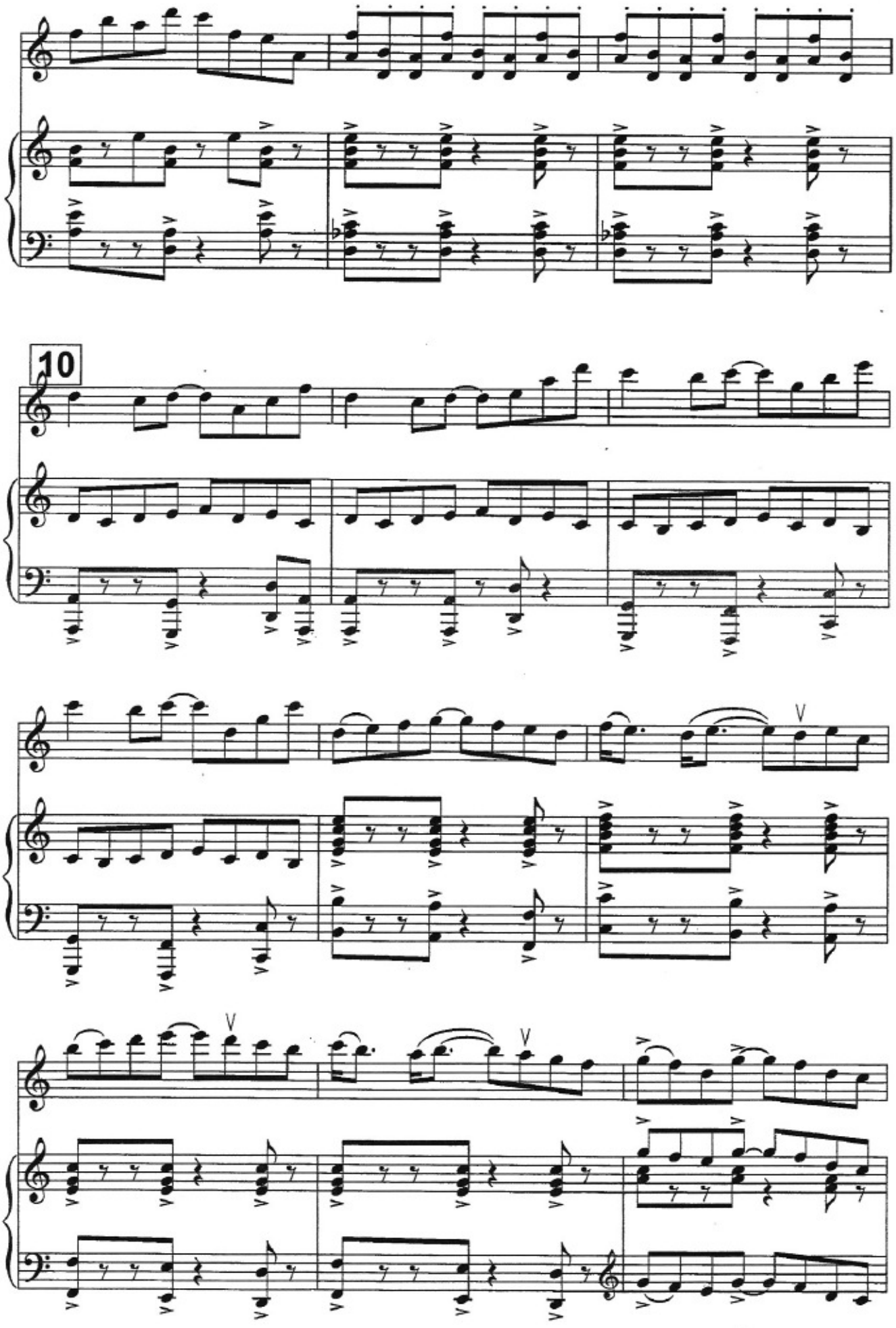
10

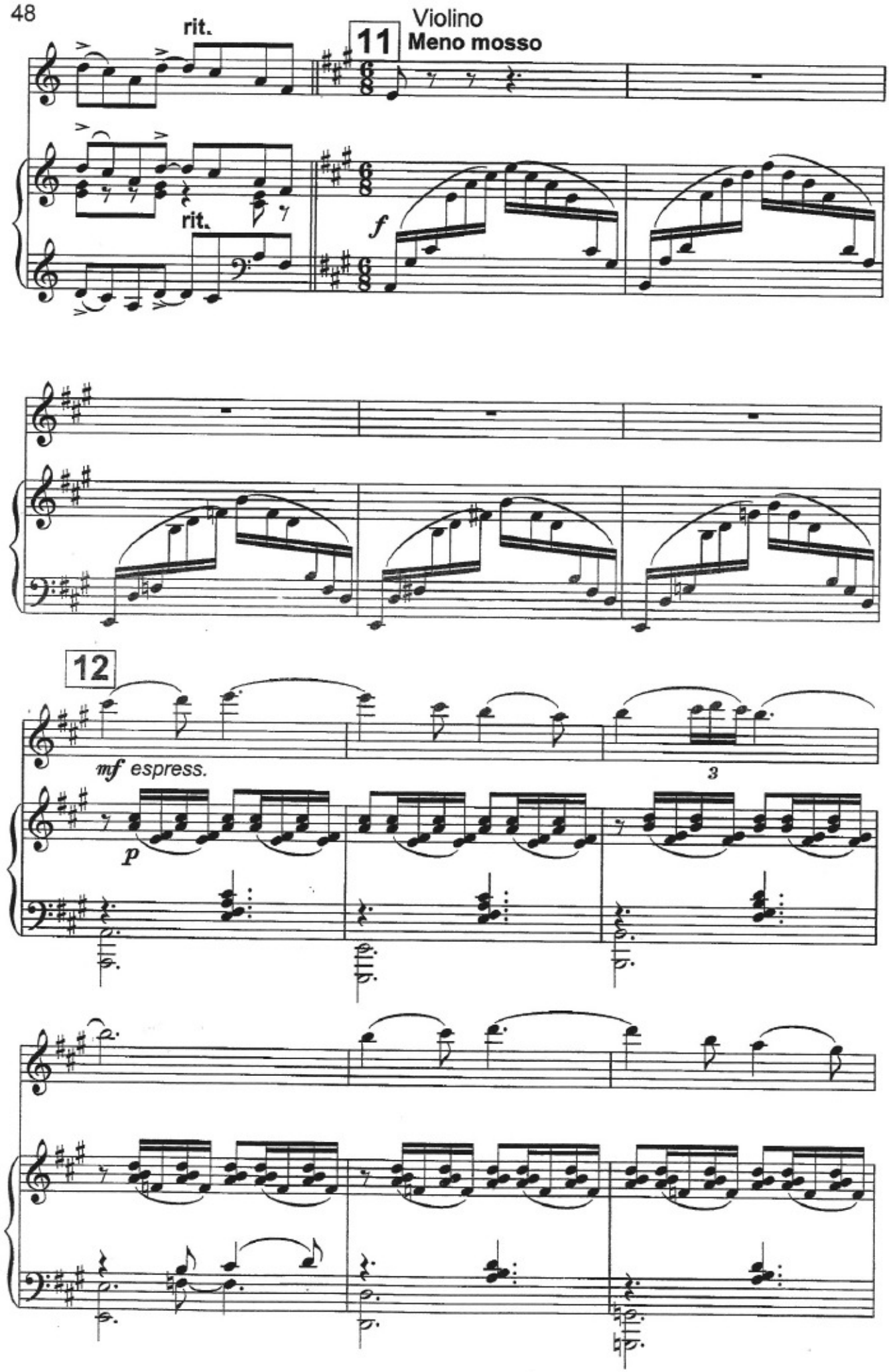
Violino
rit.
11
Meno mosso
rit.
f
12
mf espress.
p
3

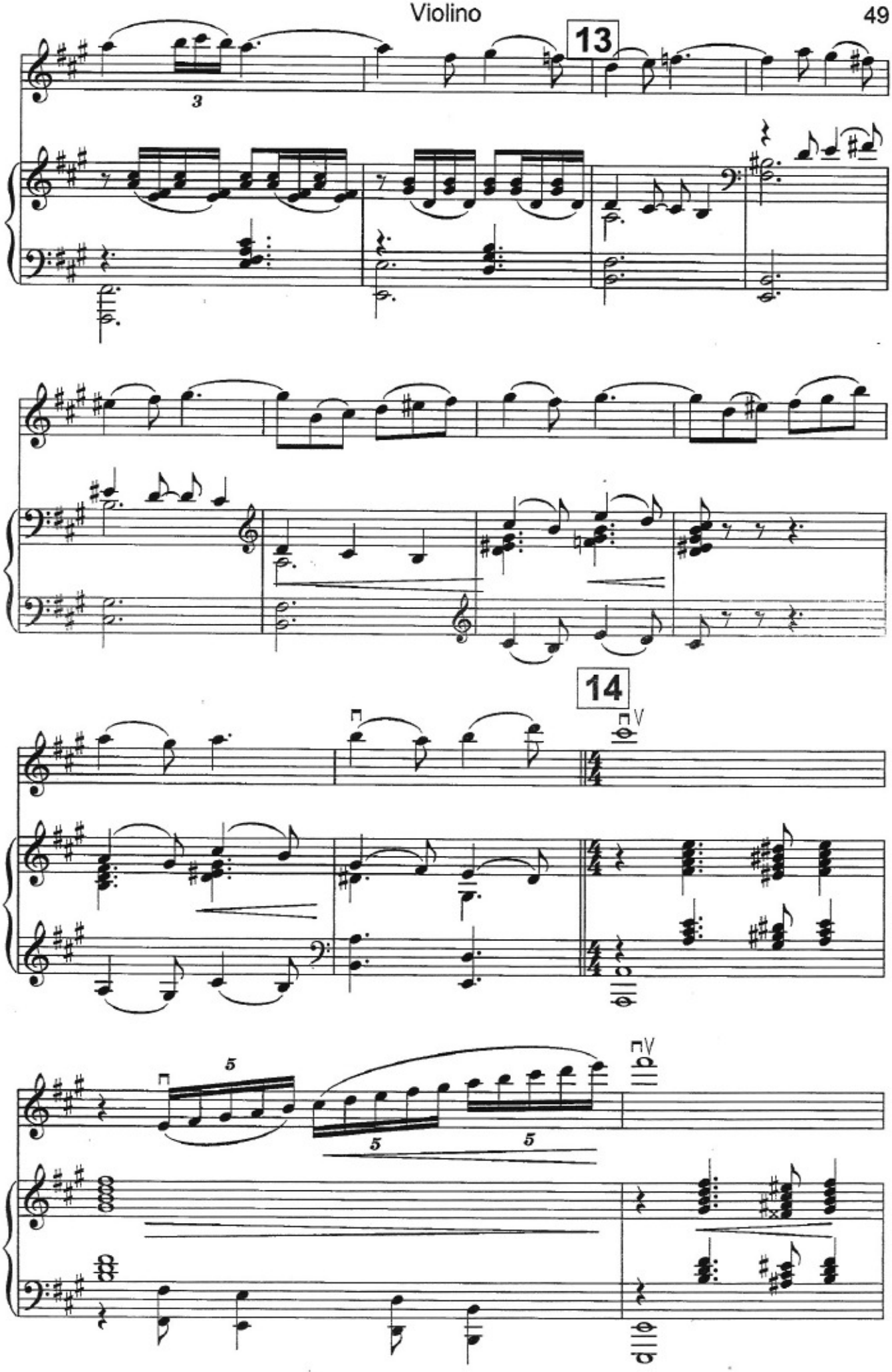
13
14

Violino

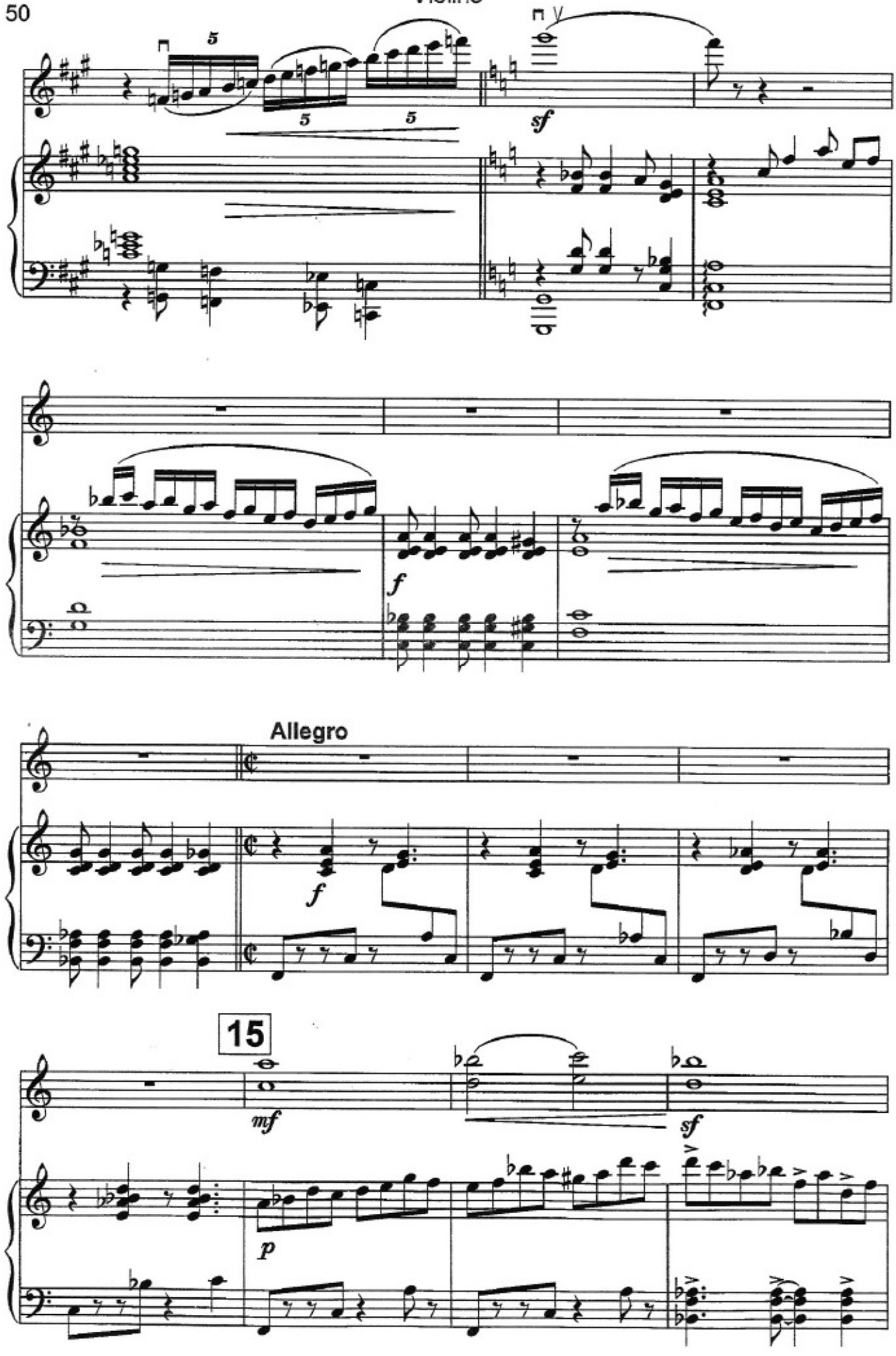

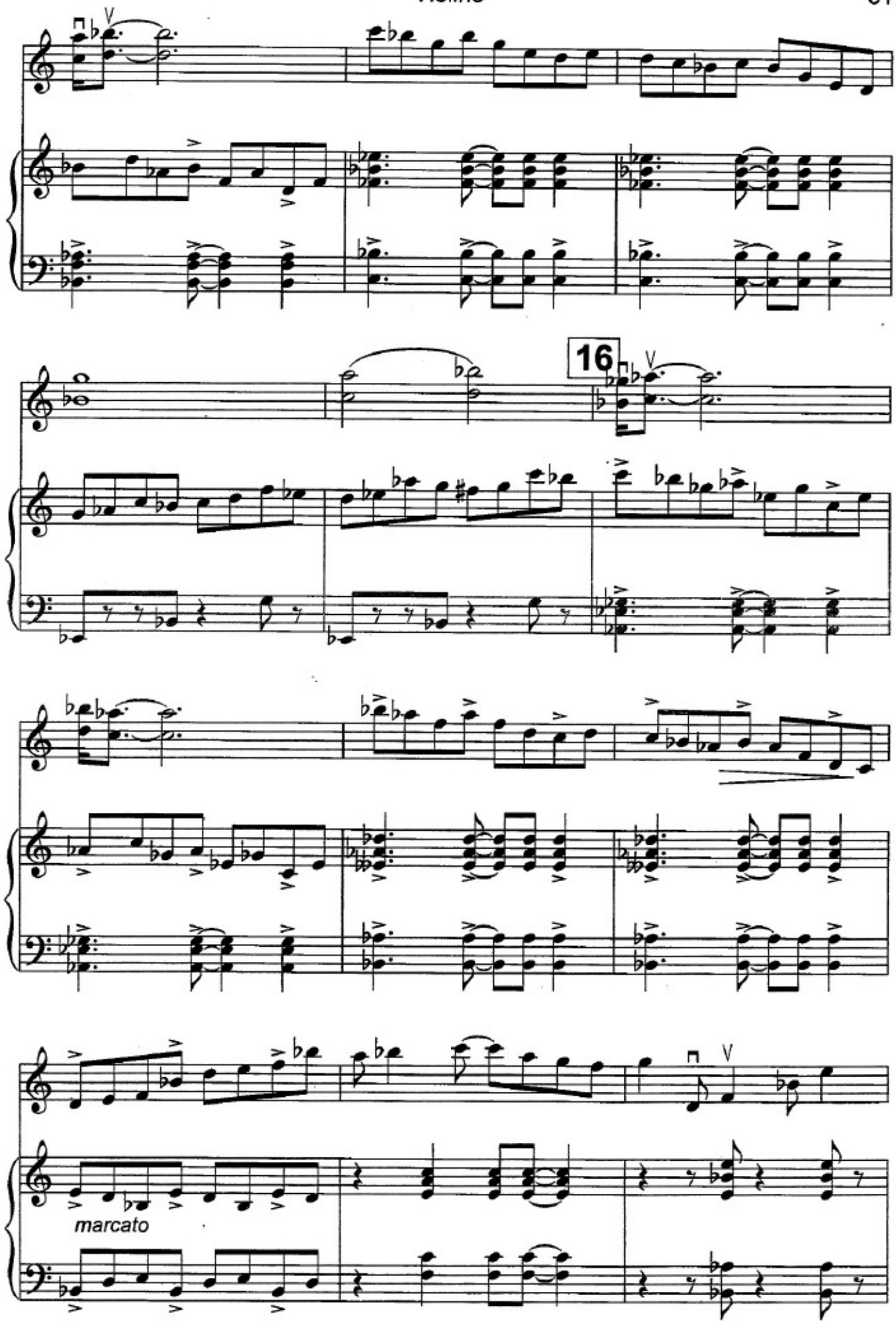
16
marcato

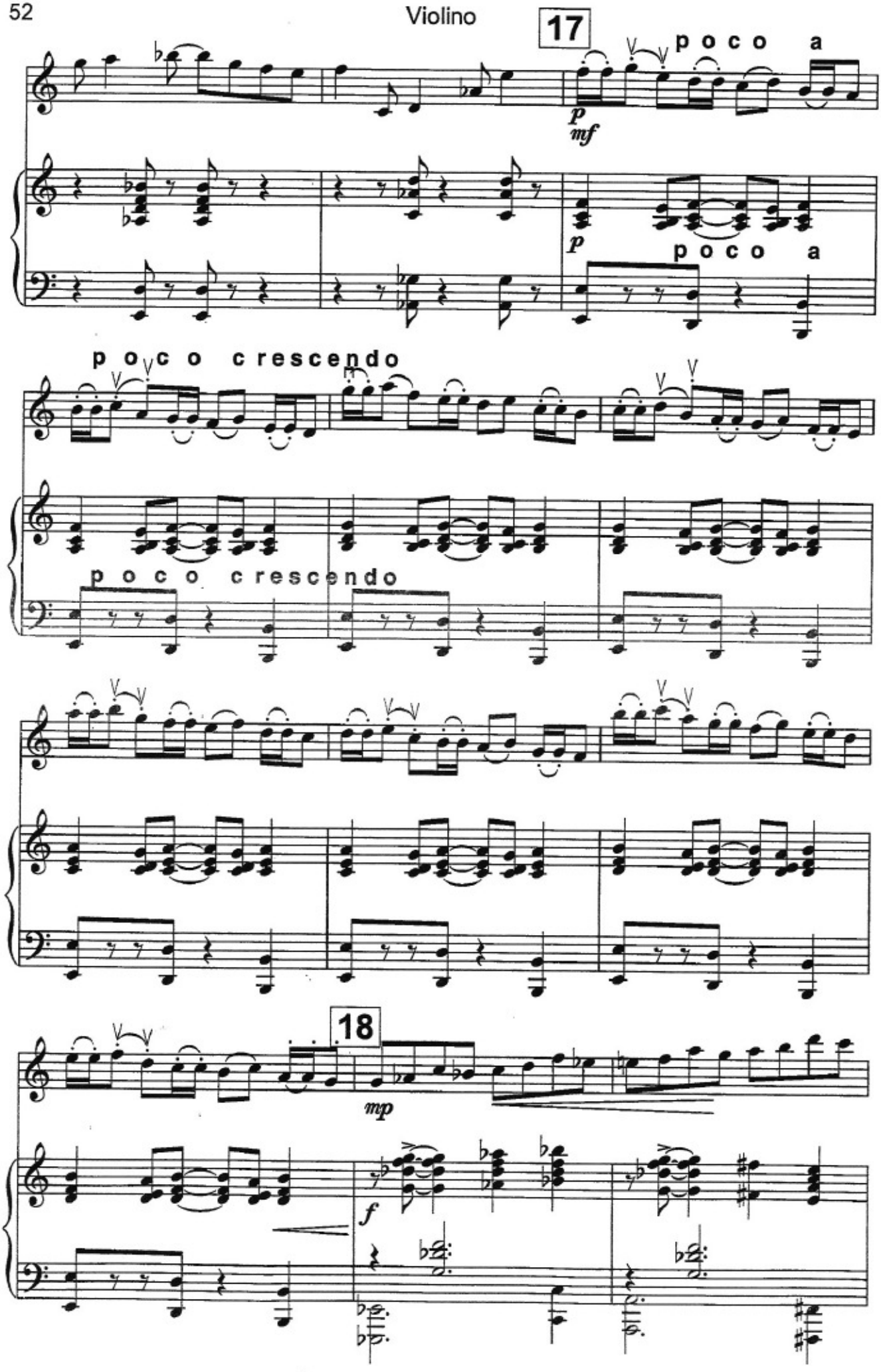
17
poco a
p
mf
p
poco a
poco crescendo
poco crescendo
18
mp
f

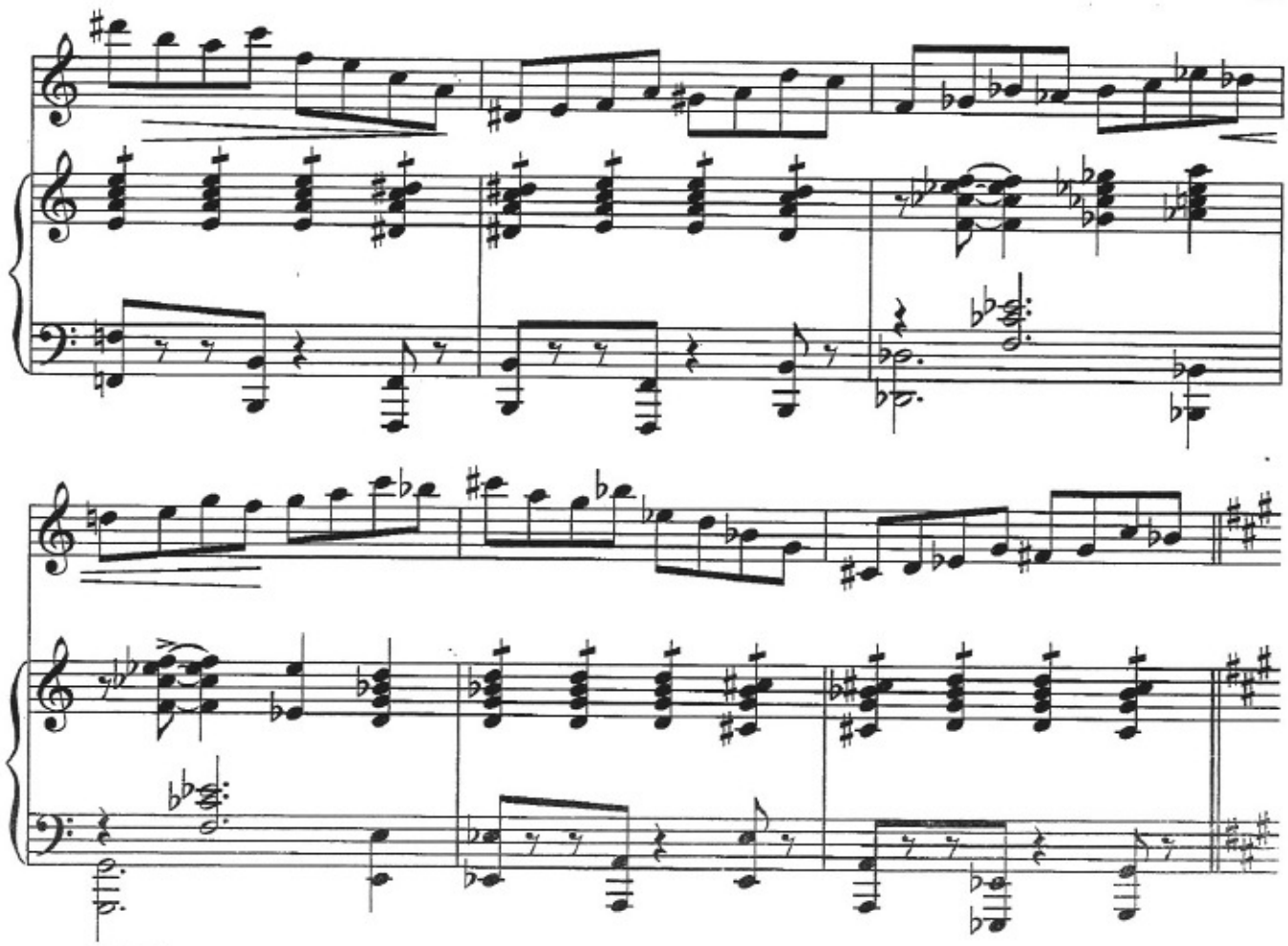

19 Meno mosso

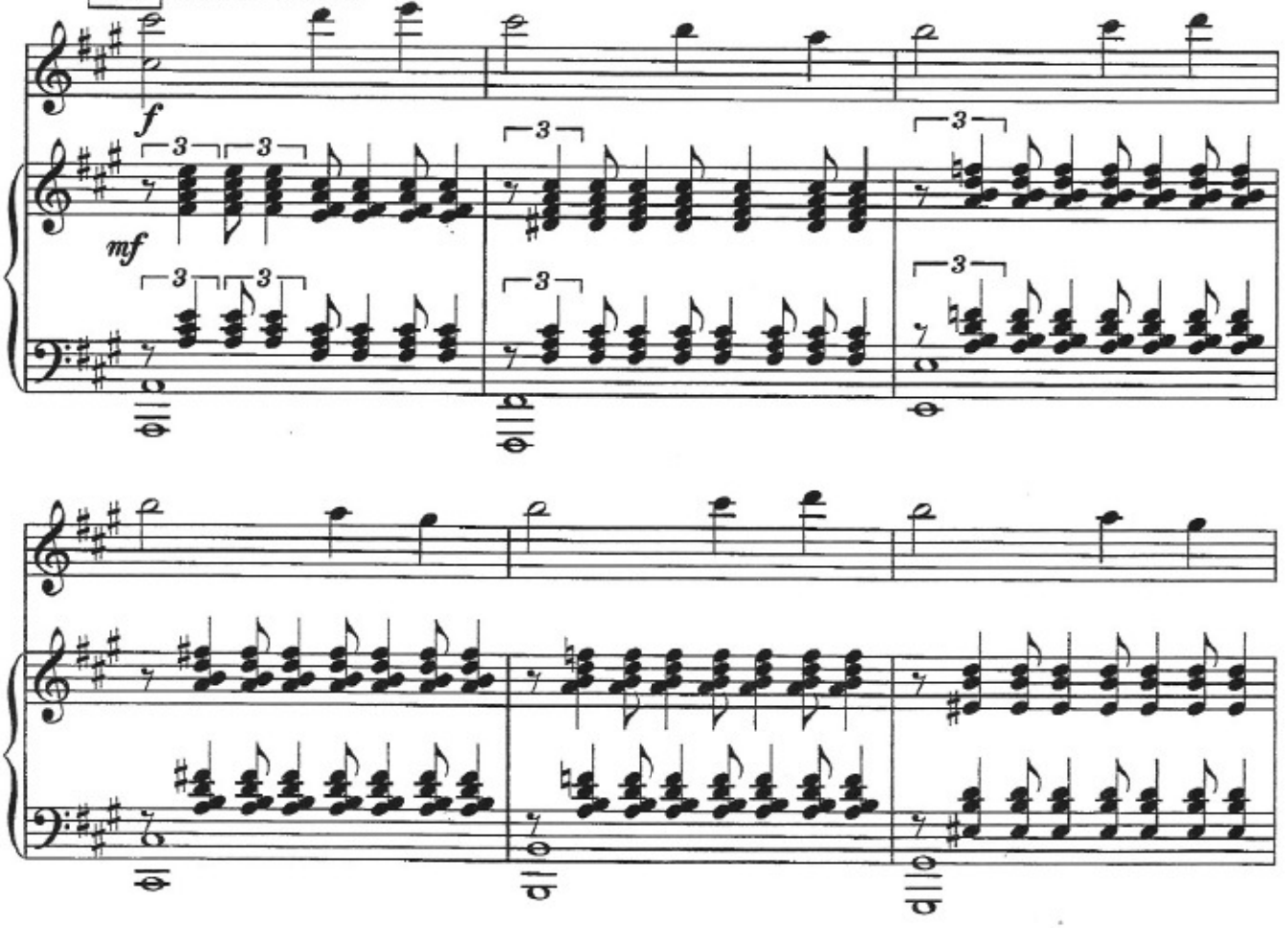

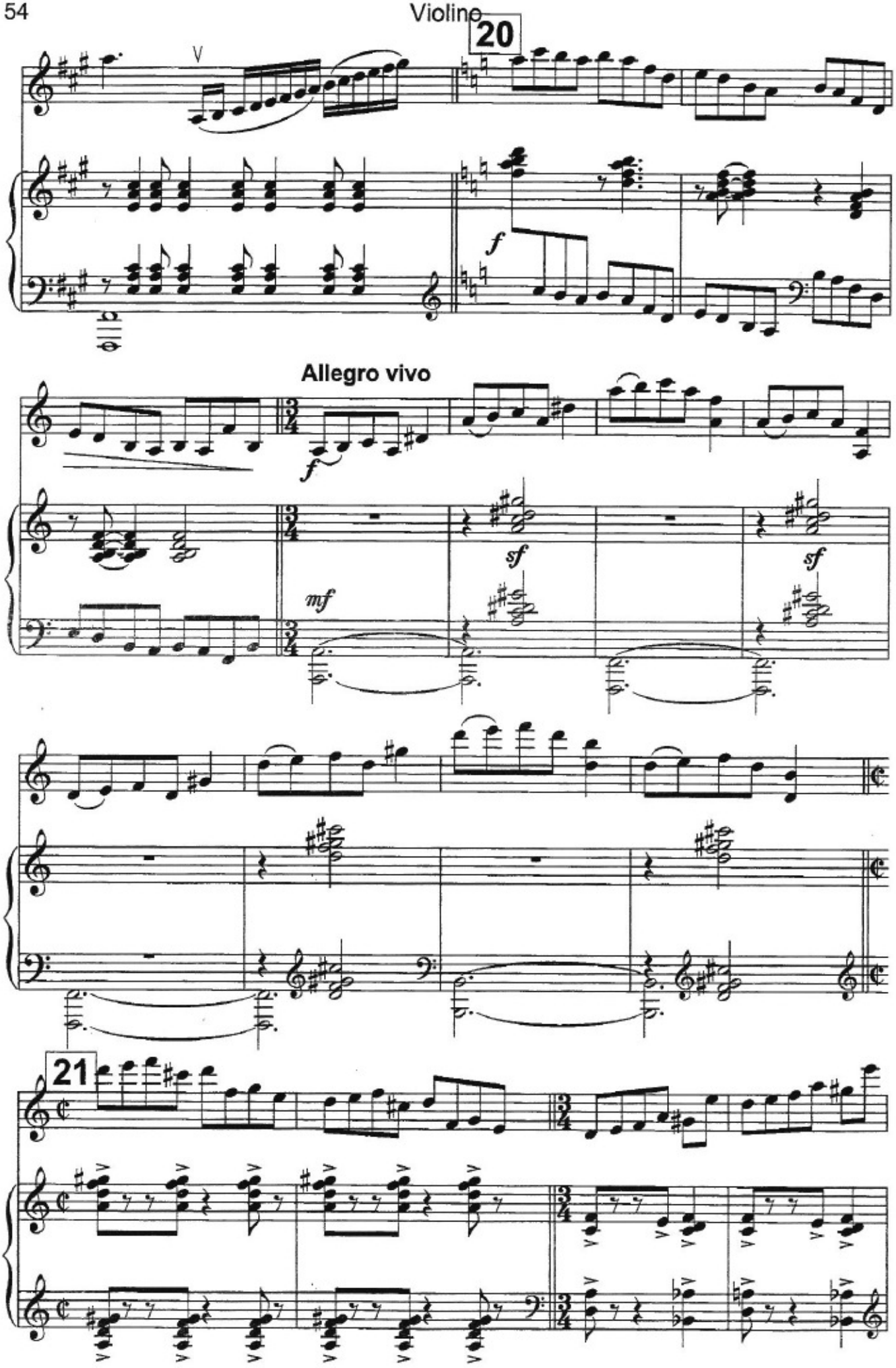
20
f
Allegro vivo
f
mf
sf
sf
21

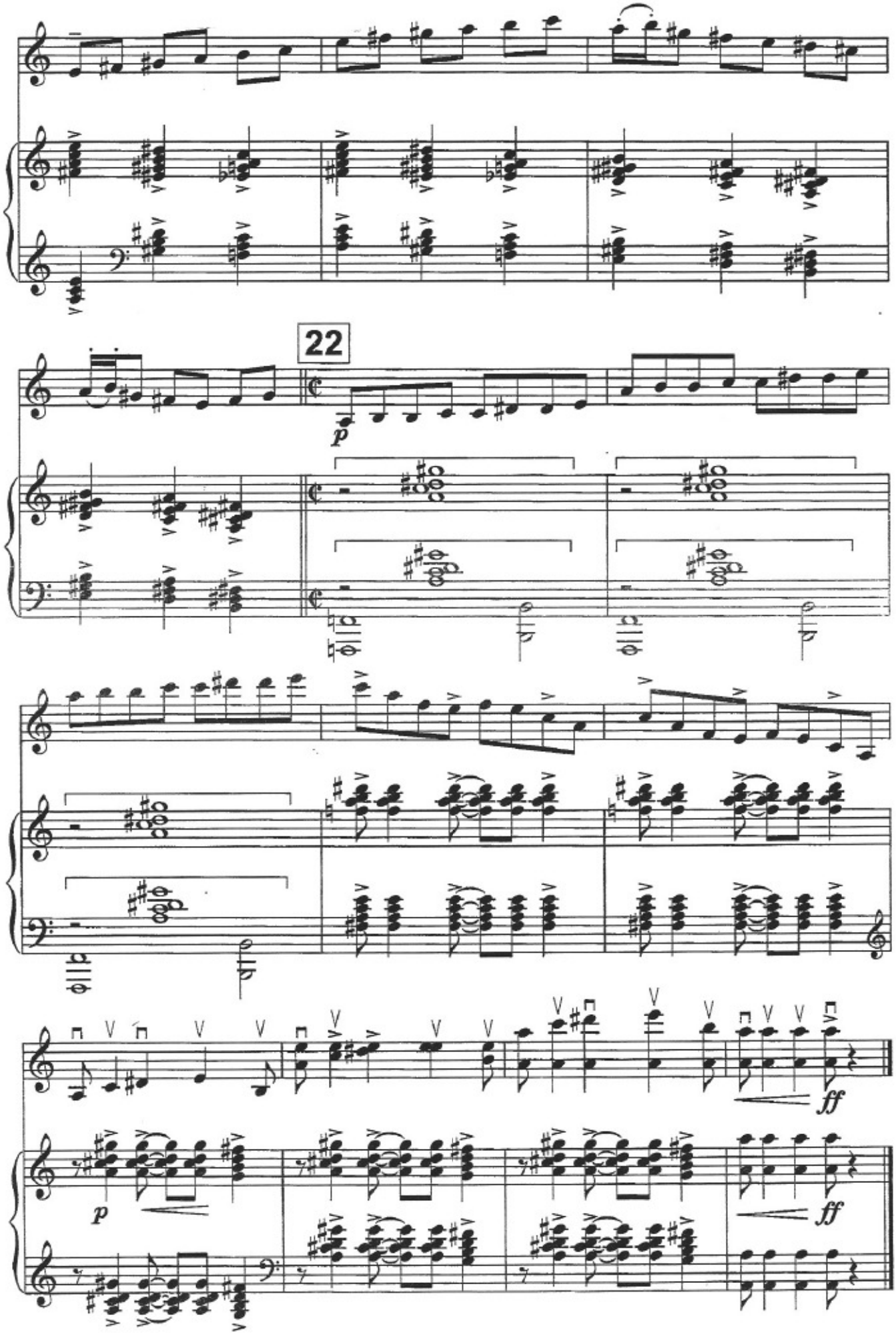
22
p
ff
p
ff

Kompüter not qrafikası – Yavər Nemətli

Texniki redaktor – Mətanət Qaraxanlı

Çapa imzalanıb 02.11.09.
Format: 84x108 1/16. Həcmi: 3,5 ş. ç. v.
Tiraj 150. Sifariş № 82.
Qiyməti müqavilə ilə.

«Mütərcim» Nəşriyyat-Poliqrafiya Mərkəzi
Bakı, Rəsul Rza küç., 125
tel./faks (99412) 596 21 44
e-mail: mutarjim@mail.ru

Violino

Caz sayağı 6 saylı konsert

Skripka ilə simfonik orkestr üçün.

Skripka ilə fortepiano üçün köçürmə

Əsər görkəmli Amerika bəstəkarı Gorc Qerşvinə həsr olunur.

Концерт №6 встиле джаза

для скрипки с оркестром

Переложение для скрипки с фортепиано

Посвящается известному американскому композитору Джорджу Гершвину

Concerto # 6 in the style of jazz

For Violin and Symphony Orchestra

Violin to piano version

Dedicated to the memory of the grear American composer George Gershwin

T.Bakıxanov
Т.Бакиханов
T.Bakikhanov

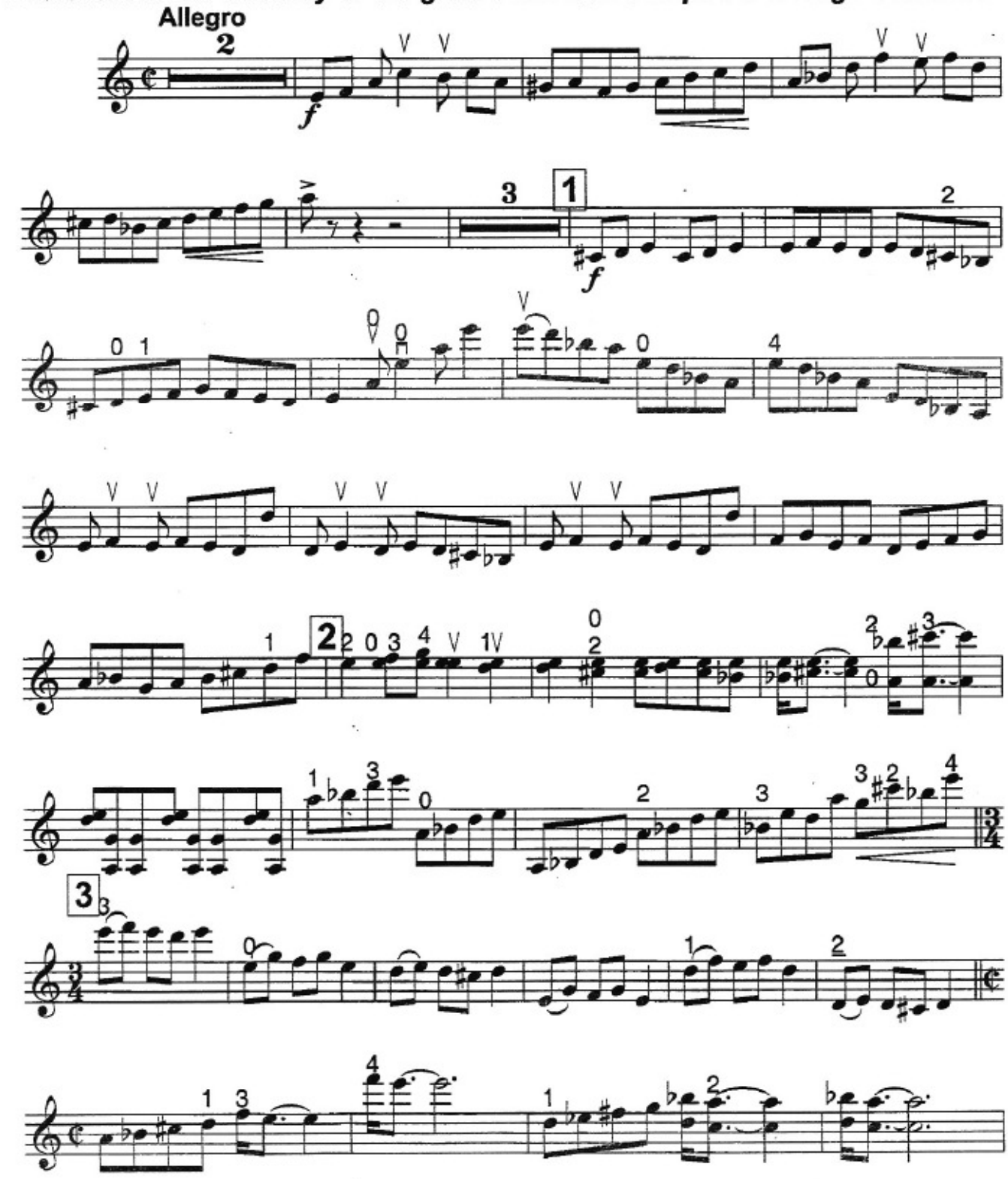

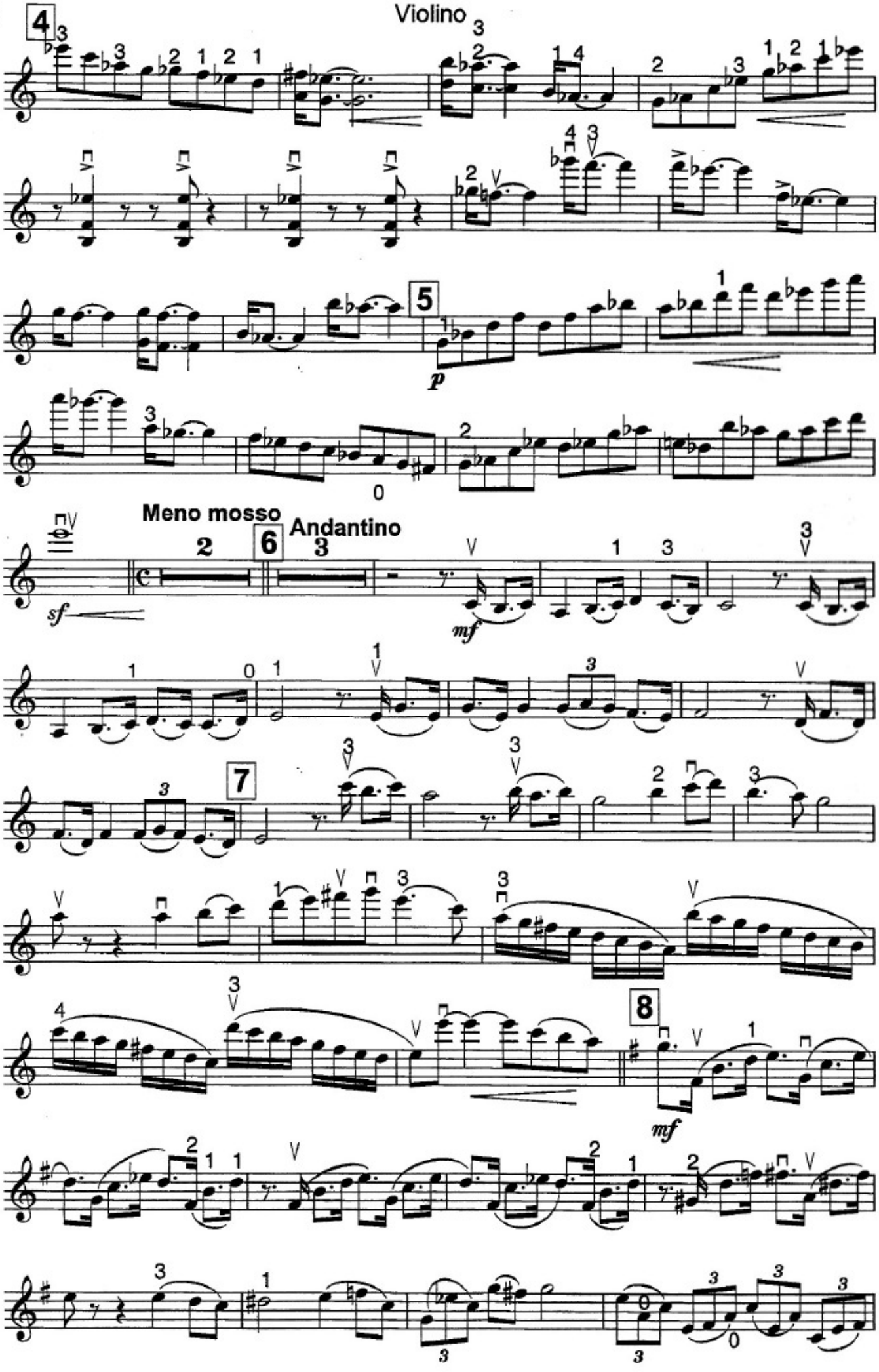
Violino
4
5
p
Meno mosso
2
6
Andantino
3
sf
mf
7
8
mf

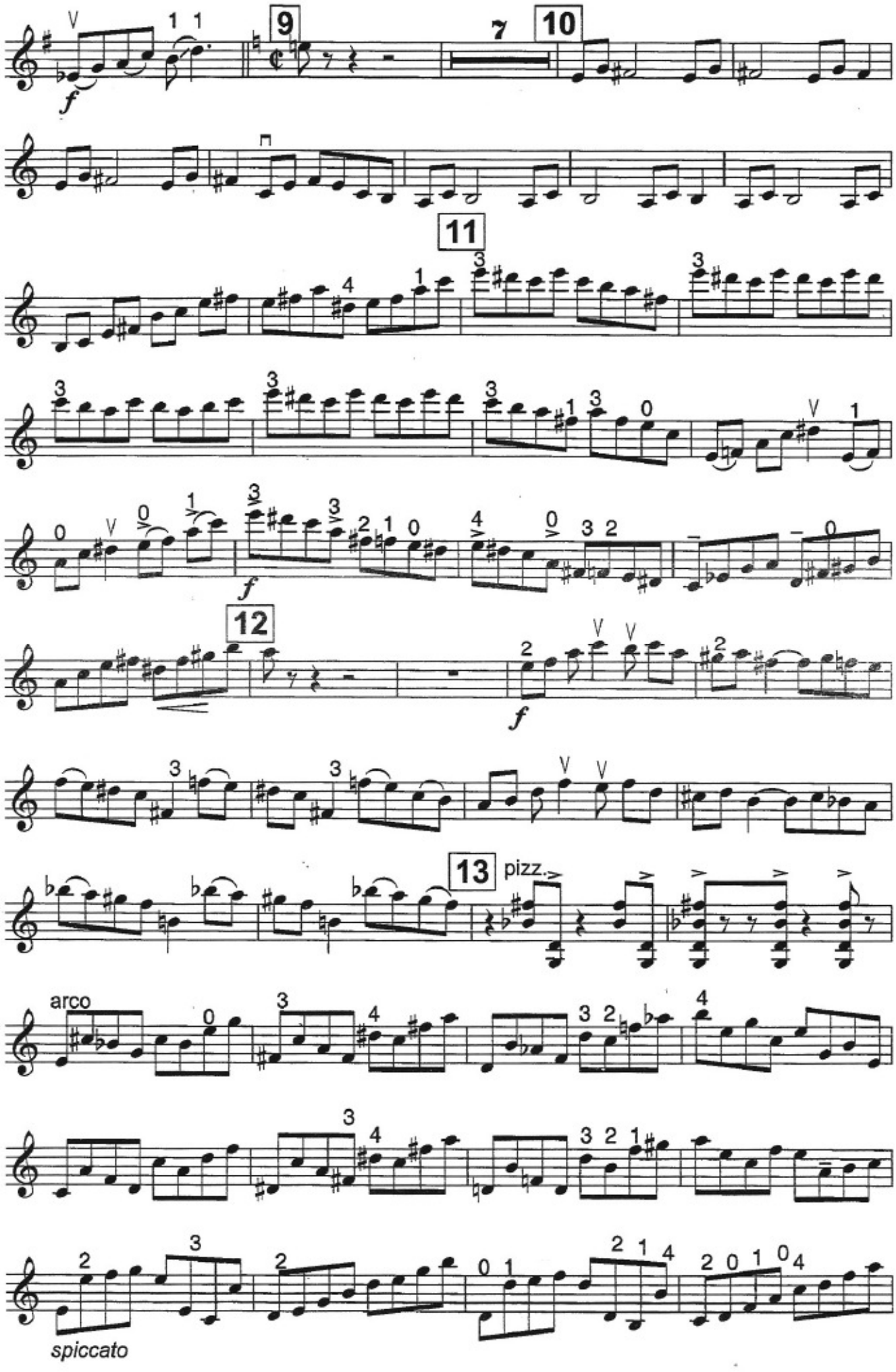
9
7
10
11
12
13
pizz.
arco
spiccato

Violino

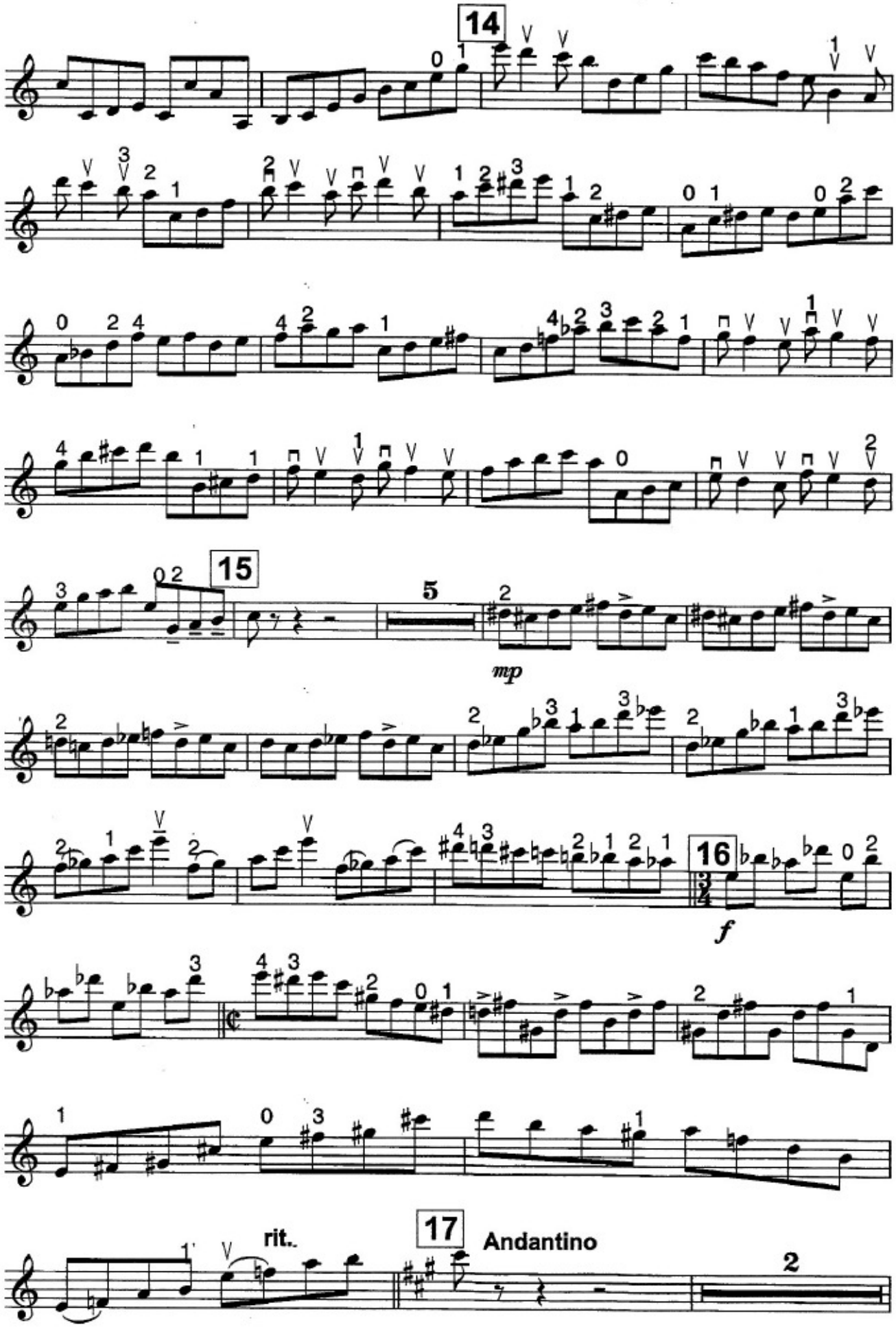

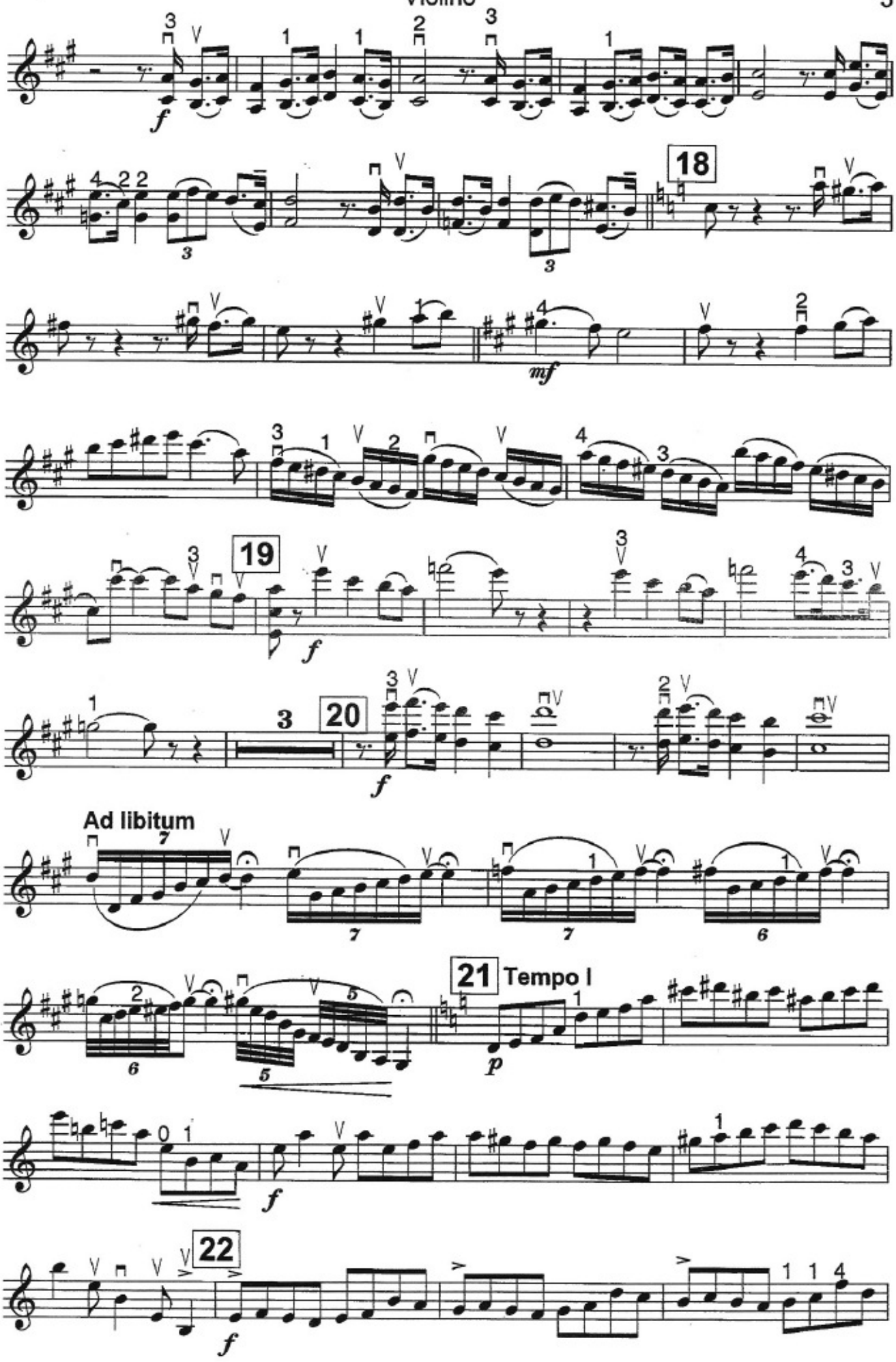
18
19
20
Ad libitum
21 Tempo I
22

Violino

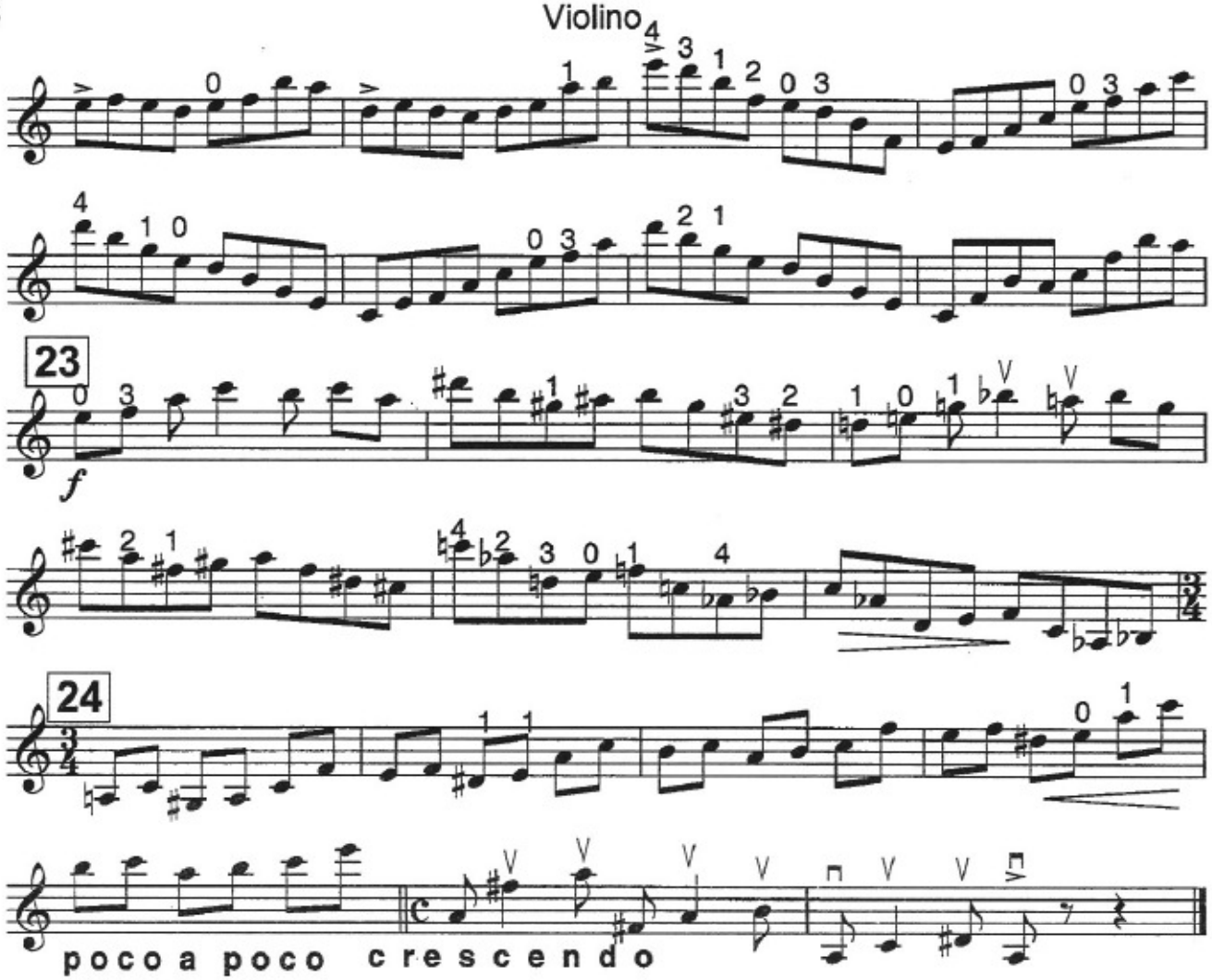
23
f
24
poco a poco crescendo

II

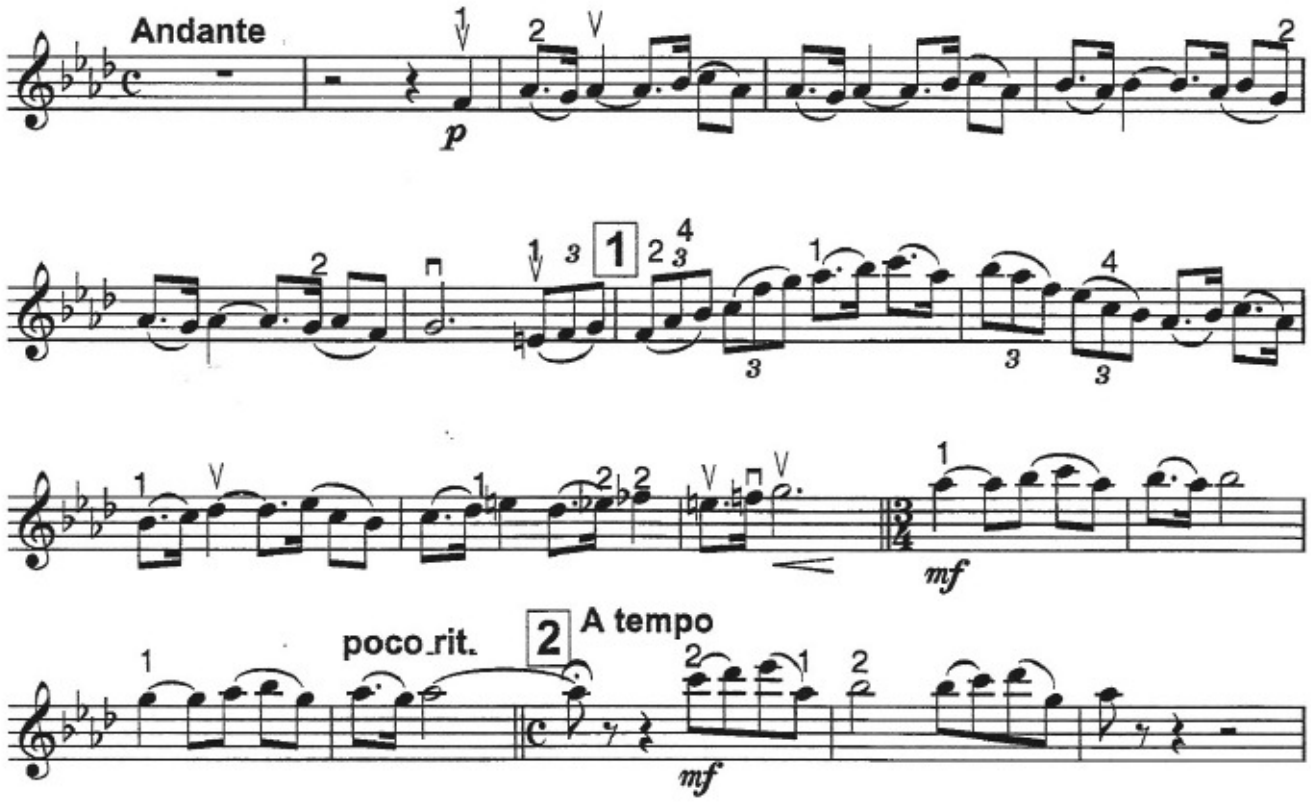
Andante
p
1
mf
poco rit.
2
A tempo
mf

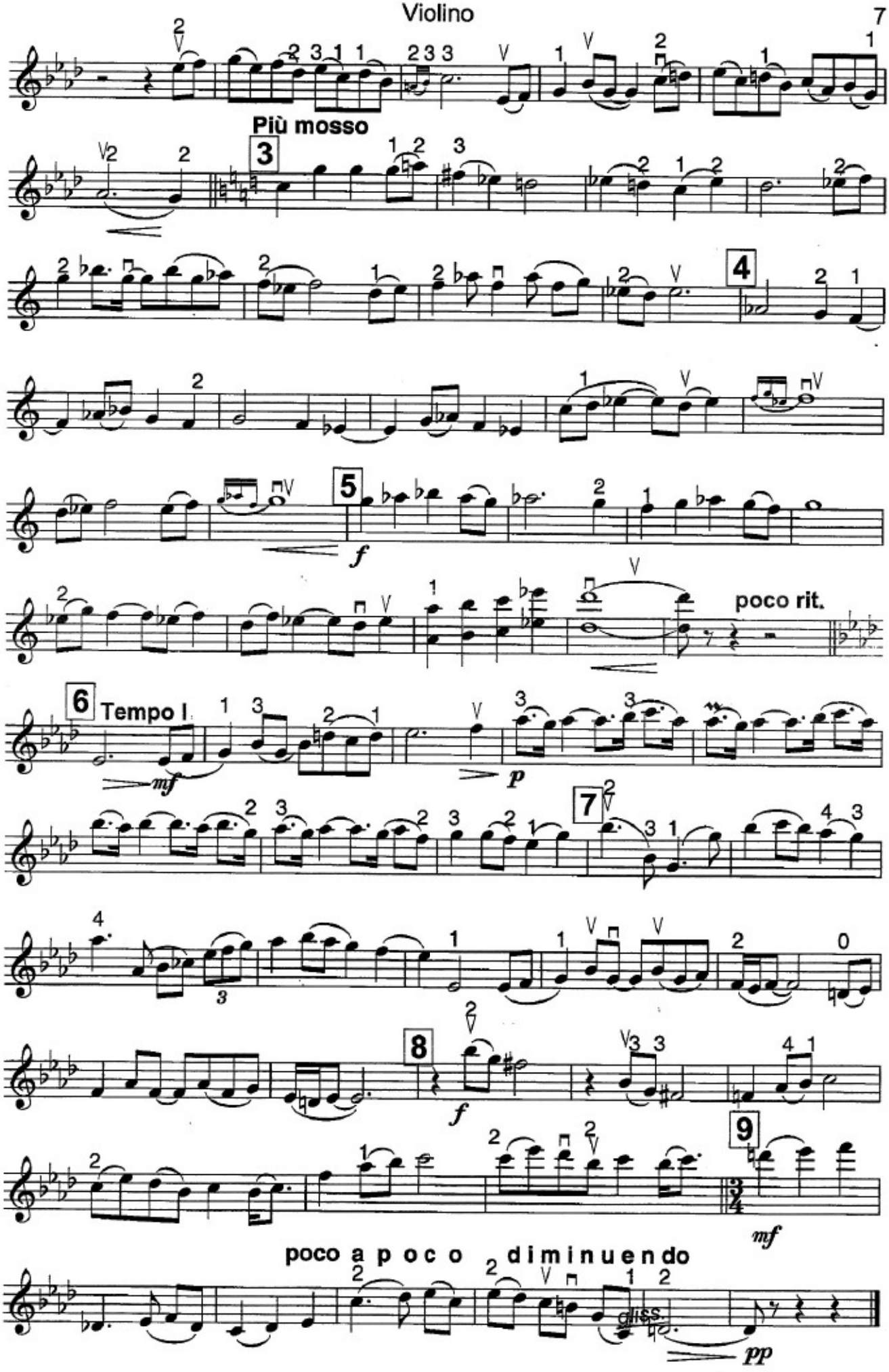
Più mosso
3
4
5
f
poco rit.
6
Tempo I
mf
p
7
8
f
9
mf
poco a poco diminuendo
gliss.
pp

Violino

III

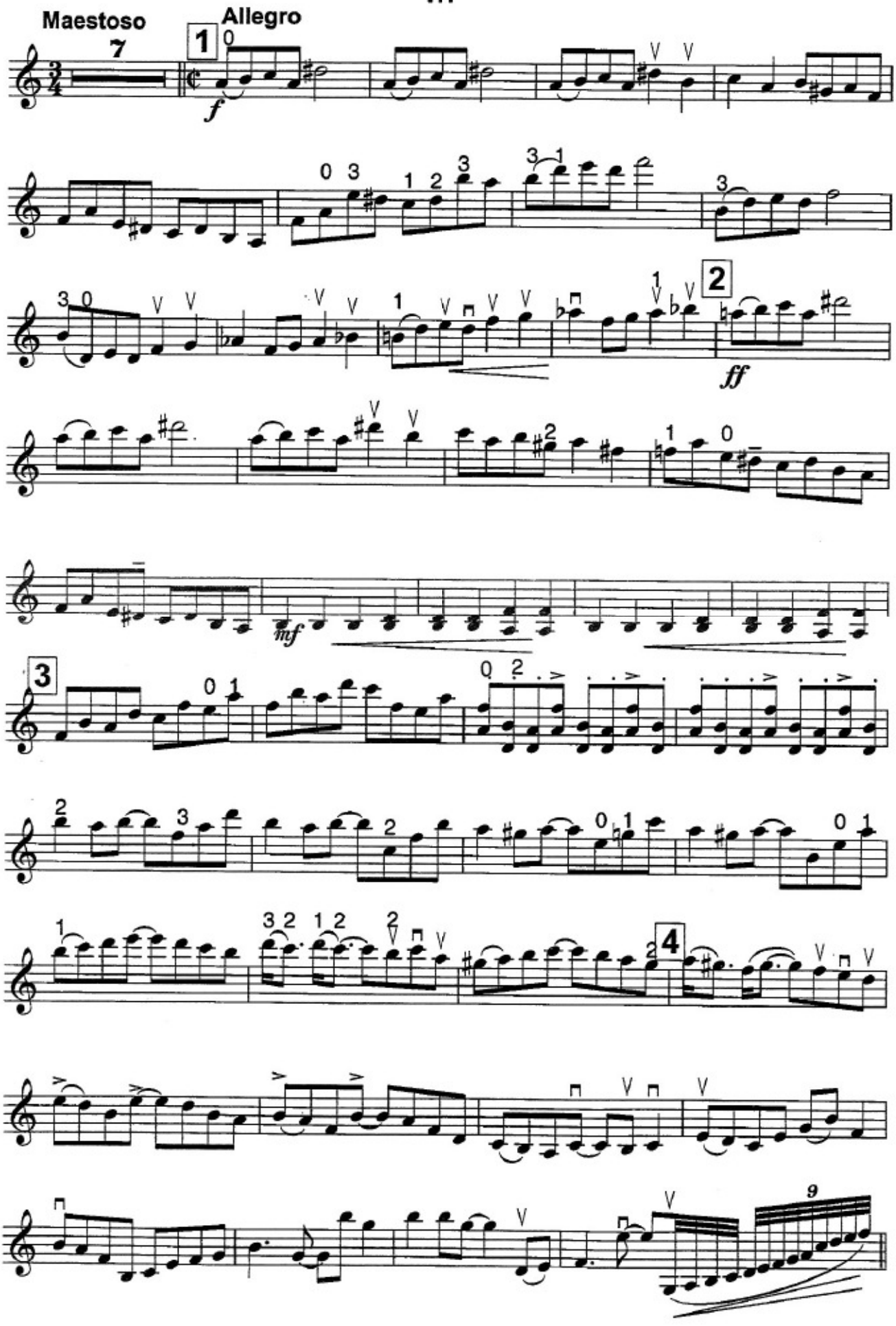

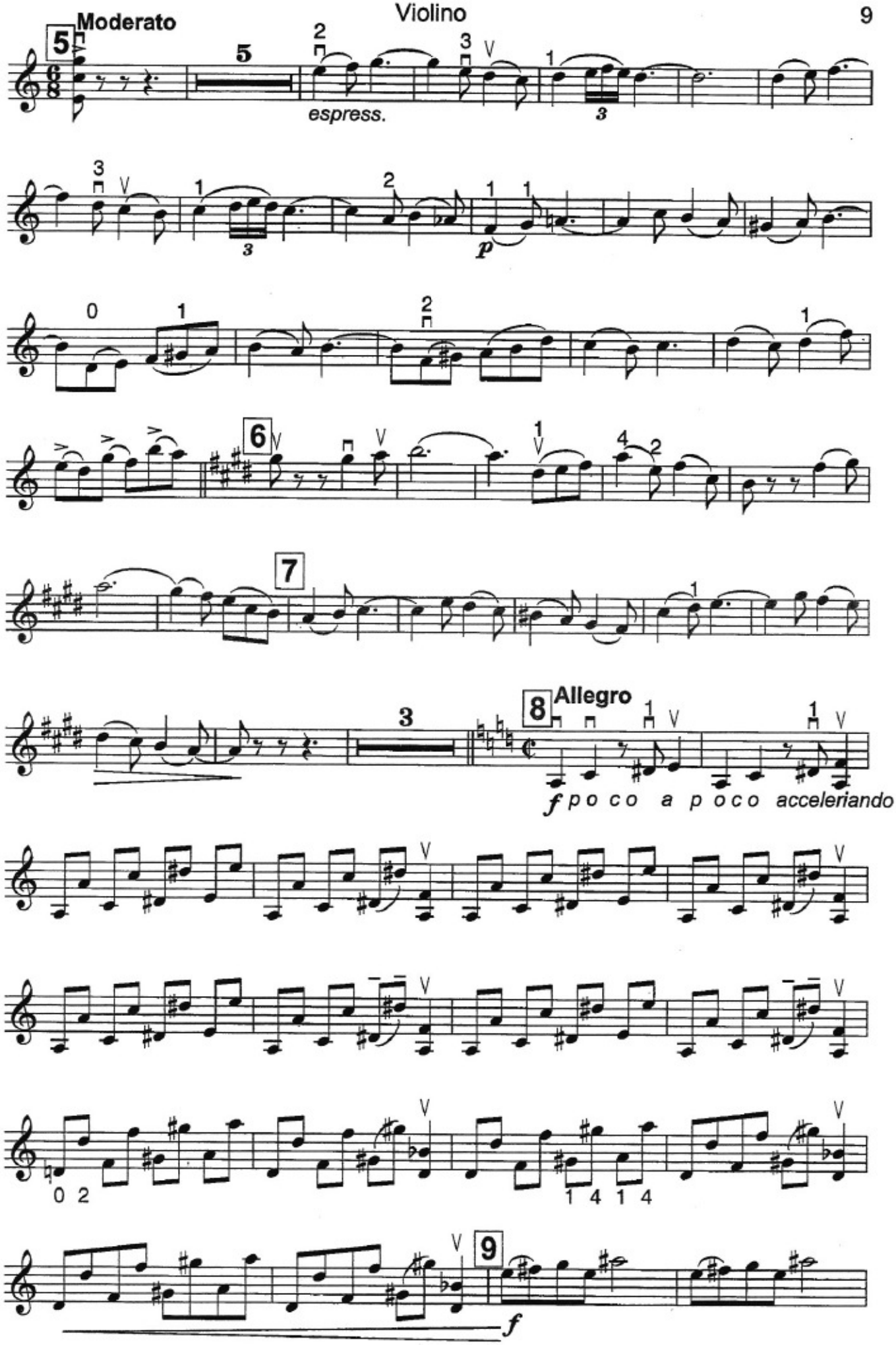
Moderato
5
espress.
p
6
7
Allegro
8
f poco a poco acceleriando
9
f

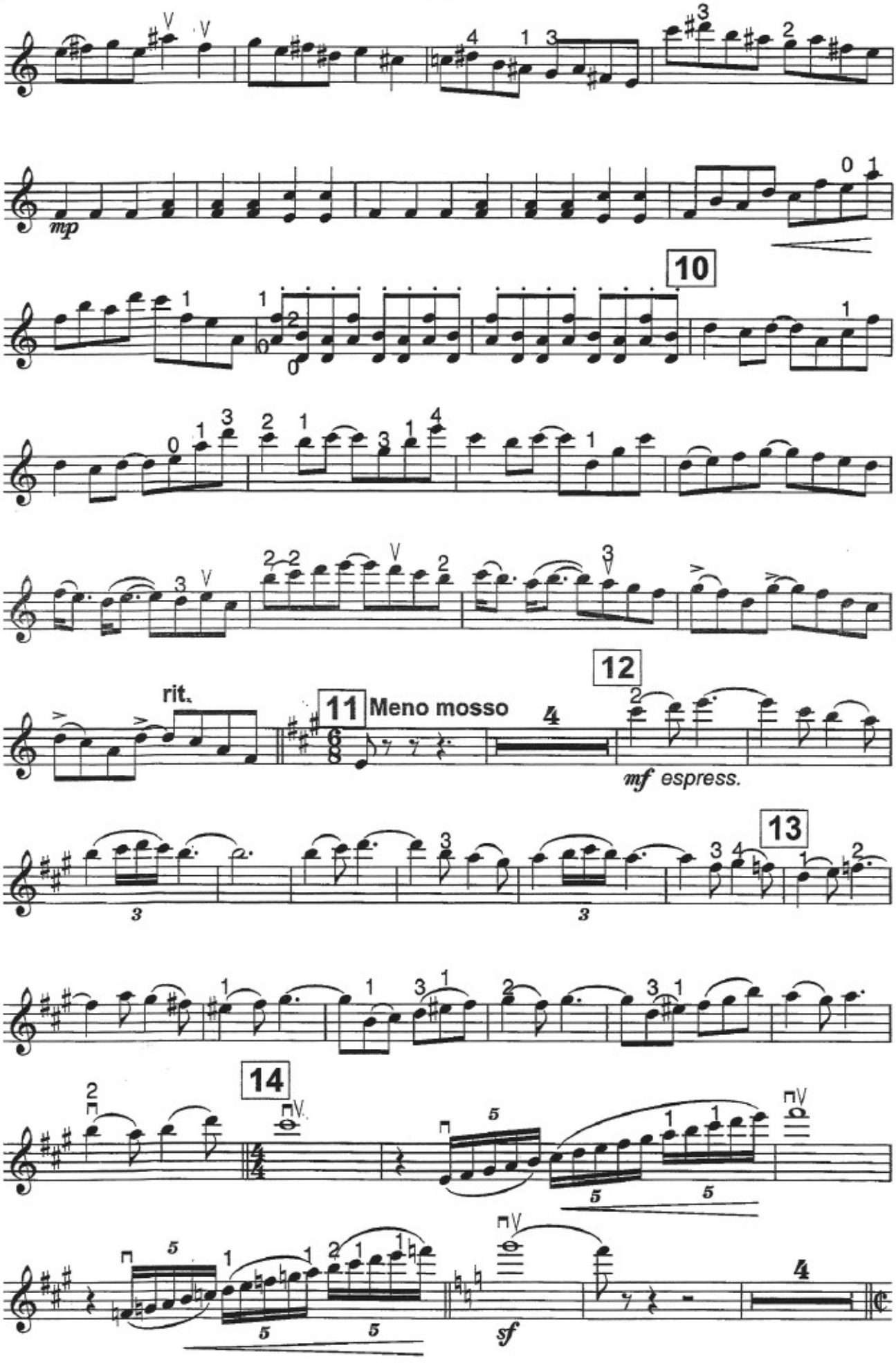
mp
10
rit.
11
Meno mosso
12
mf espress.
13
14
sf

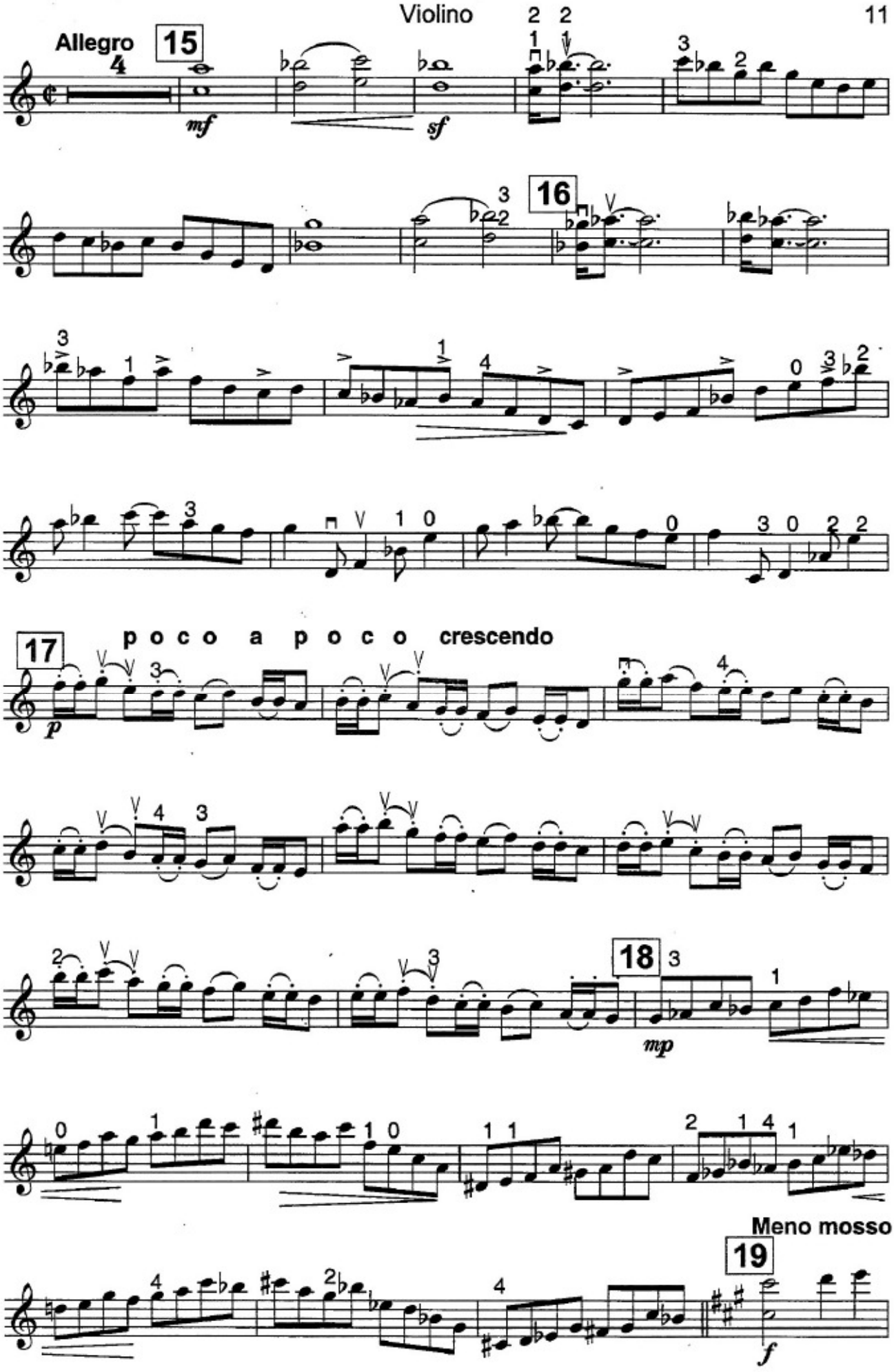
Allegro
15
mf
sf
16
17
p o c o a p o c o crescendo
p
18
mp
Meno mosso
19
f

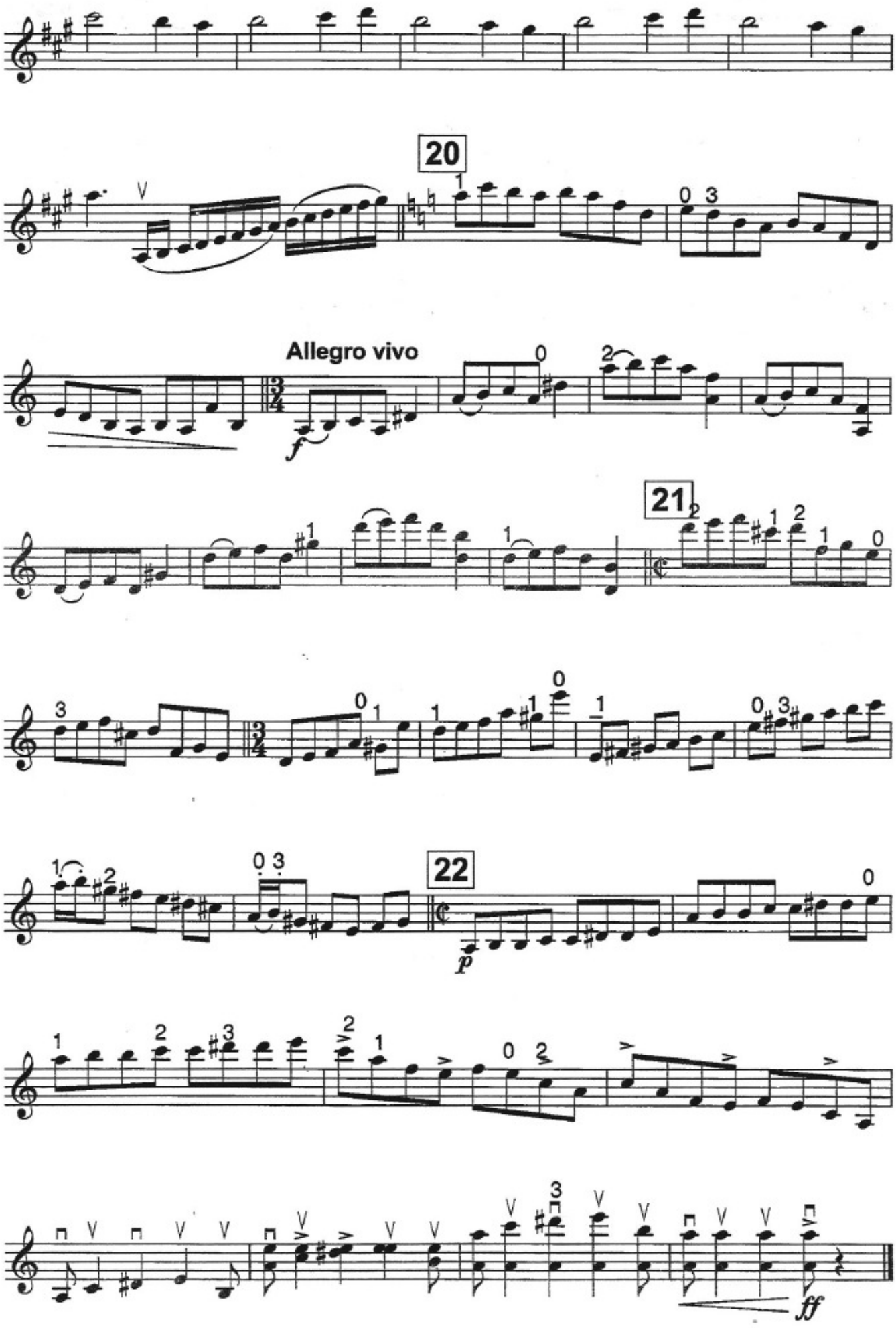
20
Allegro vivo
f
21
22
p
ff